

Genus ved nyord i norsk

Lotta Parkkonen

Masteroppgave i nordisk, særlig norsk, språkvitenskap
Institutt for lingvistiske og nordiske studier

UNIVERSITETET I OSLO

Høsten 2011

© Lotta Parkkonen

2011

Genus ved nyord i norsk

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Representeren, Universitetet i Oslo

II

Forord

Aller størst takk til veileder Hans-Olav Enger for ideen til masteroppgaven. Tusen takk også for all veiledning og inspirerende, oppmuntrende og klare tilbakemeldinger. Det har vært en lærerik prosess fra første til siste stund.

Takk til kontrollpersonene, som villig stilte opp og ga meg meningene sine.

En stor takk til foreldrene mine for støtte og oppmuntrende ord.

Og til slutt takk til Martin for gode diskusjoner, moralsk støtte og korrekturlesing. Takk for at du har vært der for meg.

Oslo, november 2011

Lotta Parkkonen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Oppgavens formål	1
1.2	Leksikalsk genus	2
1.3	Norsk	3
1.4	Norsk I og norsk II	4
1.5	Modellene.....	6
1.6	Metode og materiale.....	6
1.7	Oppgavens struktur	7
2	Teori og tidligere forskning.....	8
2.1	Genus.....	8
2.1.1	Leksikalsk genustilordning	8
2.1.2	Tidligere forskning på genus i norsk.....	9
2.2	To konkurrerende synsmåter	10
2.3	Corbetts modell for genustilordning	12
2.3.1	Semantikkens rolle i Corbetts modell	13
2.4	OGAT og genustilordning.....	14
2.5	Tilnærminger til genustilordning ved låneord	17
3	Avgrensning av studieobjektet	21
3.1	Hva er et nytt ord?.....	21
3.1.1	Hvordan oppstår nye ord?	21
3.1.2	Forholdet mellom importord og nyord.....	22
3.1.3	Importord i synkron og diakron perspektiv.....	22
3.2	Morfologisk tilpasning av nye ord	23
3.2.1	Genus og bøyning.....	25
3.2.2	Norsk	27

3.2.3 Islandsk.....	28
3.2.4 Dansk.....	29
3.3 Avslutning	30
4 Fra tre til to genus?.....	32
4.1 Felleskjønn	32
4.2 Språknormering.....	33
4.3 Braunnüller: "Gender in North Germanic. A Diasystematic and Functional Approach"	34
4.4 Fretheim: "Er bokmålet tvekjønnet eller trekjønnet?"	36
4.5 Enger: "Tre endringer i det skandinaviske genussystemet i lys av grammatikaliseringsteori"	37
4.6 Johansen: To og et halvt kjønn. A-ordenes genusstatus i det alminnelige bokspråk	39
4.7 Faarlund, Lie og Vannebo: Norsk referansegrammatikk	40
4.8 Diskusjon.....	41
5 Analyse I: Genus ved nyord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn	45
5.1 Animathet	47
5.2 Materiale.....	50
5.3 OGAT og ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn	52
5.4 Corbetts modell og ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn	56
5.5 Avslutning	60
6 Analyse II: Genus ved nye ord som betegner masser og stoffer	63
6.1 Ord for masser og stoffer	64
6.1.1 Ord for masser og stoffer som er normert som hankjønn	64
6.1.2 Ord for masser og stoffer som er normert som både hankjønn og intetkjønn.....	64
6.1.3. Ord for masser og stoffer som er normert som intetkjønn	66
6.1.4 Andre tilfeller	67
6.2 Diskusjon.....	67

6.3 Avslutning	68
7 Genus, animatet og individualiseringshierarkiet	70
7.1 Individualisering.....	71
7.2 Tverrspråklige paralleller	73
7.3 Individualisering og referensielt genus	75
7.4 Andre tilfeller	76
7.5 Diskusjon.....	76
7.6 Avslutning	77
8 Avslutning	79
Litteratur.....	85
Vedlegg	91

1 Innledning

Det heter *ei/en jente*, men *en/ein bimbo*. Vi har *blod – blodet* og *bly – blyet*, men *aerosol – aerosolen* og *kloroform – kloroformen*. Hvorfor er det slik? Hvorfor har vi genusforskjeller selv om ordene ser ut til å høre til samme semantiske felt? Trond Trosterud påpeker i artikkelen *Genustilordning i norsk er regelstyrt* (2001) at det gjenstår en rekke uløste oppgaver i norsk genusforskning, og en av dem er å teste det eksisterende regelsettet og lete etter det han kaller ‘unntak’. Jeg ønsker å følge Trosteruds oppfordring og vise at ord som ikke passer inn i regelsettet som han har lagt frem, ikke nødvendigvis er unntak, og finne systematikk i tilfeller som tilsynelatende strider mot genustilordningsreglene.

Man går gjerne ut fra at genus, eller grammatisk kjønn, har vært relatert til biologisk kjønn i norsk. Språkutviklingen over tid har gjort denne relasjonen mindre synlig. Ordet *genus* kommer fra latin der det betydde ‘art’ eller ‘sort’. Hvorvidt genus er tilfeldig, er og har vært mye diskutert. Blant annet Bloomfield (1933) mente at genustilordningen var arbitrær, men innenfor nyere genusforskning har det vært vanlig å regne med at genustilordning skjer i tråd med tildelingsprinsipper eller tilordningsregler (bl.a. Corbett 1991, Trosterud 2001, Rice 2006, Nettet 2006, Enger 2009).

Oppgaven fokuserer primært på teori, men jeg vil også se på faktisk språkbruk og anvendelse av tilordningskriteriene så langt det lar seg gjøre. Mange av ordene er så nye at de ikke forekommer i ordbøker eller skrift- eller talespråkkorporer, og jeg har dermed vært nødt til å foreta søk på internett og kontrollere enkelte av tilfellene hos morsmålsbrukere av norsk.

1.1 Oppgavens formål

Hovedmålet med oppgaven er å beskrive og forklare genustilordning ved nyord i norsk. Jeg har valgt å se på to typer ord:

- ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn
- ord for masser og stoffer

Disse to semantiske feltene er valgt ettersom de er knyttet til to spesielt interessante tilordningsregler som man finner hos blant annet Trosterud (2001) og som er nokså godtatt:

- der det er ulike ord for referenterne med ulikt biologisk kjønn, har ordene tilsvarende genus
- ord for stoffer og masser er intetkjønn

I en del framstillinger om norsk grammatikk presenteres hankjønn som et default-/normalverdigenus i norsk (bl.a. Trosterud 2001, Rice 2006, Braunmüller 2000). Default-tilnærmingen er ikke akseptert av alle, og diskuteres gjennom hele oppgaven.

Vi skal se at noe skjer ved hankjønn i genustilordningen til nyord. I den sammenhengen spør jeg hva – om noe – som blir hankjønn i den delen av leksikonet jeg kaller norsk II. I tillegg blir diskusjonen om antall genus i norsk relevant. Er vi på vei fra tre til to genus? Når det gjelder ord for stoffer og masser, skal jeg på samme måte spørre: hva for ord blir intetkjønn? Og hvis både hankjønn og intetkjønn 'vinner' i genustilordningskonflikter, fins det et mønster? En mulig forklaring på genustilordningen ved nyord er at det fins ulike regler for ulike deler av leksikonet. Denne påstanden blir utforsket videre. Oppgavens røde tråd blir spørsmålet om det er mulig å finne regelmessighet i genustilordningen ved nyord i norsk.

Nyord i denne oppgaven blir studert først og fremst fra et deskriptivt og synkront synspunkt, men jeg blir også nødt til å se hvordan genus har blitt tildelt til gamle ord fra et diakront perspektiv. Jeg er nemlig interessert i å se om tilordningsreglene for nye ord skiller seg fra reglene for gamle ord gjennom å sammenligne genustilordning ved gamle og nye ord. Slike forandringer kan si noe om endringer i prinsippene som styrer genusordning i norsk.

Oppgaven handler altså om genus og genustilordning. Målet med oppgaven er ikke primært å gjøre greie for lån-/nyord, men disse er brukt for å illustrere interessante poeng ved genustilordning i norsk.

1.2 Leksikalsk genus

Det er vanlig å skille mellom leksikalsk og referensielt genus (Dahl 2000:110–111). Corbett (1991) bruker begrepene syntaktisk og semantisk genus. En tredje mulighet er å kalle dem *ad sensum* og *ad formam*. Jeg har valgt å bruke begrepene leksikalsk og referensielt genus. Denne oppgaven handler hovedsakelig om leksikalsk genus. Som regel har et substantiv ett leksikalsk genus. Leksikalsk genus er en iboende egenskap ved substantivet, og det er ikke

avhengig av konteksten (Enger 2009:1282). Man vet at det heter *en hund*, *et hus* uavhengig av hva slags egenskaper disse referenter har eller konteksten rundt ytringen. Referensielt genus, derimot, er kontekstavhengig, som i *Postbudet*, *hun kommer nå*. Her kongruerer pronomenet *hun* i tråd med det kontekstuelle innholdet i *postbudet*. Leksikalsk og referensielt genus henger tett sammen, og det er relevant å ta hensyn til dette, selv om referensielt genus eller kongruens ikke er sentrale temaer i analysen i denne oppgaven. Disse blir referert til når analysen krever det. Referensielt og leksikalsk genus henger tett sammen, og man kan oftest ikke snakke om det ene uten å referere til det andre. Det sentrale temaet i denne oppgaven er leksikalsk genus.

1.3 Norsk

Det fins flere genussystem i norsk. Alle varieteter av norsk (unntatt bergensk) har muligheten til å bruke et trekjønnsystem. Det er mulig å finne framstillinger som sier at tregenussystemet er redusert til to i blant annet riksmål og konservativt bokmål, men også enkelte andre former for norsk (f.eks. *Norsk referansegrammatikk* 1997:151). Tegn på et redusert genussystem er det at man for eksempel sier *en jente – jenten* og *en jakke – jakken* istedenfor *ei jente – jenta* og *ei jakke – jakka*. Reduksjoner i genussystemet i norsk og begrepet felleskjønn diskuteres i avsnitt 4. Der ser vi at det kan være vanskelig å si hvor mange genus bokmål har.¹ I nynorsk skriftspråk brukes et tregenussystem som består av hankjønn, hunkjønn og intetkjønn.

Selv om skriftspråket bygger på talemål, er det ikke en fullstendig representasjon av talespråket. Det må vi ta i betraktning når vi ser på genustilordning og genus. I denne oppgaven har jeg ikke begrenset meg til en av målformene eller en bestemt dialekt. Dette er et bevisst valg ettersom tilordningsreglene skal være de samme for de ordgruppene jeg har valgt å fokusere på – uavhengig av varietet. Ettersom mye av analysen i oppgaven er knyttet til et regelsett som Trosterud (2001) legger fram, har jeg tenkt at det er rimelig å anta at disse reglene også gjelder for bokmålet, selv om Trosterud oppgir at korpuset hans består av 31 500 sammensatte ord fra Nynorskordboka. De sentrale reglene jeg har nevnt, er også foreslått av andre enn Trosterud, og da også for bokmål.

---

¹ Antallet genus i norsk er temaet i blant annet Vagstein (2009).

Ettersom oppgaven ikke handler om dialektologi, har jeg ikke prøvd å se på genustilordning i så mange dialekter som mulig. Jeg har valgt eksempler som illustrerer genustilordning innenfor det norske språket.

Denne oppgaven baserer seg altså på genussystemet i både nynorsk og bokmål skriftspråk. Nynorsk er valgt fordi det reflekterer norske dialekter, og fordi nynorsk tradisjonelt har hatt et mer konsekvent tregenussystem bestående av maskuliner, femininer og nøytrer. I tillegg bygger tilordningsreglene til Trosterud på nynorsk, og da er det naturlig at nynorsk også tas med. Bokmål har et valgfritt tregenussystem, og alle ord som er hunkjønn, kan nå også brukes som hankjønnord. Begge målformene er altså valgt for å gi et mest mulig nyansert bilde av nyord i norsk.

Nynorsk og bokmål er beslektede varieteter av norsk, og i beslektede varieteter har ord som ligner i form og betydning ofte – men ikke alltid – samme genus (f.eks. Enger 2010:673). Målet med denne oppgaven er ikke å gjøre rede for genusforskjeller mellom nynorsk og bokmål, men genusforskjeller blir nevnt der det er relevant for oppgaven. Den kontrastive analysen mellom den nye og den gamle delen av leksikonet (se 1.4) vil forhåpentligvis gi mer innsikt i hvor regelmessig eller tilfeldig det er at nye ord som kommer inn i norsk tilordnes et bestemt genus. Vi skal se at det er et omdiskutert emne i litteraturen.

1.4 Norsk I og norsk II

Det mentale leksikonet består av all informasjon som er lagret i hjernen om språket; hva ord betyr og hvordan de uttales og brukes. Det er uenighet om hva som faktisk er lagret, om det for eksempel er slik at bare enkeltord blir lagret eller om det også er hele fraser. Det er også uenighet om hvordan ordet ser ut i det mentale leksikonet – om det er snakk om stammer (*hund, hus*) slik som vi har i ordbøker eller om også bøyde former (*hunden, hundens, hunder, huset, husets, hus*) er lagret. Det er også stor uenighet om hvordan dette leksikonet er strukturert. Noen mener at vi må bla gjennom en liste med ord i prosessering av ord, mens andre hevder at vi finner ordet direkte. I generativ grammatikk antar man at lagringskapasiteten i hjernen er uendelig, og at mye kan være lagret (Bjerkan 2000:3). Ifølge denne tilnærmingen er det bare enkeltord og bøyings- og avledningsmorfer som er lagret i det mentale leksikonet. Bøyingsformer, avledninger, sammensetninger og fraser dannes ved hjelp av regler (ibid.). Tilhengerne av kognitiv grammatikk mener derimot at enkeltord og

bøynings- og avledningsmorfer er lagret i leksikonet sammen med bøyde og avledede ord, sammensetninger og fraser (ibid.). Det fins også flere teorier om hvordan ord er organisert i forhold til hverandre. Resultater fra psykolingvistiske og psykologiske eksperimenter tyder på at vi finner ordet direkte – det ville tatt altfor lang tid hvis vi hadde måttet gå gjennom en lang liste for å finne det riktige ordet (Bjerkan 2000:202). Semantisk beslektede ord ser ut til å være lagret i nærheten av hverandre og det kan gjøre aktiveringen raskere. Analyser av semantiske felt går ut fra at leksikonet er organisert i betydningsområder der leksemene virker sammen og definerer hverandre.

Jeg kommer i oppgaven til å argumentere for et delt leksikon der det jeg har valgt å kalle norsk I representerer, det gamle leksikonet og norsk II den delen av leksikonet som inneholder nye ord. Denne lagdelingen baserer på en idé om en psykolingvistisk realitet der deler av leksikonet oppfører seg annerledes. For vårt formål er det mest relevant å se hva dette har å si for genustilordningen. Når det gjelder genus, foreslår Dahl (2000) at:

A further possibility is that different parts of the vocabulary follow different principles for gender assignment. Thus, in Russian, foreign words ending in a vowel are indeclinable and follow gender assignment rules of their own.

Lagdeling er blitt diskutert av blant annet Kiparsky (f.eks. 1982:131) som definerer fenomenet slik:

The basic insight of level-ordered morphology is that the derivational and inflectional processes of a language can be organized in a series of levels. Each level is associated with a set of [phonological] rules for which it defines the domain of application. The ordering of levels moreover defines the possible ordering of morphological processes in word-formation.

Lagdelingen Kiparsky her snakker om, er av et litt annet slag enn den Dahl snakker om, men også hans utsagn vitner om at det mentale leksikonet ikke er en homogen masse som alltid bearbeides likt. Modellen til Kiparsky er nokså utdatert i dag, men det som er verdifullt og viktig å ta med oss videre, er tanken om lagdelthet og at forskjellige regler har forskjellige domener i det mentale leksikonet.

Av disse bidragene er Dahl sitt klart det mest relevante for oppgavens formål, men Kiparskys teori er også relevant for ideen om delt leksikon. Selv om disse bidragene beskriver forskjellige aspekter ved det mentale leksikonet, kan vi si at det mentale leksikonet har en

semantisk kjerne, en hierarkisk struktur og flere lag. Det psykolingvistiske aspektet ved genus blir på grunn av oppgavens begrensede omfang ikke utdjupt i den videre diskusjonen, men det er likevel en viktig del av bakgrunnen og motivasjonen for de spørsmålene som blir stilt i oppgaven.

I norsk kan man si ”Brannen oppsto i *cockpit*”, men ikke ”Brannen oppsto i førerrom” (Johansson og Graedler 2002:175). Av og til forekommer substantiv i ”naken form” – uten determinativ eller morfologisk bestemthetsmarkering – slik som i ”Han viser til *facts*, men unnlater å trekke konklusjoner” og eksempelet over (Graedler (1996)1998:114). I gamle norske ord er kjønnsfordelingen slik at opp imot halvparten er hankjøn, mens resten fordeler seg nokså jevnt mellom hunkjøn og intetkjøn (f.eks. Beito 1970). Men hvis man ser på engelske lånord er situasjonen en annen: 80-90 prosent av ordene er hankjøn, og mellom 10-20 prosent er intetkjøn, mens en svært liten del er hunkjøn (Graedler 1996). Dette er eksempler som vitner om at substantivene i norsk II oppfører seg annerledes enn substantivene i norsk I.

1.5 Modellene

Jeg kommer først og fremst til å ta utgangspunkt i to teorier når jeg skal drøfte og analysere genustilordning ved nyord i norsk. Teoriene er Optimal Gender Assignment Theory (Rice 2006) og Corbetts modell for genustilordning (1991). Jeg kommer til å prøve prediksjonene til disse teoriene mot oppgavens materiale. I tillegg diskuteres en rekke andre teorier og modeller som er relevante analysen. Genustilordningsreglene til Trosterud (2001) er også en sentral del av analysen. Disse teoretikerne blir fyldigere presentert i kapittel 2.

1.6 Metode og materiale

I tillegg til søk på internett har jeg fått hjelp fra kontrollpersoner med norsk morsmålsintuisjon. Disse har kunnet fortelle meg om resultatene jeg har fått og deres intuisjon stemmer overens. Søk på Google har vært essensielle for å kunne se hvordan disse ordene brukes i skrift. Likevel innebærer søk på Google metodiske problem. For det første er det ikke mulig å filtrere resultater etter hvilke grammatiske former man er ute etter. Hvis man for eksempel prøver å finne ut hvor mange treff man får for ordene *bimbo* eller *barbie* i hunkjøn, bestemt form entall, får man også treff som:

Større *bimboa* skal man leite lenge etter altså

Vi sminka oss som noen *bimboa*

Fins det årntlie *barbia*?

Å da for vi på lofte å fant nån *barbia* som vi klippe håre til

Her det er altså snakk om *bimbo* og *barbie* i flertall. Slike tilfeller kan forklare det høye antallet treff for bestemt form entall i hunkjønn ved enkelte ord.

I tillegg er det umulig å begrense søket til å gjelde for en viss betydning. Ved søk på ”*ladya*” får man over 1 million treff, men ingen av dem er i betydningen ’stilfull, elegant dame’. Og når man søker på ”*bitcha*”, får man også med verbformene:

Hvis jeg var Linda ville jeg ikke kjefta og *bitcha*, jeg ville stikki

Det er også umulig å filtrere bort tilfeller der søkeordet er en del av et sammensatt ord. Google er heller intet kvalitetssikret korpus og det er mulig at noen for eksempel har lagt ut feil informasjon med vilje. Jeg ville gjerne søke i norske skrift- og talespråkkorpus, men korpusene ved Tekstlaboratoriet ved Universitetet i Oslo ga ingen eller for få treff.

Som utgangspunkt har jeg brukt 31 nye ord for mennesker av biologisk hunkjønn og 29² ord for masser og stoffer. Mange av ordene er hentet fra Bokmålsordboka og Nynorskordboka, men ettersom en stor del av dem er så nye at de ikke fins i ordbøkene, har jeg også måttet lete i nyordordbøker og bruke nyord som jeg selv kjenner til. Jeg har også tatt med noen eldre lånord som *madam*, *lady* og *kokotte* for å illustrere poengene. Studieobjektet blir avgrenset mer i kapittel 3.

1.7 Oppgavens struktur

I kapittel 2 vil det bli gjort greie for teori og tidligere genusforskning. I kapittel 3 avgrenses og forklares studieobjektet. I kapittel 4 diskuteres det om man i norsk er på vei fra tre til to genus, og kapitlene 5 og 6 inneholder analysen av nyord for mennesker av biologisk hunkjønn og ord for masser og stoffer. En videre diskusjon av utfallet av analysen i kapittel 6 vil bli drøftet i kapittel 7. Oppgaven avsluttes og oppsummeres i kapittel 8.

---

²64 ord blir nevnt og brukt som eksempel i analysen av masser og stoffer. Det er likevel foretatt søk på kun 29 av disse.

2 Teori og tidligere forskning

I dette kapittelet plasserer jeg min oppgave i dens teoretiske sammenheng. Av praktiske årsaker er jeg nødt til å begrense meg til noen få aspekter ved genus. Ettersom oppgavens tema er genustilordning ved nye ord i norsk, vil jeg legge vekt på litteratur om genustilordning og lånord.

2.1 Genus

Charles F. Hockett definerte genus slik i 1958: Genders are classes of nouns reflected in the behavior of associated words (sitert i Corbett 1991:1). Denne definisjonen finner man i norsk språkdrakt i *Innføring i norsk grammatikk*: Genus er klasser av substantiver som viser seg i hvordan tilhørende ord ter seg (ING 2000:68). Når man snakker om norsk, mener man med tilhørende ord determinativer, adjektiv og pronomen.

Selv om vi her snakker om bøyingen av de tilhørende ordene og ikke på substantivet, er det viktig å understreke at jeg med dette ikke vil si at det er kongruensen som bestemmer genus. Genus er en iboende egenskap ved selve substantivet, og denne egenskapen kommer til uttrykk i kongruensen. Genuset bestemmer bøyingen av de tilhørende ordene, og disse ordene viser i sin tur hvilket genus substantivet har.

2.1.1 Leksikalsk genustilordning

Genustilordningen har å gjøre med to typer informasjon om substantivene: betydning og form. Ifølge Corbett (1991:30) gjelder grunnleggende semantiske genustilordningskriterier blant annet skillet mellom animat og inanimat, menneskelig og ikke-menneskelig, hankjønn og hunkjønn, abstrakter og konkrete, stor og liten. Morfologiske regler gjelder ordstruktur og fonologiske regler lydstruktur (Corbett 1991:8). Jeg har i denne oppgaven valgt å se på hva Dahl (2000) kaller leksikalsk genustilordning, som med andre ord betyr genustilordning til substantiver i isolasjon. Vi har allerede i avsnitt 1.2 vært inne på at motstykket til leksikalsk genustilordning, referensiell genustilordning, er avhengig av kontekst. På norsk, for eksempel, kan man godt vise til referenten til nominalfrasen *lærer* ved å bruke det feminine pronomenet *hun* eller det maskuline *han* avhengig av referentens biologiske kjønn; dette er referensielt genus. Når substantivet *lærer* får den ubestemte artikkelen *en* (og aldri *ei*), har dette med

leksikalsk genus å gjøre. Denne dikotomien minner om distinksjonen mellom semantisk og syntaktisk genus som man finner hos Corbett (1991). Mens referensielt genus i prinsipp alltid er semantisk, kan leksikalsk genus være motivert av semantiske og/eller formelle faktorer. Det at et ords genus er semantisk motivert, betyr at genustilordningen skjer i lys av en semantisk tilordningsregel. I språket tamil, som har det Corbett kaller for et strengt semantisk genussystem, har man semantiske tilordningsregler som sier at ord for menn og guder er hankjønn, ord for kvinner og gudinner er hunkjønn, og alle andre ord er intetkjønn. For norsk har det blitt foreslått flere semantiske tilordningsregler, for eksempel at ”ord som refererer til avlange objekt, er hankjønn” (Trosterud 2001:39). De formbaserte tilordningsreglene kan være morfologiske (”ord på *-ing* som er avledet av verb, er hunkjønn”) eller fonologiske (”ord på *-Rbe* og *-V:be*, er hankjønn).

2.1.2 Tidligere forskning på genus i norsk

Ifølge Trosterud (2001) har det tradisjonelt vært forsket lite på genustilordning i norsk, og den viktigste grunnen ifølge Trosterud er at synet om at genustilordning er preget av tilfeldigheter, har tidligere dominert nordistikken. Spesielt i nyere tid har man likevel hatt en livlig diskusjon rundt genusspørsmål i norsk og de andre nordiske språkene, og de fleste aktive aktørene innen genusforskningen i dag mener at genustilordning er regelbasert.

Det står en del regler for genustilordning i de tradisjonelle norske grammatikkene. *Innføring i norsk grammatikk: morfologi og syntaks* (Enger og Kristoffersen 2005) nevner bare noen av disse:

Sammensetninger har oftest samme genus som sisteleddet.

Ord som ender på trykklett */e/*, er ofte femininer, jf. *hytte, bikkje*

Ord som betegner vesener av hankjønn, er ofte femininer, jf. *jente, ku*

Avledninger som ender på *-het*, er femininer, jf. *ærlighet, fasthet*

Avledninger av verb som er dannet ved at *-ing* er lagt til infinitivsstammen, er i regelen femininer, jf. *dansing, boksing*.

Ord som ender på */kt/*, er ofte femininer, jf. *makt, drakt*.

Ifølge Trosterud (2001) inneholder Beitos *Nynorsk grammatikk – lyd- og ordlære* fra 1986 den eneste systematiske fremstillingen av genustilordning i norsk til i dag, men synet hans på genus som resultat av et sett av systematiske regler, har ikke slått gjennom i nordistikken selv

om mange har lest grammatikken hans og kopiert deler av regelsettet. Vi kommer tilbake til regelsettet til Trosterud. Det fins ingen fullstendige analyser av leksikalsk genustilordning i norsk. Trosteruds bidrag er det beste frem til i dag, men også det er mangelfullt og inneholder regler som er kontroversielle. Trosterud tar ikke heller stilling til interaksjonen mellom de forskjellige reglene (Enger 2009:1283).

2.2 To konkurrerende synsmåter

Diskusjonen om genus kan spores tilbake til Grimm (1890), som mente at genus hadde semantisk motivasjon. Et kjennetegn ved dette synet er en påstand om at semantiske faktorer har forrang i genustilordningen. Dette synet blir ofte assosiert med blant annet Corbett (1991; Fraser og Corbett 2000). Corbetts *Gender* (1991) er en viktig del av diskusjonen i denne oppgaven og den øvrige diskusjonen om genus og genustilordning, og representerer den ene hovedtilnærmingen. Corbett redegjør blant annet for hvordan man kan dele inn ord i ulike kongruensklasser og derfra bestemme antall genus i et språk. Han har eksempler fra rundt 200 ulike språk og viser ved hjelp av disse at genus ikke er noe naturgitt. Corbetts modell for genustilordning vektlegger regularitet, semantikk og regelordning.

Flere forskere har stilt seg desillusjonert til spørsmålet om genustilordningsregler. Bally (1935:66 referert til i Kilarski 2007) hevder at genus er “un luxe linguistique, sans relation avec la logique”. Ifølge Jespersen (1924:228) “[i]t is certainly impossible to find any single governing-principle in this chaos.” Innenfor amerikansk strukturalisme ble genus definert som noe tilfeldig eller vilkårlig av Bloomfield (1933:280):

There seems to be no practical criterion by which the gender of a noun in German, French, or Latin could be determined.

Corbett (1991:7) beskriver Bloomfields utsagn om genus som noe arbitrært som pessimisme, og kommer med resultater som han mener viser at genustilordning ikke er vilkårlig. Først vitner det at morsmålsbrukere sjelden velger feil genus, ifølge Corbett om at det må ligge et system bak genustilordningen. Ifølge Corbett hadde man observert flere feil fra språkbrukernes side hvis genus ved hvert ord ble lagret individuelt. For det andre får lånord og andre nye ord som kommer inn i et språk, tilordnet et genus og dette viser ifølge Corbett at det må finnes en tilordningsmekanisme og at genus ikke bare kan være noe vi lærer utenat ettersom språkbrukerne pleier å kunne tilordne genus selv til ord de ikke har hørt før og nonsense-ord. Følgelig må morsmålsbrukere ha et system for å finne ut hvilket genus et ord

har, og ifølge Corbett er forskjellige tilordningssystemer modeller av dette. Selve tilordningen kan bero på to typer informasjon om substantivet: betydning eller form. I senere tid har blant annet Conzett (2006) stilt seg kritisk til Corbetts forklaring. Han viser til forskning av blant annet Van Berkum (1996) og spør, som en reaksjon til Corbetts argumenter, hvorfor lagret informasjon skulle være mindre pålitelig enn et regelsystem som er basert på andre typer informasjon? Videre lurer han på hvorfor talere ikke skulle være i stand til å håndtere leksikalt lagret genus på samme måte som de takler den ”essentially arbitrary” formen til andre lagrede ord.

I motsetning til mange semantikkmotiverte forklaringer på genus hevder forfattere som Rice (2006) og Steinmetz (2006) at tilordningsreglene ikke er rangert, men at man heller tyr til telling. Spesielt Rice har påstått at genustilordningsreglene ikke blir rangert basert på type. Der Corbetts modell vektlegger at semantikken har forrang i genustilordningen, løser OGAT genuskonflikter ved hjelp av regeltelling, hierarkier og defaultgenus.

I tillegg fins det lingvister som befinner seg i en mellomposisjon, blant annet Enger (2009) og Nessel (2005, 2006). Med mellomposisjon mener jeg at for eksempel Enger (2009) legger vekt på at genustilordning er både regelstyrt og tilfeldig. Han er ikke sikker på at alle semantiske regler alltid har forrang (2009:1287).

De fleste teoretikerne er i dag enige om at genustilordning er regelstyrt. De er derimot ikke enige om hvilke regler som har forrang eller om hvor stor rolle tilfeldighet spiller i genustilordningen.

Tilhengerne av det semantikkbaserte synet presenterer som regel et par semantiske tilordningsregler, og sier for eksempel at ”substantiver som betegner mannlige animater, tilhører det maskuline genuset”. Tilhengerne av det andre synet, som påstår at semantikken ikke har forrang, og at alle regler teller likt, kommer ofte med analyser som opererer med mange semantiske regler, som kan virke ”spesielle”. Enger (2009:1283) foreslår at en slik korrelasjon ikke er tilfeldig: jo flere semantiske regler som blir foreslått, desto mer sannsynlig er det at de havner i konflikt med andre regler, og desto vanskeligere blir det å holde fast på påstanden om at semantiske regler alltid vinner. Enger (2009:1284) illustrerer poenget sitt ved hjelp av det tyske ordet *Uhr* ’klokke’, som er hunkjønn. Spørsmålet er hvorfor. Ifølge

Rice har vi å gjøre med en fonologisk regel som tilsier at tyske substantiv som slutter på -u(h)r er hunkjønn og en semantisk tilordningsregel som tilsier at ord som refererer til 'functional hollows' er intetkjønn. Vi har altså en fonologisk regel som forutsier hunkjønn og en semantisk regler som forutsier hunkjønn. Rice kaller et slikt tilfelle for en balansert konflikt og et default-hierarki skal løse konflikten. Det tyske hierarkiet ser ifølge Rice slik ut:

M>F>N

Dette betyr at hankjønn vinner hvis man har en uavgjort situasjon mellom hankjønn og intetkjønn og at hunkjønn vinner hvis man har en uavgjort situasjon mellom hunkjønn og intetkjønn. *Uhr* blir hunkjønn. Dette er Rices argumentasjon. Men ifølge Enger (ibid.) er det mulig at den semantiske regelen som legges frem – "nouns denoting functional hollows are neuter" – er ugyldig. Hvis regelen er ugyldig, kan tilordningen av hunkjønn til *Uhr* ifølge Enger kun forklares ut fra den fonologiske tilordningsregelen og da er spørsmålet om semantiske tilordningsregler har forrang ikke lenger relevant. Ifølge Enger: "Thus, what stand we take on rule interaction is related to what rules we accept in the first place and vice versa. Therefore, there is a danger of a stalemate between the two approaches". Enger påpeker videre at det at den semantiske tilordningsregelen her ble avslått, viser dette eksempelet ikke at semantiske regler aldri har forrang. Det er ifølge Enger i det minste a priori mulig at semantiske regler noen ganger vinner selv om de ikke gjør det i dette tilfellet. Det har ifølge Enger blitt foreslått at semantiske regler har en tendens til å vinne når det gjelder animater, men ikke nødvendigvis i andre tilfeller.

I det følgende avsnittet skal vi se nærmere på de to hovedmodellene oppgaven er basert på, Corbetts modell for genustilordning og Rices Optimal Gender Assignment Theory.

2.3 Corbetts modell for genustilordning

Greville Corbett utga *Gender* i 1991, og har siden hatt en sentral rolle innenfor genusforskningen. I dag er boka hans som en ensyklopedi på området og Thornton (2009:189) kaller ham for "the universally acknowledged master of gender studies". Corbett har et typologisk utgangspunkt, og genus blir beskrevet på bakgrunn av innsamlede data fra over 200 språk. Ifølge Corbett (1991:7) fins det evidens som bekrefter at genustilordning ikke er vilkårlig eller lagret ord for ord i det mentale leksikon. Han begrunner det siste med blant annet at også lånord får genus når de tas inn i et språk med tilordningssystem for genus. Som vi så i avsnitt 2.2, mener Corbett at det at man har tilordningsmekanismer for genus at man

slipper å huske genuset til hvert enkelt substantiv. Selv om Corbett ikke er tilhenger av arbitrærighetshypotesen, er han likevel åpen for at det fins unntak.

2.3.1 Semantikkens rolle i Corbetts modell

Semantikken har alltid forrang i Corbetts modell. I en genustilordningskonflikt prioriteres ifølge Corbett (1991:68-69) semantiske regler: "If there are conflicting factors at work, semantic factors usually take precedence".

Corbett skiller mellom rent semantiske genustilordningssystem og system der genus i stor grad tilordnes etter ordets form. Norsk blir ikke eksplisitt nevnt, men ut fra kriteriene til Corbett, kan det regnes som et slags blandingsystem.

For å vise at de semantiske tilordningsreglene har forrang, bruker Corbett sitt velkjente eksempel med det russiske ordet '*djadja*', 'onkel'. Ord på -a tilhører en bøyingsklasse (bøyingsklasse II) hvis medlemmer, ifølge en morfologisk regel, gjerne er hunkjønn i russisk.

1. Morfologisk regel: ord på -a er f i russisk
--

Men ettersom russisk har en semantisk regel som tilsier at ord for mennesker av biologisk hankjønn er maskuliner, trekker det i retning av maskulinum.

2. Semantisk regel: ord for mennesker av biologisk hankjønn er m i russisk
--

Ordet *djadja* er hankjønn i russisk og det ifølge Corbett (1991:37–38) ettersom "Nouns like *djadja* demonstrate that the semantic assignment rules take precedence; where there is a conflict, gender is assigned to semantics." På samme måte er det franske ordet *femme* ifølge Corbett (1991:61) hunkjønn fordi den semantiske regelen om at ord for kvinner er hunkjønn, har forrang, selv om ord på -m vanligvis er hankjønn i fransk.

Corbett har en typologisk tilnæringsmåte og er mindre opptatt av å se på lokale genustilordningsprinsipper og vil heller se på universale tendenser i genustilordning. Han tar også hensyn til betydningen til lokale tilordningsregler og nevner blant annet at "the part played in mythology may well determine the gender of a noun" (Corbett 1991:32). Det er likevel klart at Corbett framhever det globale foran det språkspesifikke.

2.4 OGAT og genustilordning

Optimal Gender Assignment Theory (OGAT) er en tilnæringsmåte til genus som er inspirert av optimalitetsteori (Prince & Smolensky 1993), og Steinmetz (1985, 1987) analyse av genustilordning. Optimalitetsteori er en lingvistisk modell som hevder at observerbare språklige former oppstår i interaksjon mellom motstridende føringer (constraints). Innenfor rammeverket til OGAT argumenterer Rice (2006) mot antagelsen om at semantiske tilordningsregler alltid 'vinner' i genustilordning. Han fokuserer på tilfeller der genustilordningsreglene er i konflikt – for eksempel i tilfeller der et substantiv er i rekkevidden av to konkurrerende genustilordningsregler – og skiller mellom balanserte og ubalanserte konflikter. I balanserte konflikter har man en grunn til å tilordne hvert av de konkurrerende genusene. I tysk, for eksempel, pleier ord som slutter på *-e* å være hunkjønn og ord som begynner på *Ge-*, intetkjønn. I et ord som *Geschichte* kommer disse to reglene i en balansert konflikt. I ubalanserte konflikter 'vinner' ifølge dette synet det minst markerte genuset. Markerthetshierarkiet ble forklart i forbindelse med eksempelet om *Uhr* i avsnitt 2.2 og er en strategi for konfliktløsning. Markerthetshierarkiet for nynorsk ser slik ut:

$M > F > N$

Det betyr at hankjønn er default-genus og det minst markerte genuset.

I en ubalansert konflikt har man flere regler som trekker i den ene retningen enn den andre. I ubalanserte konflikter 'vinner' det genuset som har flest regler på sin side. OGAT fokuserer altså på å finne løsninger i konflikter mellom forskjellige genustilordningsprinsipper. Løsningen på disse konfliktene er altså å enten referere til genushierarkiet (balanserte konflikter) eller ty til regeltelling (ubalanserte konflikter).

Med en optimalitetsteoretisk innfallsvinkel kan man sette opp tabeller der man teller hvorvidt forskjellige regler blir fulgt, og et ord blir tilordnet det genuset som står igjen etter at de andre genusene er blokkert.

En optimalitetsteoretisk tabell for genustilordningen til det tyske substantivet ”*das Gemüse*”, 'grønnsak', illustrerer mekanismene innenfor OGAT (Rice 2006:1408):

Gemüse	Gender features:			*NEUT	*FEM	*MASC
	*-e → M,N ³	*Ge- → M,F ⁴	*SUP → M,F ⁵			
a) der Gemüse	*	*!	*			*
b) die Gemüse		*	*!		*	
c) das Gemüse	*			*		

Den maskuline kandidaten bryter alle føringene, den feminine bryter to, mens intetkjønnskandidaten kun bryter føringen *-e → M,N. Og ettersom intetkjønnskandidaten kun bryter én føring, blir alle kandidater som bryter to eller flere, eliminert. Utropstegnene i tabellen over viser hvor kandidaten bryter for mange føringer.

Ifølge Rice er OGAT en strategi for konfliktmegling. Megling er nødt til å resultere i en overtredelse av et av genustilordningsprinsippene; når to prinsipper er i konflikt, kan begge umulig vinne.

For å kunne se om semantiske tilordningsregler vinner, er vi nødt til å se på det Rice kaller balanserte konflikter; tilfeller der like mange regler peker i hver sin retning og der defaultgenuset ikke løser konflikten. Thornton (2009:21) undersøker genustilordningen til det italienske ordet *virago* 'mannlig kvinne' og viser hvordan en balansert konflikt oppstår i italiensk for substantiver som betegner kvinner, men slutter på -o (som i italiensk indikerer hankjønn). *Virago* skal være hankjønn ettersom ordet betegner en kvinne, men det skal også være hankjønn ettersom ordet slutter på -o:

virago	*[+FEMALE] → M	*/o/ → F	*F	*M
a. virago m.	*			*
b. virago f.		*	*!	

Det oppstår en balansert konflikt hvis disse to reglene ikke er rangert, og ifølge OGAT er *virago* maskulinum ettersom maskulint genus er det minst markerte genuset i italiensk. Her forutsier OGAT feil genus.

³ "Ord som slutter på -e, er feminine."

⁴ "Ord som begynner på Ge-, er intetkjønn."

⁵ "Overbetegnelser/hyperonymer er intetkjønn."

Vi ser at Rice formulerer de relevante føringene på en negativ måte. For eksempel uttrykkes det at et ord betegner kvinner, ikke [+FEMALE], men *[+MALE], der stjernen indikerer brudd på noe. Grunnene til å formulere reglene negativt istedenfor positivt er ikke relevante for analysen; de er teoriinterne for optimalitetsteori (Thornton 2009:23). Thornton undersøker hva som hadde skjedd hvis reglene i OGAT var positive istedenfor negative, hvis spesifikke regler som tilordner hankjønn, ikke eksisterte og hvis markerthetshierarkiet var det eneste som sørget for tilordningen av hankjønn:

virago	[+FEMALE]→F	*F	*M
a. virago m.	*!		*
b. virago f.		*	

Denne tilordningsmåten hadde gitt korrekt genus for *virago*. Thorntons midlertidige konklusjon er at språkspesifikke regler trengs for å kunne tilordne det umarkerte genuset til visse ord (som i Thorntons eksempel om *sherpa*, som er hankjønn til tross for at ordet slutter på *-a* som vanligvis indikerer at ordet er hunkjønn) og at semantiske regler basert på referentens kjønn dominerer over fonologiske regler i genustilordningen (som i tilfellet med *virago*).

Selv om vi ifølge Thornton (2009:24) nå er i stand til å forkaste Rices teori i dens nåværende form, vet vi fremdeles ikke hvilke av de semantiske tilordningsreglene er mest brukbare. Så langt har kun regler som baserer seg på biologisk kjønn, blitt testet og Thornton mener at Corbetts utsagn om at alle semantiske regler dominerer de formelle reglene, kanskje er for sterk. Hun foreslår derfor at vi må teste semantiske regler som ikke er basert på biologisk kjønn.

Thornton velger å se på en semantisk tilordningsregel i italiensk, som tilordner ord for biler hunkjønn (*una Fiat, una Ford*), og viser at denne regelen vinner, selv om ordet skulle slutte på en konsonant eller på /i/ eller /o/, som i italiensk normalt vil indikere hankjønn, eller andre formelle trekk som normalt henger sammen med hankjønn. Dette gjelder også for homofone ord som har andre betydninger som hankjønnsord.⁶ Ifølge Thornton fastslår materialet hennes at italiensk har en semantisk regel som tilsier at ord for biler er hunkjønn. Thornton går

⁶ Homofone ord med ulikt betydning og genus i norsk er for eksempel ordet *brus* m1 (karbondioksidholdig leskedrikk) / n1 (brusende lyd, sus), *kar* m1 (eldre mann/ektemann) / n1 (oppfordring).

tilbake og ser på det italienske ordet *torpedo* (en sportsbiltype) i OGAT og finner ut at den semantiske regelen som tilordner hunkjønn til ord for biler og den formelle regelen om at ord som slutter på /o/ er hankjønn i italiensk havner i konflikt. Hvis konflikten blir løst ved å ty til markerethierarkiet, som sier at det minst markerte genuset (= hankjønn i dette tilfellet) vinner i tilfeller som dette, ender vi opp med feil genus.

torpedo	*BIL→M	*/o/→F	*F	*M
torpedo m.	*			*
torpedo f.		*	*!	

Torpedo er hunkjønn ifølge den semantiske tilordningsregelen som tilordner hunkjønn til ord for biler. Dermed vinner den semantiske regelen i det italienske tilfellet. Ifølge Thornton støtter dette teorier som Corbetts om at semantiske tilordningsregler vinner over formelle – eller i det minste slike som Audring (2004 referert til i Thornton 2009), som påstår at rangeringen ikke er universell men språkspesifikk – og motbeviser OGAT.

Når man da har etablert at semantiske regler er høyst relevante for genustilordning, oppstår spørsmålet om hva slags semantiske regler vi bør operere med. Eller om det i det hele tatt er mulig å formulere slike regler. Men før vi undersøker disse spørsmålene nærmere, vil jeg gi et innblikk i tidligere forskning i genus ved lånord.

2.5 Tilnærminger til genustilordning ved lånord

Ord som er innlånte i norsk språk, kan beholde sitt opphavlige genus om de er lånt fra eller via et genuspråk eller de kan få genus i analogi med hjemlige ord. Genus ved lånord fester seg ofte sent, og flere samvirkende faktorer kan virke inn på genustilordningen (NRG 1995:158).

Minst tre teoretiske tilnærminger til genustilordning er relevante til denne studien: defaultgenus, assosiasjon og analogi.

Default-tilnærmingen som allerede ble presentert i forbindelse med OGAT antar at alle nye ord blir tilordnet ett genus – det umarkerte, default – med mindre det er spesielle omstendigheter som tilsier at ordet skal tilordnes et annet genus. For eksempel antar de fleste som er opptatt av genus i norsk ifølge Graedler (1995:131) at alle nye ord tilordnes maskulint genus, hvis de ikke er 'markerte' på en eller annen måte:

The normal thing for a foreign noun is to be given c.g. [common gender], unless some linking with a Norwegian word attracts it to neuter.

(Stene 1945:157 sitert i Graedler 1995:131)

For videre diskusjon er det interessant å merke at Stene her nevner felleskjønn og intetkjønn – og altså ikke hunkjønn i det hele tatt. De to ordgruppene som er valgt som eksempler i denne oppgaven (ord for mennesker av biologisk hunkjønn og ord for masser og stoffer), skal nettopp gjøre det; ha en grunn til å være noe annet enn hankjønn.

Den andre relevante tilnæringsmåten er assosiasjon. Haugen (1969:448) foreslår at alle ord blir maskuline med mindre de assosieres med et homofont hunkjønns- eller intetkjønns morfem eller et vesen av hunkjønn. Ifølge Schmidt (1982:361) får lånord tildelt felleskjønn, men noen unntak blir intetkjønn. I tillegg påpeker Schmidt at det er en økende tendens mot felleskjønn, og videre hevder hun at til og med etablerte intetkjønns substantiv av og til på et senere tidspunkt endrer genus og blir tildelt felleskjønn; *bluff/bløff*, *goal*, *sprint*.

Selv om forestillingen om et umarkert genus er tiltalende – ettersom det gjør rede for genuset til et stort antall substantiver – er det vanskeligere å gjøre rede for de resterende 'unntakene' på en systematisk måte. Det er utfordrende å forklare hvorfor intetkjønn blir tildelt i noen tilfeller. Bruken av default-begrepet har også blitt problematisert, blant annet av Kilarski (1997, 2004):

In the first place, it is always brought up *ad hoc*, as a last descriptive resource in those frequent cases when we simply cannot tell why a given word was assigned to this and not that gender.

(Kilarski 1997:97)

The notion of the unmarked gender, used to account for these rules, appears to be an example of a dustbin category of no descriptive or explanatory power.

(Kilarski 2004:62)

Corbett (1991) foreslår at en ujevn fordeling av genus heller er et tegn på at de synkrone genustilordningsreglene peker mot én retning. Dermed peker ifølge Corbett også genustilordningen ved lånord, som ifølge ham er gjenstander for de samme tilordningsreglene, til én bestemt retning. Det er viktig å merke seg at det her er snakk om synkrone genustilordningsregler som gjelder på et bestemt tidspunkt. Et hovedmotiv bak denne oppgaven er å vise at genustilordningsreglene ikke nødvendigvis er de samme til

enhver tid. Poplack, Pousada og Sankoff (1982: 22) fant i sine undersøkelser at "there is no clear evidence in these data that there is some underlying tendency independent of the shape and the meaning of the word for borrowed nouns to take on masculine gender". Kilarski (2004:62) mener at det at noen genus er mer produktive enn andre, er et resultat av 'the status of individual gender assignment rules in the borrowing language'.

Den tredje og siste av de nevnte tilnæringsmåtene til genus ved lånord handler om analogi med eksisterende ord. Lånord får samme genus som et ord de likner. Denne likheten kan være semantisk eller basert på morfologisk eller fonologisk informasjon. Dette prinsippet blir ifølge Graedler ofte brukt til å forklare hvorfor nye ord ikke får tildelt det umarkerte genuset. Corbett holder fast ved at nye ord ikke får genus på en spesiell måte, men forklarer det semantiske aspektet ved denne tilnærmingen som 'konseptassosiasjon'. Analogitilnærmingen har blitt kritisert for at den tillater en mengde vilkårlighet (Graedler 1995:132). Kritikken har gått ut på at det er vanskelig å vite hva slags analogi som er relevant i genustilordning og at genuset til et gitt ord er umulig å forutsi med sikkerhet basert på dette prinsippet. For *et push* kan være laget i analogi med *et puff*, *et støt* eller *en dytt* (Schimdt 1982:362). Og *et show* assosieres kanskje mer naturlig med *en forestilling* enn *et skue* (som Stene foreslår). Dette aspektet ved genustilordning ved lånord diskuteres mer i avsnitt 3.2.3.

Når det nå har vært snakk om analogi, kan vi ta et eksempel fra norsk. I en mengde vestnorske dialekter tilordnes ordet *mamma*, som er et lånord, hunkjønn, mens det er hankjønn i østnorsk (jf. Enger 2010). Ordet er det samme betydnings- og lydmessig i begge varietetene, og begge har et tregenusssystem. Grunnen til at det relativt nye ordet *mamma*, til tross for dets semantiske egenskaper, ikke er hunkjønn i østnorsk, kan være at det ikke likner på andre tostavellesord som typisk er hunkjønn (*jente*, *dame*, *gryte*, *skive*, som alle slutter på *-e*) i østnorsk. Derimot likner det en del nyere lån som har blitt hankjønn (*villa*, *lama*). En rekke eldre tostavellesord som også slutter på *-a*, er dessuten hankjønn (*hana*, *maga*, *stega*). Dermed antyder formen at *mamma* skal være hankjønn i østnorsk.

Jeg stiller meg kritisk til Engers analyse. Vi skal se, at forklaringen er kanskje ikke så enkel når man ser på andre ord som betegner kvinner, men mangler den finale *-a*'en. Når ordet '*madam*', for eksempel, ter seg som *mamma*, kan en mistenke at grunnen til å tilordne hankjønn delvis er en annen. Tilfellet med *mamma* viser nemlig at ikke all genustilordning

nødvendigvis er semantisk; vi må ikke se bort ifra en mulig påvirkning fra fonologiske og morfologiske genustilordningsregler, selv for ord som er like høyt oppe i animathetshierarkiet ⁷ som *mamma*. Vi må heller ikke utelukke muligheten for at genustilordningen ved nye ord skiller seg fra genustilordningen ved 'gamle' ord.

Ifølge Corbett (1991:71) er genustilordning ved lånord som et kontinuerlig eksperiment som tillater oss å teste de eksisterende genustilordningssystemene i et språk. Det fins en omfattende litteratur om genus ved lånord, men ifølge Corbett forsøker forfatterne ofte å forklare genus ved enkeltord uten å sette funnene i et system. Den enkleste forklaringen kan være at genustilordning ved lånord skjer i tråd med de samme mønstrene som gjelder for resten av leksikonet. Det at lånord sørger for en mengde bekreftende evidens når det gjelder genustilordningssystemer, er et viktig poeng, men det er ifølge Corbett også lurt å vurdere muligheten for at det kanskje fins ytterligere mekanismer som kun brukes i forbindelse med genustilordning ved lånord. I utgangspunktet tilordnes lånord ifølge Corbett genus basert på form eller betydning avhengig av tilordningssystemet til språket det lånes til. Men Corbett (1991:75) mener at det også finnes spesielle tilordningsregler – særskilt når det gjelder lånord.

---

⁷Animathetshierarkiet presenteres i avsnitt 5.1

3 Avgrensning av studieobjektet

I dette avsnittet skal jeg definere og avgrense studieobjektet nyord og deretter se på hvordan nye ord kommer inn i et språk. Etter at studieobjektet har blitt definert, skal jeg sette problemstillingen i et synkront og diakront perspektiv før jeg ser på den morfologiske tilpasningen av importord i norsk og to andre nordiske språk i lys av bøyingsregler samt en diskusjon av forholdet mellom genus og bøyning.

3.1 Hva er et nytt ord?

Et nytt ord kalles i faglitteraturen ofte *neologisme*. En neologisme kan også være et gammelt ord som blir brukt på en ny måte. Jeg har i denne oppgaven valgt å bruke det norske ordet nyord. Nyord oppstår ofte som resultat av et behov for å kunne gi et navn til et nytt fenomen og kan dermed sies å gjenspeile virkeligheten. Nye ord forteller om forandringer i samfunnet, tankesett og livsmønster, om ny teknologi og hendelser i verdenshistorie. Noen går raskt ut av bruk, mens andre trenger inn i vår begrepsverden og vår språkbruk. Ifølge definisjonen til den franske leksikografen Rey (1995:77) kan vi finne neologismer på ord- eller frasenivå, og en neologisme er ifølge hans definisjon en ny leksikalsk enhet som ikke fantes i det gamle leksikonet. Nyordet kan oppfattes som en del av språket generelt eller det kan ha et spesifikt og avgrenset bruksområde.

3.1.1 Hvordan oppstår nye ord?

Ifølge nyordleksikonet *Nyord i norsk 1945-1975* kommer ord inn i et språk på følgende måter:

- Direkte lån (ord som brukes i mer eller mindre samme form som i opphavsspråket:
deadline, smoothie)
- Hybridlån (et sammensatt fremmedord blir delvis oversatt til norsk: *hårspray*)
- Betydningslån (et gammelt ord henter en ny betydning fra et tilsvarende utenlandsk ord: *skytte* om fotografering fra engelske *shoot*)
- Oversettelseslån (det fremmede ordet eller uttrykket blir oversatt ledd for ledd:
opptrapping fra engelsk *escalation*, *det søte liv* fra italiensk *la dolce vita*)
- Lån av ordmateriale (Utenlandsk ordstoff kan bli brukt i ny betydning eller til å bygge opp nye ord som er fremmede for det långivende språket. I norsk blir

chips brukt i en annen betydning enn i engelsk og ordet *homofil* er bygd opp av to elementer fra gresk, men selve ordet fins ikke i gresk.)

3.1.2 Forholdet mellom importord og nyord

Et ord som kommer inn fra et annet språk, kaller vi vanligvis *lånord*. Innenfor språkvitenskapen har man tradisjonelt dratt en skille mellom fremmedord og lånord, som samlet kalles *importord* (Sandøy 2000:19). Skillet mellom fremmedord og lånord går på om importordet har fått en form som gjør det veltilpasset språklig (ibid.). Fremmedord er ikke helt tilpasset norsk språkstruktur (ortografisk, fonologisk eller morfologisk). Det fins ingen enkel måte å avgrense fremmedord på, ettersom det er forskjellige grader av tilpasning (Johansson og Graedler 2001:21). For eksempel kan det samme ordet noen ganger brukes i en tilpasset form og andre ganger i en mer fremmed form:

bitsj og *bitch*, *beib* og *babe*.

Det som ikke er importord, er arveord, dvs. ord som har levd i språket så langt tilbake at vi kan rekonstruere tidligere språkstadier (ibid.). Nyord kan være både fremmedord og lånord, men også arveord hvis vi forholder oss til den definisjonen av neologismer som ble presentert tidligere i dette avsnittet – så lenge arveordet blir brukt på en ny måte. Ingen av ordene i materialet mitt er av denne typen.

3.1.3 Importord i synkron og diakron perspektiv

En synkron analyse viser språklige fenomener på et bestemt tidspunkt. I et synkront perspektiv kan variasjon i formene bli sett på som passende eller upassende, korrekt eller ukorrekt i forhold til en regel som gjelder på dette tidspunktet, eller variasjon kan tolkes som et tegn på stilistisk markerthet (Graedler 1995:32). En diakron analyse derimot tar for seg hvordan språket forandrer seg over tid. I et diakront perspektiv kan en slik variasjon speile et ords integrering over tid (ibid.). Corbett (1991) legger vekt på diakron evidens:

Change over time gives insight into the way in which a system works.

(Corbett 1991:97)

For Ferdinand de Saussure (1983) var språk en sosial institusjon som har egen intern oppbygging. Han er kjent for å sammenligne språkstrukturen med et sjakkparti: i språk flytter man seg fra et synkront sted til et annet på samme måte som man flytter på brikkene på et sjakkbrett. En sjakkspiller ser kanskje ikke virkningene med en gang, men et trekk kan få følger i hele systemet. På samme måte kan en språkendring få følger i hele systemet. Ifølge

Saussure er hvert trekk helt forskjellig fra det forrige og en utenforstående som ser på sjakkbrettet på et visst tidspunkt, kan vurdere stillingen uten å ha sett alle trekkene. På samme måte hevder Saussure at ettersom talen, *parole*, opererer på et synkront nivå, er forandringene som påvirket tidligere stadier av språket, irrelevante. Gunlög Josefsson (2002) hevder at hvis man appliserer dikotomien diakron/synkron på orddanningslæren, betyr det blant annet at vi må skille mellom hvordan ord historisk har blitt dannet, dvs. hva som har motivert framveksten av en viss orddanningsmåte eller et visst ord, og den synkrone representasjonen hos den enkelte språkbrukeren i en viss historisk situasjon. Denne typen representasjon forutsetter en idé om et nettverk som beskriver relasjoner mellom ord i det mentale leksikonet. For Josefsson må beskrivelsen av et leksikalt nettverk hos den enkelte språkbrukeren gå ut fra et strengt synkront synsvinkel, ettersom en språkbruker ikke har medfødt kunnskap om et ords historie. En slik argumentasjon forutsetter at vi ikke kan henvise til språkhistoriske argumenter når det gjelder genus ved nydannelser. Det eneste vi kan gjøre, er å ty til den grad av gjennomsiktighet hos ord som gjør at den enkelte språkbrukeren kan bygge opp synkrone relasjoner – leksikalske nettverk – av de ordene som inngår i hans eller hennes leksikon.

Nye elementer som oppstår, blir ofte sett på som avvik fra normen i et språk. Dermed skiller de seg ut som en gruppe (Graedler 1995:32). Ordet *quickstep*, for eksempel, inneholder bokstavene *q* og *c* og bokstavkombinasjonen *ui* som ikke er vanligvis brukt i norsk. For å kunne avdekke resultatene av ordlån er man nødt til å sammenlikne forskjellige stadier i språket det lånes til, for eksempel før og etter at et ord er blitt tatt opp fra et annet språk. Nyords utvikling og tilpasning kan stort sett ikke gjøres rede for over lang tid.

3.2 Morfologisk tilpasning av nye ord

Substantiv utgjør en åpen ordklasse og den største gruppen av lånord i norsk. Det at en ordklasse er åpen, betyr at den er produktiv og kan ta imot nye medlemmer. Preposisjoner, for eksempel, er en lukket ordklasse i norsk, og det er usannsynlig at vi får nye preposisjoner.

Når det gjelder morfologisk tilpasning av nye ord, er et relevant spørsmål i vår sammenheng : I hvilken grad må lån-/nyord følge de norske reglene når de brukes i norsk? I norsk er det for eksempel rom for variasjon når det gjelder endelsene i bestemt form entall for en del substantiv – også arveord (jf. kapittel 2). I tillegg er det i flertall mulig å si både:

de berømte *popstjerner* har ankommet byen

og

de berømte *popstjernene* har ankommet byen (Johansson og Graedler (2002:181).

Ifølge Johansson og Graedler kan språkbrukerne utnytte slike muligheter når de skal bruke lånord. Graedlers undersøkelse fra 1998 (referert til i Johansson og Graedler 2002) viser at den første varianten uten flertallsendelse brukes oftere ved ord som har engelsk s-flertall enn når ordet ble brukt med norsk flertallsendelse (eksemplet er fra Johansson og Graedler 2002:181):

de beryktede britiske *football-hooligans*

I entall har Johansson og Graedler sett eksempler på at engelske substantiv forekommer uten endelse i tilfeller der man ellers ville forvente bestemthetsbøying etter vanlig norsk mønster:

en uberegnelig mann kom seg inn i *cockpit* [...] situasjonen i *cockpit* var en stund svært kaotisk

Johansson og Graedler foreslår at denne måten å unngå bøying på kan være en integreringsstrategi – en unngåelsesstrategi – i tillegg til tre andre integreringsstrategier som blir foreslått (ingen integrering, integrering, substitusjon).

Også den gradvise integreringen av nye substantiv vitner om at nyord skiller seg fra arveord. Integreringen er en prosess og Johansson og Graedler (2002:183) presenterer integreringsskalaen til Schmidt (1982), som viser hvordan lånordene gjennom flere trinn gradvis føyer seg inn i et norsk bøyingsmønster. Selv om modellen ikke kan brukes for alle ord, viser den at integrering skjer gradvis:

	ubestemt form, entall	bestemt form, entall	ubestemt form, flertall	bestemt form, flertall
trinn 1	en drink			
trinn 2	en drink	drink-en		
trinn 3	en drink	drink-en	drink-s	
(trinn 4	en drink	drink-en	drink-s	drink-ene)
trinn 5	en drink	drink-en	drink-er	drink-ene

Tabellen viser også at fremmede endelser, som den engelske flertals-s'en i en periode kan fungere innenfor det norske systemet.

Selv om disse eksemplene i og for seg ikke viser genus ved nyord, viser de nye språklige elementer som blir behandlet annerledes i norsk.

3.2.1 Genus og bøyning

Forholdet mellom genus og bøyning er diskutert flere steder i litteraturen (f.eks. Corbett 1991, Enger 2004). Et av diskusjonspunktene går ut på om det er bøyning som styrer genus eller omvendt. Ifølge Corbett (1991) bør genus bli forutsagt basert på bøyning og ikke omvendt som man tradisjonelt har antatt. Engers (2004) undersøkelser, derimot, viser at bøyningen for de fleste norske substantivene blir forutsagt basert på genus. Det betyr at en språkbruker vet hvordan et ord bøyes ettersom hun har kunnskap om ordets genus og ikke omvendt slik Corbett vil ha det til. Dette har også vært det tradisjonelle synet innenfor nordisk språkvitenskap. Ifølge *Norsk referansegrammatikk* (1997:182), for eksempel, får de fleste maskuline substantivene *-ar* i flertall i nynorsk (og altså ikke at de fleste ordene som får *-ar* i flertall er hankjønn).

Norske substantiv bøyes i tall og bestemthet og følger stort sett dette skjemaet (bokmål):

Entall ubestemt form	Entall bestemt form	Flertall ubestemt form	Flertall bestemt form
En gutt	gutten	gutter	guttene
Ei/en jente	jenten/jenta	jenter	jentene
Et hus	huset	hus	husa/husene

Alt norsk talemål med unntak av bergensk har muligheten til å bruke et trekjønnssystem (Omdal&Vikør 2001:95). I bokmålet forekommer både det vanlige norske trekjønnssystemet og det danske med felleskjønn. Etter 1981- og 2005 –rettskrivingene fikk vi nærmest full frihet mellom tokjønn- og trekjønnssystemet. Med 2005-reformen ble skillet mellom hoved- og siderformer opphevet og en del lite brukte former ble tatt ut (Språkrådet 2010:17). Den ubestemte artikkelen ved hunkjønnord er *ei* eller *en*, men det er tillatt å bruke *en* som ubestemt artikkel selv om en i bestemt form av det samme substantivet bruker *-a*, for eksempel *en sild, silda* (Omdal&Vikør 2001:97). Etter bokmålsreformen i 2005 ble avstanden mellom riksmål og moderat bokmål mindre enn tidligere. Selv om det er den enkelte språkbrukeren som med sine valg og sin bruk av de forskjellige bøyingsformene vil prege bokmålet i den ene eller den andre retningen (ibid.), dominerer moderat bokmål i media, og

det kan sies å prege oppfatningen av hva som er korrekt og gangbar språkbruk (Språkrådet 2010:19).

Språkrådet har bestemt at hunkjønnsord har obligatorisk *-a* i visse faste uttrykk, for eksempel kan en bare være ”*høg/høy på pæra*” (ikke *pæren*), ”*av samme ulla*” (ikke *ullen*), og bare slåss ”*så busta* (ikke *busten*) *fyker*”. Ord med suffikset *-het* har *-a* og *-en* som likestilte endinger.

I prinsippet kan ord som er hunkjønn i nynorsk, brukes som hunkjønnsord også i bokmål (Omdal&Vikør 2001:96). Det fins enkelte ord som bryter med dette prinsippet: ordet *norm* er kun hankjønn på bokmål og kun hunkjønn på nynorsk. Samme gjelder for blant annet ordene *madame*, *lady*, *mamma* i mitt materiale. En del slike uoverensstemmelser har det blitt ryddet opp i slik at denne typen forskjeller nå er mindre enn før, men med så mye valgfrihet på dette området er det også blitt foreslått at de som har ansvaret for normeringen ikke lenger bør legge arbeid i detaljbestemme kjønn for enkeltord, men heller forsøke å etablere retningslinjer som åpner for å la talemålet og bruksspråket avgjøre slike spørsmål (ibid.). Materialet i denne oppgaven kommer i kapitlene 5 og 6 til å vise at språkbruk og normering ikke ser ut til å være i overensstemmelse i nynorsk og bokmål – i hvert fall når det gjelder nyord.

Vi forlater normeringsproblematikken, og går videre til morfologiske tilordningsregler. Trosterud (2001) skiller mellom bøyings- og avledningsregler. Den siste morfologiske tilordningsregelen hans, MTR 9, er særlig interessant for denne oppgavens formål, ettersom alle suffiksene i MTR9 refererer sentrale medlemmer til kvinner og andre ord med samme suffiks får også hunkjønn:

MTR 9 Ord på *-ine*, *-inne*, *-enne*, *-esse*, *-øse* og *-ette* er hunkjønn

(*blondine*, *studine*, *hyrdinne*, *jødinne*, *prinsesse*, *delikatesse*, *mitraljøse*, *suffløse*)

Det er ikke uvanlig å finne analyser der man har uklare grenser mellom definisjoner av bøyingsklasser og definisjoner av genus. Mange grammatikker bruker substantivets endinger som et kriterium for å definere genus. NRG (1997:150) har valgt å kalle endingene *-(e)n* og *-a* artikler. Trosterud (2001:29), som også bruker Hocketts definisjon av genus, konstaterer at ”[m]ange norske dialekter har fire ulike formativar (*-i*, *-a*, *-e*, *-n*), men likevel berre tre genera”.

Det har vært relativt lite forskning på morfologisk tilpasning – og spesielt genus – av nyord i norsk. De fleste undersøkelsene har gått ut på tilpasning av importord og da ofte flertallsbøying, variasjon i uttalen eller språkholdninger. Ettersom det har vært så lite forskning på dette området i norsk, kan det i tillegg til Graedlers (1995) og Johansson og Graedlers (2002) studier av engelske lånord i norsk være interessant å se på genustilordning ved lånord i andre nordiske språk og se om disse viser samme tendenser som norsk.

3.2.2 Norsk

Funnene til Johansson og Graedler (2002), som har forsket på genus ved engelske lånord i norsk, styrker ideen om et delt leksikon da de peker mot at kjønnsfordelingen ved lånord skiller seg fra kjønnsfordelingen ved norske ord. I gamle norske ord er kjønnsfordelingen slik at opp imot halvparten er hankjønn, mens resten fordeler seg nokså jevnt mellom hunkjønn og intetkjønn (jf for eksempel Beito 1970, 1986). Men ifølge Johansson og Graedler er situasjonen en annen hvis vi ser på de engelske lånordene. Her er det 80–90 prosent av ordene hankjønn, en svært liten prosent er hunkjønn, og mellom 10 og 20 prosent er intetkjønn. I materialet til Lea (2009), som skriver om lånord i norsk talespråk, er 77 % hankjønn, 2 % hunkjønn og 21 % intetkjønn. Genusfordelingen er litt annerledes enn hos Johansson og Graedler (2002) og Graedler (1995), men Lea påpeker også at antallet eksemplarer i undersøkelsen er så lite at man ikke kan lage hypoteser om intetkjønns fremmarsj basert på resultatene.

Som vi har sett, har en del språkforskere vært opptatt av genusspørsmål, men ingen har klart å komme med en forklaring som er akseptert av alle. Ifølge Johansson og Graedler kan det i norsk se ut som om en del faktorer som har med ordets form å gjøre spiller inn. For eksempel viser det seg at engelske lånord som ender på *-ing* og *-er*, nesten alltid blir hankjønnsord, unntatt ord som slutter på *-pter*, *-nter*, *-rter* og *-ster*, som ofte blir intetkjønn (Johansson og Graedler 2002:184). I tillegg blir ord som ender på *-ment*, og enstavelsesord som også har beslektede verb på norsk, nesten alltid intetkjønnsord (*et krasj*, *et fiks*, *et rush*). Men Johansson og Graedler mener likevel at den viktigste faktoren i tildelingen av kjønn i norsk antakelig har med ordenes betydning å gjøre. Ord som betegner levende vesener, blir ifølge Johansson og Graedler nesten uten unntak hankjønnsord (*callgirlen*, *gentlemanen*, *ladyen*, *nerden*) og da ser det ut som om dette skjer uansett hvilket biologisk kjønn referenten har. Det

kan også virke som om en del lånord overtar kjønnet til et norsk synonym (Johansson og Graedler 2002:185):

omslaget	coveret
selskapet	partyet
helgen	weekenden

Eller så får de kjønnet til et ord som likner:

partiet	partyet
kortet	(boarding-)cardet

Men det er ifølge Johansson og Graedler ofte vanskelig å avgjøre hva som er bestemmende, det vil si hvilket ord som eventuelt skulle være modell for det engelske lånordet. For eksempel i tilfellet *party* er det uklart om det er *selskapet* eller *partiet* som eventuelt gjør at ordet får intetkjønn. Et annet synonym, *festen*, som er hankjønn, ligger jo egentlig nærmere i betydning enn *selskap*.

3.2.3 Islandsk

Islandsk er et tregenusspråk der substantiver kan være intetkjønn, hankjønn eller hunkjønn og bøyes i tall og kasus. Alle kategoriene er produktive ved nydannelser (Svavarsdóttir 1993 referert til i Hilmisdóttir 2001:148). Etersom genuset etter tradisjonell oppfatning er bestemmende for bøyingsparadigmet, er de tre genuskategoriene knyttet sammen med ordenes bøyingsendelse og formen til bestemthetssuffikset. Islandsk har ingen ubestemt artikkel og dermed kan etablerte og forholdsvis hyppige importord som er fonetisk og ortografisk tilpasset, ofte mangle ethvert tegn på genus og/eller tall i setningskontekster der bøyingsform uten endelse er det naturlige (Svavarsdóttir 2007:30).

Tidligere undersøkelser har vist at over halvparten av importord i islandsk er intetkjønn, mens hankjønn og særlig hunkjønn er mindre vanlige (Kvaran og Svavarsdóttir 2002:94 og Hilmisdóttir 2000 referert til i Svavarsdóttir 2007:30).

Importordene tildeles intetkjønn i 58 % av tilfellene, mens 35 % av de samlede eksemplene er hankjønn. Det er slående ulikt norsk, der hankjønn er klart den største kategorien. Det er ingen eksempler på hunkjønn i Svavarsdóttirs materiale. Ord som henviser til mennesker

tildeles enten hankjønn eller hunkjønn etter deres betydning. I tillegg spiller formelle trekk, som minner om typiske islandske hankjønns- eller hunkjønnsord, en rolle i genustildelingen. For eksempel tildeles ord som slutter på *-a* vanligvis hunkjønn (*pizza*), mens ord som slutter på *-er* eller *-or* blir hankjønn (*server*, *traktor*). Ellers blir de fleste importordene altså intetkjønn.

Helga Hilmisdóttirs undersøkelse av fremmede innslag i islandsk inneholder 61 forskjellige substantiver som klassifiseres som ”*slettur*”, som er et islandsk begrep for utenlandske ord som brukes i et språk. Forskjellen mellom lånord og *slettur* er ifølge Hilmisdóttir ikke alltid helt tydelig, men den har mer med talernes innstilling til ordet å gjøre enn med ordets tilpasning til språket (Hilmisdóttir 2001:142). Selv om alle tre genuskategoriene er produktive når det gjelder nydannelser i islandsk, er intetkjønn den klart mest produktive kategorien når det gjelder *slettur* (Hilmisdóttir 2001:148). I materialet til Hilmisdóttir finner vi 36 belegg på intetkjønnsord, 15 på hankjønn og 8 på hunkjønn. Noen belegg er uklare ettersom de utgjør et forledd i et sammensatt ord eller opptre i en slik posisjon at andre ord ikke avslører deres genus.

For vårt formål er det mest interessant å se på ord som ikke blir intetkjønn, og spesielt hunkjønnsordene. Seks av beleggene i materialet slutter på *-a* og blir hunkjønn (*kóreografía*, *krísa*, *pása* (dansk *pause*), *pizza* og *typá* (dansk *type*). Andre hunkjønnsord er det danske ordet *mor* og ordet *ambínd* som kommer fra det engelske ordet *ambient*, som man ifølge Hilmisdóttir eventuelt har behandlet som et hunkjønnsord på grunn av det islandske ordet *tónlist* ’musikk’ (fem.). Også ordet *sígó* ’sigarett’ har ifølge Hilmisdóttir blitt hunkjønn i analogi med *sígaretta* (fem.).

3.2.4 Dansk

Dansk har to kjønn: felleskjønn og intetkjønn. De aller fleste engelske lånordene i dansk blir felleskjønnsord: 90 % av de engelske lånordene i *Nye ord i dansk 1955-75* er felleskjønn (Jarvad 1995:72). Dette motsvarer normalfordelingen i dansk; i hjemlige ord utgjør felleskjønn cirka 80% av ordtilfanget. Også i dansk vil man ifølge Jarvad i mange tilfeller velge det genuset som lånordet motsvarer på dansk, for eksempel i *babyface* (neut.) motsvarer *face* det danske ordet *ansigt* som er intetkjønn, *en coach* blir felleskjønn på grunn av *en trener*. Ordets struktur kan også spille inn. Endelsen *-ment* er med kun et unntak intetkjønn i

dansk og gjør at nye lån på *-ment* også blir intetkjønn (*entertainment, understatement*), mens ord som ender på *-al*, blir felleskjønn (Jarvad 1995:74). Det nevnes også at ord kan i en lang periode ha vakkende genus (*en mail, et mail*). Også i materialet mitt finner vi ord som ifølge offisiell normering har vakkling mellom hankjønn og intetkjønn: *aluminium, gelatin, jod*. Vi skal komme tilbake til disse ordene i avsnitt 6.1.2. I tillegg har vi for eksempel ordet *image* som er normert som både hankjønn og intetkjønn i både bokmål og nynorsk. Ifølge Graedler (1995:136) er vakkling vanlig ved låneord:

Gender vacillation is particularly common in connection with borrowed words, as they may be so different from the domestic word-stock as not to be covered by the assignment rules, and so recent that one gender has not yet stabilized.

3.3 Avslutning

Evidens fra norsk, dansk og islandsk reiser interessante spørsmål om genustilordning ved nye ord. Vi har også sett at det slett ikke er slik at alle nye ord tilordnes det genuset som har flest medlemmer, det umarkerte genuset (hankjønn i norsk, intetkjønn i islandsk og felleskjønn i dansk). Ifølge Graedler (1995:137) er for eksempel låneord som *shot, cruise, understatement, drawback, rush, kick* og *comeback* intetkjønn i norsk. Empiri fra alle tre språkene kan tyde på at genustilordning ved nye ord ikke fungerer på samme måte som hos gamle ord. Vakkling er et eksempel på dette. I kapittel 5 skal vi se at ord som betegner kvinner ikke lenger nødvendigvis blir hankjønn i norsk og da kan man spørre seg om de semantiske tilordningsreglene som tidligere har tildelt denne typen ord hankjønn, ikke lenger virker ved nye ord. Dette strider mot det Corbett (1991) sier. Han mener at genustilordning ved nye ord skjer i tråd med genustilordning til gamle ord. Conzett (2010:349), som ellers er en tilhenger av genuslagring, er uenig med Corbett. Conzetts grunnleggende syn er, at er det usannsynlig at språkbrukere ikke klarer å lagre genuset til ord dersom de samtidig klarer å lagre 'den stort sett arbitrære forma til titusenvis av ord'. Han hevder at mange av de postulerede genustilordningsreglene en finner i litteraturen bare i liten grad er konsistente, og at en heller skulle forvente at det var genustilordning som fører til flere feil, og ikke genuslagring (Conzett 2010:348). Men Conzett mener at det ved nye ord oppstår et genuint behov for å tilordne genus:

Det er såleis fyrst og fremst i den morfologiske tilpassinga av nye ord at ein med rette kan snakka om *tilordning* av genus.

(Conzett 2010:349)

Ut fra et typologisk perspektiv er det interessant å merke at lånord blir behandlet annerledes i språk som er veldig forskjellige fra de nordiske. For eksempel har språket kinyarwanda, et bantuspråk i nigerkongo-familien, 16 klasser for substantiv. Lånord blir som regel plassert i to grupper, gruppene 5 og 9, "because there are no class markers there". Noen lånord fins i andre ordklasser ettersom "they are mistaken for native words and their initial syllables are taken for class markers or prefixes." Bowili, som også er et språk i nigerkongo-familien, har 15 klasser og når lånord tilordnes en klasse, spiller de semantiske prinsippene en viktigere rolle enn de fonologiske. Animate lånord plasseres alltid i animate klasser. Fonologiske regler opererer med inanimate ord. Genustilordningen ved inanimate ord baseres på likheten mellom den første stavelsen og et klasseprefiks. Hva som er interessant, er at alle andre lånord befinner seg i en spesiell lånordklasse (Heine 1982:199 referert til i Booij, Lehmann & Mugdan 2000:1036). Semantiske parametere for animethet og menneskelighet ser ut til å være universelle. I språk som ikke har genus, forekommer de i andre systemer av klassifisering av substantiv. Dahl (2000:101) postulerer at det følgende er en universell egenskap ved genussystem:

In any gender system, there is a general semantically-based principle for assigning gender to animate nouns and noun phrases.

Det blir interessant å se hva slags regler som kan være i bruk ved genustilordning ved de to kategoriene av nyord jeg har valgt å undersøke.

4 Fra tre til to genus?

Tradisjonelt har det blitt sagt at norsk har tre genus: maskulinum (hankjønn), femininum (hunkjønn) eller nøytrum (intetkjønn). I dag kan man likevel finne fremstillinger som hevder at tregenusssystemet er redusert i enkelte former av norsk. Jeg skal ikke gå gjennom alle perspektiver på genusinndeling, men det er relevant å nevne at antallet genus i nordiske språk har blitt diskutert av flere teoretikere. Mange har kommet frem til at det ikke nødvendigvis er så opplagt som det blir presentert i enkelte tradisjonelle grammatikker, blant andre Enger (2004), Fretheim (1985) og Johansen (2003) om norsk og Braunmüller (2000) om skandinaviske språk generelt. Jeg har i dette kapitlet valgt å se på de enkelte bidragene separat, for å gi et mest mulig omfattende bilde av diskusjonen.

4.1 Felleskjønn

Begrepet *felleskjønn* (*genus commune*) blir ofte brukt for å betegne sammenfallet av hankjønn og hunkjønn og for å vise motsetning til intetkjønn. Hankjønn og hunkjønn henger tettere sammen med hverandre enn de hver for seg gjør med intetkjønn i og med at de fleste adjektiv (og andre tilhørende ord) har samme form i hunkjønn og hankjønn, mens de har et annet form i intetkjønn (*stor – stort, gul – gult, denne – dette, hver – hvert*). Man kan for eksempel si *en stor bok* og *en stor bil* selv om *bok* og *bil* tilhører forskjellig genus i de fleste norske dialekter.

Det er ikke uvanlig at ordbøker oppgir at et substantiv kan være av både hankjønn og hunkjønn. Vi finner denne valgfriheten i bokmålet i blant annet ordene *jente, sol, gruppe*. NRG (1997:152) har derfor valgt å kalle ord som har muligheten til å ta artikkelen *ei* i bokmål, *femininer*. I Riksmålsgrammatikk (1986:64) regnes *a*-formene i riksmålet som ”en egen bøyingsklasse av felleskjønn”. Janne Bondi Johannessen (1990:43), derimot, mener at det er en bedre løsning ”å anta at mange norske substantiv kan tilhøre mer enn ett genus”. Det er vanskelig å bestemme antallet genus i et språk som norsk som har mange valgmuligheter, men det er nok et mer hensiktsmessig utgangspunkt å prøve å finne tilordningskriterier som plasserer ord i ett genus enn å plassere dem i flere grupper. Etter 2005 er det slik at alle hunkjønnsord kan behandles som hankjønnsord i bokmålet. Det betyr at ord som kan være både hankjønn og hunkjønn heller kan dekket ved en regel (”alle hunkjønnsord kan alltid behandles som hankjønn”) enn som leksikalsk informasjon ved hvert enkelt leksem. Det fins en del substantiver der genusvariasjonen framstår som mer ”sær”. Blant annet *bruk*,

drops, glefs, glimt, jafs, kilo, kyss, mugg, nebb, nikk, rus, smil og sukk er både hankjønn og intetkjønn, mens *dun, fyll* (kake-), *gardin, hengsel, nyre, skrå, sneis, sot* og *spenne* er både hunkjønn og intetkjønn (NRG 1997:153). Det er kanskje bedre å reservere ”to genus” for den slags ”pussigheter”.

I de neste avsnittene skal vi kort se på relevante rettskrivingsreformer og diskusjonen om antallet genus i norsk.

4.2 Språknormering

Ved rettskrivingsreformen i 1917 ble det utskilt en del substantiver, som i offisielt riksmål måtte ha a-bøying, fra den tidligere felleskjønnsgruppen. Det gjaldt spesielt ”særnorske ord for hjemlige dyr og planter, hjemlige naturforhold, landsens liv og stell, ord for folkelig overtro”. Det ble altså gitt kriterier for hvilke ord som skulle få obligatorisk a-bøying. ”særnorsk” kunne da referere til både formelle og semantiske forhold. Omtrent 150 substantiv fikk obligatorisk a-bøying, blant annet *bikkje, gjørme, tisper*. A-bøying ble tillatt i ord som blant annet *and* og *vidde*. Med 1938-reformen fikk a-bøyingen en sterkere stilling med innføringen av mer enn 1000 substantiv med obligatorisk a-bøying. Tanken bak var å gjøre bokmålet mer lik folkelig talemål og på den måten fremme samnorsktanken. Diskusjonen om a-bøyingen sto sentralt i den senere språkkampen og i *Læreboknormalen* av 1959 ble antallet valgfrie bokmålsformer i lærebøkene redusert igjen. Striden om bokmålsnormen og selve grunnlaget for normeringen av bokmålet fortsatte gjennom flere tiår. Reformen i 1981 kan sees som reversering av tilnæringspolitikken. Norsk språkråd, som utarbeidet reformen, tillot flere riksmålsformer i den offisielle bokmålsnormen og prøvde på denne måten å bygge bru mellom partene i språkstriden. I rettskrivingen ble det etter 1981-reformen gjennomgående valgfrihet mellom *-a* og *-en* i bestemt form entall i hunkjønn, mens antallet hunkjønnsord med obligatorisk *-a* ble redusert i læreboknormalen. Ifølge Ståle Løland (Språknytt 1/1997) har språkstriden i bokmålsleiren stilnet av etter 1981 og han mener at moderat bokmål nå ser ut til å befeste sin stilling. Med 2005-reformen fikk vi bortfall av skillet mellom hovedformer og sideformer. For bokmålet betyr dette at samtlige hunkjønnsord som tidligere hadde *[-en]* som sideform i bestemt form entall, fikk full valgfrihet mellom de to endingene. I språkbruken har a-bøying slått igjennom ved mange substantiv og det er en del ord der man stort sett alltid velger *-a*-endelsen i bestemt form entall: *hytte, bygd, høne, vidde*. Til tross for sammenslåingen av hankjønns- og

hunkjønnsformer ved hunkjønnsord i bokmålet har *a*-bøyingen i moderne norsk fortsatt en sterk posisjon ved en del ord som faller innenfor semantiske kategorier som norsk natur, norske dyr, trær, planter og norsk arbeidsliv på land og i by (Vinje 2005:78).

I kapittel 3 så vi på lånordsforskningen i norsk og andre nordiske språk, og artikkelen til Braunmüller gir en videre mulighet til å sammenligne norsk med nabospråkene.

4.3 Braunmüller: "Gender in North Germanic. A Diasystematic and Functional Approach"

Selv om de nordiske og skandinaviske språkene representerer et vidt utvalg av forskjellige genussystemer og undersystemer, er togenussystemet ifølge Braunmüller det vanligste i standardspråkene i dag (Braunmüller 2000:26) til tross for at islandsk, færøysk og noen skandinaviske dialekter har et tregenussystem, som var det typiske indoeuropeiske. Nynorsk har ifølge Braunmüller et tregenussystem, mens bokmål "unfortunately [...] does not exactly fit this general description". Braunmüller velger å kalle bokmålet "a hybrid-gender system" ettersom det ifølge Braunmüller på den ene siden kan sies å tilhøre gruppen med togenussystem mens det på den annen side også har fått trekk fra et tregenussystem som følge av språkplanlegging. Tregenussystemet fins i bokmålet ifølge Braunmüller ved ord som refererer til personer eller dyr av hunkjønn samt ved enkelte frekvente ord som *bok*, *sol* og *tid* (Braunmüller 2000:26–27). Ifølge Braunmüller skyldes hybridsystemet i bokmål som allerede nevnt språkplanlegging samt kontakt med nynorsk (Braunmüller 2000:26). Han tar opp påvirkningen fra dialekter bare når det gjelder bruk av pronomen (Braunmüller 2000:40).

Ifølge Braunmüller (2000:41) har genus i islandsk og færøysk fremdeles en grammatisk funksjon, mens det i svensk og dansk har fått et annet innhold. Han skriver at de såkalte pannekakesetningene (av typen *Pannekaker er godt*) og andre unntak til generelle kongruensregler når det gjelder genus gir grunnlag for å tro at genus kommer til å ta over nye (grammatiske eller semantiske) funksjoner (Braunmüller 2000:39). Braunmüller mener videre at en slik "bemerkelsesverdig utvikling" kan skje når kongruens og den grammatiske kategorien genus ikke lenger opptrer som helhetlige deler av et sammensatt bøyingsystem med flere tydelige kasusmarkører, men istedenfor forekommer som et suffiks som verken ser ut til å være særlig distinkt eller fullstendig nødvendig. Dermed kan genus i slike systemer

ifølge Braunmüller bli brukt til andre formål, for eksempel måten man uttrykker forholdet [+spesifikk] vs. [-spesifikk/+generisk] ved et ord eller en nominalfrase på, som i eksemplene:

Pannekakene er gode (spesifikk betydning)

Pannekaker er godt (generell betydning)

Setninger av denne typen finnes også i nynorsk, som i linje med færøysk og islandsk har et tregenussystem, så her er Braunmüllers analyse kanskje litt overdrevet. Denne polariseringen⁸ kommer likevel til å være sentral i analysen senere, og vi kommer tilbake til forholdet mellom genus og spesifikk/ikke-spesifikk i kapitlene 6 og 7.

Ved å kalle tilnærmingen sin diasystematisk refererer Braunmüller til at man må se på både standardspråk og talemålene når man gjør rede for genussystemene hvis man skal få med seg alle variantene. Ifølge Braunmüller kan forskjellene mellom standardspråk og dialekter være så betydelige at det i disse er snakk om ulike genussystemer. I tillegg mener Braunmüller at man i nynorsk aldri vil oppleve at et substantiv har et annet genus i skrift enn det har i dialektene (Braunmüller 2000:43). Dette høres intuitivt feil ut og for eksempel Beito (1954) nevner i *Genusskifte i nynorsk* ord som kan gjøre nettopp det. Om lånnord skriver Beito (1954:115) at vi har hatt ”skiftande kjønn både etter sosiale og målgeografiske skiljelinjer” [for lånnord] og at vi har ”i det førre hatt mange døme på skifting mellom lærd og folkeleg genus, mellom kjønnnet i normalmåla (nyn. og bm.) og i ymse målføre”. Andre skandinaviske språk viser ifølge Braunmüller mange kontraster og til og med konflikter mellom et standardspråk og dialektene Braunmüller skriver at en i bokmål kan løse disse konfliktene ved å innlemme hunkjønnsord i standardspråket. Språksituasjonen i Norge i dag er ikke nødvendigvis helt så enkel som Braunmüller vil få det til å se ut som. Tradisjonelt sett har man i bokmålet kunnet velge å bruke et tregenussystem ved adjektiv (*ei lita bok*) og determinativer (*boka mi*). Men når det er sagt, er det ikke sikkert at dette gjelder for nye ord som kommer inn i språket eller at man ikke ser grunn til å lure på om språket endrer seg.

Ifølge det neste synet på genus vi skal se på, er det feil å kalle genussystemet i bokmål et hybridsystem, ettersom det ifølge forfatteren heller er snakk om lånte elementer.

---

⁸ jf også Enger (2011)

4.4 Fretheim: ”Er bokmålet tvekjønnnet eller trekjønnnet?”

Når barn i østlandsområdet begynner å snakke om *bamsa mi* og *kaffekjela* istedenfor *bamsen min* og *kaffekjelen*, er dette ifølge Fretheim (1985 [1976]:99) et utslag av analogisk overføring. Han sier ”tilsynelatende”, ettersom det i mange tilfeller er ifølge Fretheim usikkert om det virkelig er det som skjer. Fretheim vil hevde at det i norsk i tillegg til både tokjønn- og trekjønnssystemer fins noe som kan se ut som en blanding av de to systemene, altså et system der hankjønn og hunkjønn er ”nøytralisert til et felleskjønn”.

Med et blandingssystem forstår Fretheim ikke først og fremst det at mange nordmenn bruker hankjønn- og hunkjønnformer om hverandre (*jakka – jakken, trappa – trappen*). Det han har i tankene, er slike tilfeller der språkbrukere føler at det er mer naturlig å snakke om *jakka mi* enn om *jakken min*, mens de likevel foretrekker *min jakke* fremfor *mi jakke*. Ifølge Fretheim vil mange av dem som regelmessig bruker determinativene *mi, di* og *si* også når det står foran substantiv av hunkjønn (*mi jakke*), få problemer med å gjennomføre bruk av hunkjønnformer når substantivet blir modifisert av ordet *egen*. Ettersom ikke alle bokmålsnære dialekter har egen hunkjønnform av adjektivet *egen*, blir felleskjønnskongruens brukt (*min egen jakke*) (Fretheim 1985 [1976]:100). Det at en og samme språkbruker benytter seg av ulike kongruensformer avhengig av syntaktiske forhold, leder ifølge Fretheim til at man ikke uten videre kan si at et ord er hunkjønn, selv om man bruker determinativet *mi* i forbindelse med det. Ifølge Johannessen (1990:44) er Fretheims forklaring ikke tilstrekkelig ettersom hunkjønnformene av *egen* er tillatt i bokmål, selv om de ikke nødvendigvis er i bruk hos enhver språkbruker. Johannessen tar for seg formen *eiga* som nok er hunkjønnformen av *eigen* og ikke *egen*, men uansett må man derfor ifølge Johannessen regne med tre genus i bokmål. Det er flere som argumenterer for at selv om hunkjønn ikke i samme grad kommer til syne i dialekter som de Fretheim refererer til, som for eksempel i nynorsk, betyr ikke det automatisk at kategorien hunkjønn ikke finnes (jf for eksempel Vagstein 2009).

Grunnsynet til Fretheim er at de ”avvikende” *-a*-formene man finner i talemålsformene han beskriver, er ”importert gods”, innlærte former, som ikke representerer genus, og som er innlånt i togenussystemet fra et tregenussystem.

Det er ifølge Fretheim ikke korrekt å si at det oppsto et hybridsystem (jf Braunmüller 2000) i og med at hunkjønnsformer ble lånt inn i et togenussystem. Han mener at det at man lånte visse språklige former fra et tregenussystem ikke førte til at selve togenussystemet gikk i oppløsning.

I det følgende skal vi se at ikke bare kontakt, men også interne faktorer kan forklare språkendring.

4.5 Enger: ”Tre endringer i det skandinaviske genussystemet i lys av grammatikaliseringsteori”

Emnet for artikkelen til Enger er endringer i genussystemet i skandinavisk i lys av grammatikaliseringsteori. Grammatikalisering er en prosess der språkbrukerne gradvis begynner å oppfatte og behandle leksikalske morfemer⁹ som grammatiske morfemer¹⁰ (f.eks. bestemte og ubestemte artikler). For eksempel manglet den bestemte formen (f.eks. *hus|-et*) i norrønt, og oppsto gjennom grammatikalisering av et selvstendig demonstrativt pronomen (Dahl 2007: 104). Et hovedmotiv i artikkelen er at grammatikalisering samhandler med andre former for språkendring.

Det er ifølge Enger et samband mellom de tre endringene han tar opp. Endring nummer 1 går ut på at det pronominale genussystemet utvides, og som følge av dette blir distinksjonen levende – ikke-levende (animathet) viktigere for pronomenbruken. Varianter av skandinavisk som islandsk og en del norske dialekter har tre genus ved pronomen mens andre varianter som dansk og svensk standardspråk og bokmål har fire:

	Nynorsk	Bokmål
jente	ho	hun
gutt	han	han
sol	ho	den
arm	han	den
hus	det	det

---

⁹ Leksikalske morfem har en selvstendig betydning. De kan opptre alene uten andre morfem og alene danne et leksem.

¹⁰ Grammatiske morfem opptre ikke alene og forekommer kun sammen med ett eller flere leksikalske morfem.

I endring nummer 2 faller gammelt hankjønn og gammelt hunkjønn sammen til et felleskjønn som formelt ser ut som hankjønn. Endringen har tatt plass til forskjellige tider i forskjellige varieteter av skandinavisk, men den er etter tradisjonell oppfatning ikke fonologisk motivert sier Enger (2004:127). Endring nummer 3 handler om pannekakesetningene (jf. norsk *Pannekaker er godt*) som ble nevnt tidligere. Det er for dette kapitlets formål mest hensiktsmessig å se nærmere på endring nummer 2, men siden alle de tre endringene kan sees i sammenheng i lys av et grammatikaliseringsspektiv, er det nyttig å inkludere alle tre i diskusjonen.

Forklaringene til disse tre endringene kan være mange. Noen er skeptiske til eksterne, sociolingvistiske forklaringer av endring, mens andre mener at endring kan henge sammen med kontakt. En tilnærming av den ene sorten gjør likevel ikke nødvendigvis en tilnærming av den andre sorten overflødig, og en tilnærming basert på grammatikalisering kan være lettere å kombinere med sociolingvistiske innsikter enn mange såkalte interne forklaringer (Enger 2004:128). Ifølge Dahl (2001 referert til i Enger 2004:128) er grammatikalisering ”smittsomt” og det er dermed ingen grunn til å tro at disse to fenomenene (grammatikalisering og kontakt) ikke kan henge sammen.

Endring 2 innebærer altså at hunkjønn faller sammen med hankjønn slik som det allerede har skjedd i svensk og dansk standardspråk. Ettersom hankjønn og hunkjønn er de to animate genusene og har mer til felles med hverandre enn de har med nøytrum, er det kanskje ikke så uventet.¹¹

Selv om det i endring 2 kan være snakk om de-semantisering, der sammenhengen med naturlig kjønn (sexus) forsvinner, blir ifølge Enger (2004:133) sammenhengen mellom genus og animathet tydeligere, i det ord for mennesker etter endring 2 ikke lenger er fordelt over to ulike leksikalske genus.¹² I tillegg blir tilordningsreglene for genus ikke mer uklare ettersom animathet ifølge Dahl (2000a referert til i Enger 2004:133) er mer fundamentalt for

---

¹¹ Det er likevel ikke så åpenbart at akkurat hunkjønn og hankjønn skulle falle sammen. For eksempel i romanske språk har hankjønn falt sammen med nøytrum (Enger 2004:137).

¹² Dette stemmer stort sett også med mitt materiale, selv om det er interessant at Trosterud (2001:36) lister noen ord som refererer til personer og har nedsettende betydning som er intetkjønn: for eksempel *fruentimmer*, *ludder*. I tillegg er ordene *kvinnfolk* og *mannfolk* intetkjønn når de brukes i ikke-kollektiv betydning samme gjelder for de nynorske ordene *kvende* og *viv* (NRG 1997:153).

genussystemer enn det naturlige kjønn er. Denne påstanden blir undersøkt videre i kapittel 5.

Et viktig poeng hos Enger (2004:135) er at selv om det som skjer med genus i skandinavisk, er deler av et bilde, er det samtidig snakk om interaksjon mellom flere drivkrefter og ikke bare om grammatikalisering.

Selv om det her har vært mye snakk om grammatikalisering, kan det at suffikset *-a* erstattes av *-en*, ifølge Enger (2004:135) neppe betraktes som grammatikalisering. Grunnen til dette er at overgangen ikke medfører at suffikset *-en* får en ny grammatisk *funksjon*.

Engers hypotese er at det virker rimeligere å beskrive spredningen av *-en* til gamle hunkjønnsord i hvert fall delvis ved hjelp av begrepet analogi. Selv om analogi kan oppfattes som en enkel forklaringsmodell, kan den være hensiktsmessig for analysen ettersom det blant annet fins flere hankjønnsord enn hunkjønnsord, og fordi hankjønn har blitt oppfattet som normalverdigenuset i moderne norsk (bl a Trosterud 2001). Analogibegrepet ble også brukt av Fretheim (1985 [1976]).

4.6 Johansen: To og et halvt kjønn. A-ordenes genusstatus i det alminnelige bokspråk

Johansen (2003) ønsker å avklare hva fraværet av formene som *ei*, *mi*, *di*, *si* og *lita* forteller om grammatisk genus i den type skriftlig norsk som han velger å kalle ”det alminnelige bokspråk”, for å antyde at det ikke er snakk om kun tekster skrevet innenfor den offisielle bokmålsnormalen. Han vil vise at det ikke nødvendigvis er slik at ulike bøyingsformer i bestemt form entall i ethvert tilfelle gir ulik kongruens. Johansen mener at det at substantiver av typen

kua > en stor ku, din ku, denne kua, hvilken ku
---

styrer tilhørende ord på nøyaktig samme måte som ordet

hunden > en stor hund, din hund, denne hunden, hvilken hund
---

betyr at det ikke er dekning for å si at substantiver med bestemt form entall på *-a* tilhører et eget genus her. Ifølge Johansen viser kongruensprøven at *hunden* og *kua* tilhører samme genus (felleskjønn). Om fraser som *jenta si*, *hytta mi* sier Johansen at slike spesielle fraser

forekommer, men at frasene er altfor marginale (i forhold til systemet som helhet) til at de kan gi *a*-ordene status som eget genus i den språkformen han snakker om. Ifølge Johansen er de tilfellene som ofte brukes som evidens for et tregenussystem, unntak og kan heller karakteriseres som overdifferensiering (Corbett 1991:168f). Johansen mener at en mer klargjørende karakteristikkk av systemet vil være å si at skalaen i den formen for norsk han snakker om, går fra to til to og et halvt hva antall genus angår. Resonnementet til Johansen peker på et problem: hva er det man beskriver? Johansens empiri skiller seg fra blant annet Fretheim sin (avsnitt 4.5) i og med at han snakker om skriftlig norsk, mens Fretheim primært er ute etter tale.

4.7 Faarlund, Lie og Vannebo: Norsk referansegrammatikk

Det siste bidraget vi skal se på er av en litt annen genre. *Norsk referansegrammatikk* (NRG) er et sentralt referanseverk når det gjelder norsk grammatikk og ingen andre grammatikker over det norske språket er like omfattende som NRG. NRG trekkes frem ettersom den er en relativt stor grammatikkverk over det norske språket og ettersom det bidrar med økt bredde til diskusjonen med et litt annerledes perspektiv.

Ifølge *Norsk referansegrammatikk* (NRG 1997:150) er genussystemet ikke helt likt i bokmål og nynorsk. Nynorsk opererer med et trekjønssystem, mens bokmål – i tillegg til et trekjønssystem som ikke er like ”konsekvent utbygd som i nynorsk” – også har et tokjønssystem. Ifølge NRG er det innenfor dette systemet ingen egen markering av hunkjønnsord, og vi får kun en tosidig motsetning mellom et *genus commune* (=felleskjønn) og intetkjønn. NRG skriver videre at dette togenussystemet historisk sett bygger på dansk, og at det brukes (med enkelte modifikasjoner) i riksmål. Ifølge NRG kan det også brukes i konservativt bokmål, mens radikalt bokmål etter NRGs syn bruker trekjønssystemet. NRG velger å si at en i bokmål kan velge mellom to forskjellige genussystemer og altså ikke at en innenfor ett og samme system har valget mellom forskjellige former. I tillegg nevnes det at det ikke er et så tydelig skille mellom genussystemene som blir brukt i konservativt og radikalt bokmål.

Ifølge NRG er genusvariasjonen avhengig av både sosiolektiske, stilistiske og språkpolitiske forhold (NRG 1997:151). Men generelt gjelder det ifølge NRG at konkreter og hverdagslige substantiver som *bok, dør, hylle, hytte, sag, øks*, gjerne oppfattes som hunkjønnsord, mens abstrakter og mer høytidelige substantiver som *kirke, ro skjønnhet, tro*, tenderer mot å bli brukt som hankjønnsord. NRG presenterer en fordeling som *ei (en) bok – boka, ei (en) dør – døra; en kirke – kirken, en ro – roen* osv. Ifølge NRG kompliseres den genusbestemte variasjonen i bokmål ved at hunkjønn ikke trenger å være markert både ved adledd og ved selve substantivet og at det dermed kan hete *en liten bok – boka* ved siden av *ei lita bok – boka*, og *en liten bok – boken* og *min bok – boka* (ved siden av *mi bok – boka* og *min bok – boken*) (ibid.). Ifølge NRG kan vi ha hunkjønnsuffiks ved det substantiviske hovedordet i bestemt form uten å ha feminin markering ved adleddene som står til substantivet, mens det ikke er mulig å ha hunkjønnsadledd uten også å ha et hunkjønnsuffiks ved det substantiviske hovedordet.

Også NRGs analyse viser at hvis man hevder at man finner både et tokjønns- og et trekjønnsystem i bokmål, vil dette skape problemer når man skal beskrive hunkjønn.

Ifølge NRG (1997:153) vakler ikke genuset til enkelte ord kun i bokmål, men lister også ord som kan være hankjønn eller hunkjønn i både bokmål og nynorsk¹³: *art, balje, brosjé, byste, igle, jolle, kantine, kasse, kongle, krabbe, krokodille, kulde, larve, last, linning, lønn* (treet), *maske* (=garn-), *måke* (fugl), *nytte, older* eller *or, olje, persille, pil* (tre eller våpen), *pinse, påske, raft, reiv* (=’line’), *rogn* (tre), *salve, velling, ørn*. Maskulinum eller nøytrum er: *aluminium, bruk, drops, glefs, glimt, jafs, kilo, kyss, magnesium, mugg, nebb, null* (om tallet), *nikk, puff* (=’støt’), *rus, smil, sukk, sus*. Femininum eller nøytrum er for eksempel *dun, fyll* (=kake-), *gardin, hengsel* eller *hengsele, nyre, skrå* (tobakk), *sneis* (bokmålsformen *snes* er bare nøytrum), *sot, spenne, stemne*. Alle tre genus forekommer ved ordene *greip* og *vis*.

4.8 Diskusjon

Analysen i samtlige av tilnærmingsmåtene vi har sett på, antyder at det er problematisk å beskrive hunkjønn i norsk. Det er lett å forestille seg at løsningen til spørsmålet om felleskjønn til en viss grad også vil være bestemt av den grammatiske modellen man velger som grunnlag for beskrivelsen. Det er også slik at all språknormering har, som Lars S. Vikør

---

¹³ Her ser vi altså eksempler som motbeviser Braunmüllers utsagn som vi så i avsnitt 4.3 om at genusvakling ikke forekommer i nynorsk.

skriver, et dobbelt grunnlag: et vitenskapelig og et verdimessig eller ideologisk (Vikør 1992:173).

Som vi har sett, fins det et godt grunnlag til å utfordre de tradisjonelle beskrivelsene av genus i norsk. I substantivbøyninga ser vi at bokmål i hvert fall har et mindre tydelig trekjønnsystem enn nynorsk. Adjektiver, for eksempel, ser nesten alltid like ut for hankjønn og hunkjønn. Men hvis man ser på for eksempel determinativer, finner man egne hunkjønnsformer i blant annet possessiver (*mi, di, si*). Det at bruken av *-a* og *-en* som endelser i entall bestemt form for alle hunkjønnsord er likestilt ved alle ord i bokmål, skaper et problem hvis man skal prøve å unngå begrepet fellekjønn (jf. avsnitt 4.1). Ifølge Lie (2006:32) er det for eksempel vanligst å si at ordet *tid* er hunkjønn selv om man skulle bruke formen *tiden*.

Norrønt og andre eldre indoeuropeiske språk var morfologisk mer komplekse enn datterspråkene deres (Dahl 2007:104), og man får lett inntrykk av at språkendring skjer fra en kompleks morfologi til en enkel. Men som vi har sett, har vi eksempler på at nye former har kommet til. I språk pågår grammatikaliseringprosesser og andre endringer stadig i forskjellige stadier. En slik prosess tar lang tid, og blir ikke alltid fullført (Dahl 2007:221). Ifølge Dahl følger grammatikaliseringprosesser alltid samme allmenne prinsipper i alle språk. Den opprinnelige kilden for en grammatisk markør er som regel et fritt leksikalt morfem (=et ord). Under grammatikaliseringprosessen mister dette ordet mer og mer av sin leksikalske betydning og selvstendighet samtidig som det reduseres i formen og blir gradvis et affiks med grammatisk funksjon. I løpet av det følgende stadiet kan det slutte sammen med stammen eller med andre morfem. Det siste utviklingstrinnet er at den grammatiske markøren reduseres og i ekstreme fall forsvinner og kun etterlater spor i form av stammevekslinger eller lignende (Dahl 2007:220).

Det har også blitt påstått at kasusbortfallet har vært en forutsetning for at grammatiske *han/hun* skulle forsvinne fra svensk (Davidson 1990:148 referert i Enger 2004:129). Grunntanken bak denne påstanden er at når substantivenes kasusbøying var borte, trengte man ikke lenger å kjenne til substantivets genus for å kunne bruke kasusendelser. Som Enger (ibid.) påpeker, virker det likevel rimelig å anta at genus, som andre språklige kategorier, har en annen funksjon enn å være en støttekategori for å finne fram til kasussuffiks. I tillegg har

man funnet språk med store genussystemer som mangler kasus. Genus er ikke en nødvendig kategori ved språk, men det må finnes mer troverdige forklaringer på det at genussystemer har oppstått i visse språk. Og som Enger gjør oss oppmerksom på, forklarer Davidsons hypotese ikke hvorfor intetkjønn ikke ble berørt av endringene.

Det blir sagt at det er et samband mellom genus og fusjonerende språk (Corbett 1991:137) og ifølge Enger (2004:129) er det kanskje ikke så uventet at genussystemet er redusert ettersom nordisk for tusen år siden var mer fusjonerende enn skandinavisk er i dag. Selv om et slikt resonnement har blitt foreslått for romansk, er det grunn til en viss skeptisk ettersom det også fins evidens som peker mot at det har blitt funnet genus selv i isolerende språk (ibid.).

Ifølge Beito (1954:21) skiller språket mellom naturlig hankjønn og hunkjønn ved hjelp av grammatisk genus så langt språkbrukerne har interesse av å gjøre det. Som vi har sett i avsnittene 1, 2.2, har det tradisjonelt vært samsvar mellom naturlig og grammatisk genus ved ord for personer og visse dyr, men også Beito påpeker at det er mye som tyder på at naturlig kjønn ikke alltid er avmerket ved hjelp av grammatisk genus (ibid.). I en mengde tilfeller er det ikke sammenfall mellom genus og naturlig kjønn. Et interessant eksempel fra NRG (1997:154) er ordet *kjempe*, som er normert som både hankjønn og hunkjønn i bokmål, men bare femininum i nynorsk selv om det brukes om menn. Når det gjelder dyr, er ordet *tiger* hankjønn i både nynorsk og bokmål og *løve* hunkjønn i nynorsk (valgfridd hunkjønn/hankjønn i bokmål) uavhengig av dyrets naturlige kjønn (ibid.). Hvis en ønsker å skille mellom hann- og hunndyret, kan en snakke om for eksempel *hanttiger* og *hunntiger*, men det leksikalske genuset er likevel det samme som for det ordet som er sisteledd i sammensetningen. Også Rice (2006:1409f) skriver om genuset til sammensetninger:

Regardless of the gender-relevant features on a compound, it will be assigned the gender of its rightmost element.

Ordet *hunntiger* er altså hankjønn på samme måte som ordet *hannløve* er hunkjønn i nynorsk.

I studier av språkdød har også reduksjoner i genussystem blitt notert. Dorian (1973, 1976) har studert grammatiske forandringer i en gælisk dialekt i Sutherland i Skottland, og hennes resultater viser at forandringene gjelder spesielt for det feminine genuset i disse dialektene:

A much commoner source of fluctuating gender-class membership is the gradual transfer of part of the feminine noun-class into the masculine class. Even older

speakers show an occasional idiosyncratic masculine, which is feminine for their peers, but among younger speakers the transfer can occur on a fairly large scale.

Dorian (1973:428f)

Det er heller ikke ifølge Corbett (1991:316) uhørt at et språk mister et genus og mange indoeuropeiske språk, for eksempel fransk, har gått fra tre til to genus.

Det kan være nyttig å ha teoriene fra dette kapittelet i bakhodet når vi i det følgende avsnittet ser nærmere på genustilordning ved ord som betegner vesener av biologisk hunkjønn i norsk.

5 Analyse I: Genus ved nyord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn

Ifølge Språkrådet (2011:125-126) bøyes importerte hunkjønnsord på *-a* på følgende måte i nynorsk:

geisha – geishaa –geishaer – geishaene
--

Samme gjelder for *ballerina, belladonna, dadda, diva, eva, madonna, mamma, geisha* og *saga*.¹⁴ I dette kapittelet undersøker jeg genustilordningen til blant annet disse ordene (unntatt *dadda, mamma* og *saga*) og et utvalg andre nyord i både bokmål og nynorsk. Denne ordgruppen er interessant ettersom det – som vi så i det forrige kapittelet – åpenbart skjer noe med hunkjønn i en god del norsk og ettersom det fins semantiske tilordningsregel som tilordner hunkjønn til disse ordene. Materialet i dette kapittelet kommer til å vise at det er god grunn til å utfordre de gamle genustilordningsprinsippene og Språkrådets fremstilling av genus ved importerte hunkjønnsord.

I avsnitt 1.4 skisserte jeg et forslag om et delt leksikon der norsk I representerer det gamle leksikonet og norsk II den delen av det mentale leksikonet som inneholder nye ord. For å få en oversikt over genustilordningen ved ord for mennesker i norsk I og II, kan vi sette opp to tabeller:

<u>Norsk I</u>		<u>Norsk II</u>	
Hankjønn	gutt	felleskjønn/ hankjønn	dud(e), babe, bimbo, bitch, baby
Hunkjønn	jente		
Intetkjønn	barn		

Her ser vi at ord for mennesker i norsk I kan ha ett av tre genus, mens de i norsk II tilsynelatende konsekvent tilordnes hankjønn.¹⁵ Når det gjelder ordet *barn*, slår Comrie (1989:197) fast at: "the treatment of children as lower in animacy than adults is found in

¹⁴ Ordet *saga* kan også ifølge Språkrådet være hankjønn i nynorsk.

¹⁵ Det fins et par unntak, blant annet *idol*, som er intetkjønn i både bokmål og nynorsk.

several languages.” Jeg lar være å problematisere ordet *barn* i dette kapittelet, men det kan være nyttig å ta med oss videre distinksjonen Comrie nevner.

I denne sammenhengen ønsker jeg å drøfte betydningen til den semantiske egenskapen animathet ved genustilordning ved nye ord som betegner mennesker – og da spesielt vesener av biologisk hunkjønn – i norsk. Jeg kommer også tilbake til spørsmålet om dominanshierarkiet mellom semantiske og formelle genustilordningskriterier, som vi var inne på i kapittel 2. I analysen benytter jeg meg av OGAT og Corbetts modell for genustilordning i tillegg til diverse språkspesifikke tilordningsregler som har blitt foreslått for norsk. I tillegg vil jeg avklare om det er behov for å supplere modellene med et nytt perspektiv.

Det er ikke hensiktsmessig å analysere alle ordene i materialet separat, og derfor har jeg valgt ut de ordene som jeg mener utgjør de mest interessante eksemplene. Disse blir analysert, drøftet og forsøkt forklart i lys av modellene. Ordene jeg har valgt ut eller forklaringene er ikke nødvendigvis statistisk representative for hele ordgruppen. Utvalget her skal gi en grunnlag til å kunne kaste lys over forskjellene mellom norsk I og norsk II samt genustilordning i norsk mer generelt. Til slutt diskuterer jeg muligheten til at nye ord behandles annerledes enn det gamle leksikonet ved hjelp av eksempler fra andre språk og drøfter hva slags genustilordningsregler vi er nødt til å slutte oss til for å forklare genustilordningen til denne ordgruppen i norsk II.

Innenfor nyere genusforskning har det vært vanlig å regne med at man har tildelingsprinsipper eller tilordningsregler (bl.a. Corbett 1991, Trosterud 2001, Nessel 2006, Rice 2006, Enger 2009). Referentens biologiske kjønn har tradisjonelt blitt sett på som et viktig genustilordningskriterium i norsk (jf. Aasen 1864). Trosteruds (2001:35) semantiske tilordningsregel (STR) 1 tilsier at ”der det er ulike ord for referentene med ulikt biologisk kjønn har orda tilsvarande genus” og STR2 ”ord som referer til person utan kjønsspesifisering er m”. I tillegg kjenner vi blant annet Nesselts (2005:18) Core Semantic Override Principle, som lyder at “Rules referring to biological sex take precedence in gender assignment”. Jeg har dermed kombinert alle disse reglene til en semantisk regel:

Semantisk regel: Ord for kvinner er f

Det er vanlig å snakke om genuskonflikter i tilfeller der to eller flere genustilordningsregler eller -prinsipper kommer i konflikt. Mange av konfliktene som oppstår, handler om animate substantiv. Jeg har tidligere i avsnittene 1.1 og 1.4 foreslått at det semantiske skjærepunktet for genustilordning i norsk kanskje ikke lenger går mellom hunkjønn og hankjønn når det gjelder den delen av ordforrådet jeg har kalt norsk II. Dette skal vi undersøke nærmere i dette kapitlet. Vi skal se at nye ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn, har en tendens til å bli hankjønn. I den sammenhengen vil jeg foreslå at det ikke handler om en default-løsning, men at animathet som semantisk egenskap spiller en vesentlig rolle i beskrivelsen av genustilordning i norsk II.

5.1 Animathet

Blant annet Dahl (2000) har undersøkt animathet i ulike deler av grammatikken, og genus er et av de mest opplagte stedene der den dukker opp. Animathet som semantisk egenskap er ifølge Dahl så gjennomtrengende i grammatikker at man har en tendens til å ta det for gitt. Animathet er et innviklet konsept, og det er ikke alltid at selve termen er klart definert i litteraturen. I lingvistiske oppslagsverk finner man beskrivelser som ikke er uttømmende, men som gir et godt utgangspunkt for videre drøfting:

Animate: A label applied to a noun or a noun phrase which denotes a human being or a higher animal. Examples: *teacher, dog, me, the President of France, the remaining Siberian tigers.*

(A student's dictionary of language and linguistics 1997:15)

Animate: 1) (Nouns) denoting entities that can act, or are perceived as acting, of their own will: eg. *man, horse*. Hence a feature involved in collocational or 'selectional' restrictions: e.g. a verb such as *die* typically takes an animate subject. 2) (Gender, noun class) characterized by nouns which are animate in that sense. Thus in the older Indo-European languages there are traces of a system in which nouns were initially classed as animate or inanimate. The inanimates are those described as neuter and the animates were secondarily divided into masculine and feminine.

(Matthews 2007:19)

I disse beskrivelsene finner vi noen ledetråder. Vi ser at mennesker og 'higher animals' står i en spesiell stilling. I tillegg får vi vite at animathet har konsekvenser i grammatikken, og at animathet spilte en viktig rolle i kategoriseringen av substantiv i eldre indoeuropeiske språk.

Mange av studiene rundt animathet har konsentrert seg om det som har blitt kalt animathetshierarkiet. Langacker (1991:306 referert til i Yamamoto 1999) velger å kalle dette 'empatihierarkiet' og sier at et empatihierarki reflekterer "the egocentric assessment of the various sorts of entities that populate the world" og rangerer dem etter deres potensial til å tiltrekke vår empati. Empatihierarkiet til Langacker har de følgende komponentene:

speaker > hearer > human > animal > physical object > abstract entity.
--

Empati blir også nevnt i definisjonen på animathetshierarkiet vi finner i The Concise Oxford Dictionary of Linguistics (2007:19):

The scale reflects degrees of empathy: thus people empathize most with themselves and other people, least with stones etc.

Ifølge Dahl (2000:99) antas animathetshierarkiet å ha (minst) de følgende komponentene:

menneske > dyr > ikke-levende

Ifølge definisjonen i The Concise Oxford Dictionary of Linguistics er animathetshierarkiet "a proposed hierarchical ordering of noun phrases, etc. ranging from personal pronouns such as *I* as maximally 'animate' to forms referring to lifeless objects as minimally 'animate'". Animathet handler altså ikke bare om distinksjonen mellom levende og ikke-levende, men også om forskjellige grader av animathet. Animathet som semantisk egenskap henger sammen med individualisering, som blir en viktig del av analysen av ord for masser og stoffer i kapittel 6. Ifølge Yamamoto (1999:4) er individualisering og animathet "two separate notions which closely interact with each other". Etersom vårt fokus i analysen i dette kapittelet ligger på animathet, blir individualisering og individualiseringshierarkiet behandlet som en av parameterne som har innflytelse på kodifiseringen av animathet. Omvendt er det også rimelig å regne med at animathet er en av faktorene som har innflytelse på manifesteringen av individualiseringen.

Den generelle ideen bak hierarkier som dette er at grammatiske fenomen vil følge hierarkiet slik at visse generaliseringer vil gjelde for alle tilfeller over et visst skjærepunkt. Som vi så i tabellen over, kan vi si at når det gjelder ord for mennesker, er det slik at skjærepunktene for hankjønn og hunkjønn i norsk I går et sted iblant de høyerestående dyrene. Dahl og Fraurud (1996) har argumentert for at det som kalles animathetshierarki 'is essentially a reflection of different ways of realizing grammatically a fuzzy dichotomy, at the base of which is the distinction between persons, that is, essentially human beings perceived as agents, and the rest

of the universe'. Ifølge Dahl og Fraurud er dikotomien innfløkt ettersom vi har muligheten til å behandle ikke-levende objekter som personer, slik som man gjør for eksempel i engelsk når man refererer til et skip med hunkjønnspronomenet 'she', og omvendt, når man pejorativt behandler mennesker som ikke-personer. Det samme mener Corbett 1991. Dahl skriver at det ikke er hensiktsmessig å tenke på for eksempel dyr som et enkelt steg i hierarkiet ettersom genusdistinksjoner ofte skjærer gjennom dyreriket, i og med at i hvert fall enkelte dyr blir behandlet som personer og noen blir sett på som ikke-levende. Blant annet Dahl mener derfor at det er mer fruktbart å tenke på animathetshierarkiet som et kontinuum istedenfor en endimensjonal og lineær klassifisering.

Corbett (1991) hevder at alle genussystem har en semantisk kjerne. Det kommer likevel ikke tydelig frem hvordan denne kjernen ser ut, men ut ifra Corbetts argumentasjon ellers har jeg resonert frem at de mest kjernesemantiske egenskapene handler om blant annet forholdet animat/inanimat også blant annet Dahl (2000) har foreslått at det er her animathet kan spille en avgjørende rolle.

Ifølge Dahl blir prinsippet om at alle genussystem har et semantisk tilordningsprinsipp som tilordner genus til animate substantiv, begrenset. Han nevner blant annet det at skjærepunktet kan variere. Som vi ser i Corbett (1991:9) finner vi for eksempel i tamil skjærepunktet mellom mennesker og alt annet og i mange indoeuropeiske språk tilordnes mennesker og visse dyr genus basert på biologisk kjønn, mens genustilordningskriteriene for ikke-levende objekter er leksemspesifikke eller formelle.

I noen språk kan samme ordet få forskjellig genus avhengig av om det betegner noe levende eller ikke. I norsk har vi *en statsråd / et statsråd* der hankjønnsordet betegner personen statsråd og intetkjønnsordet et regjeringssamling. Ifølge Corbett (1991:40) er ordet *boa* intetkjønn i russisk hvis det betegner et løstsittende, slangeformet pelskrage til damer og hankjønn hvis det betegner en slange av kvelerslangeslekten. Et lignende tilfelle finner man i språket ket der et voksende tre er hankjønn mens et nedhogget tre er nøyttum/inanimat. Nettet (2003:296) skriver at animathet oppfattes som en relevant faktor i genustilordningen i russisk, som er et tregenuspråk, og formulerer en generalisering som sier at animate substantiv i russisk er hankjønn (M1). Nettet påpeker at antallet moteksempler i russisk øker når man beveger seg nedover i animathetshierarkiet. Han foreslår at regelen fungerer best i hierarkiets

øvre deler som for eksempel ord som betegner mennesker. Vi finner lignende eksempler i form av relativt nye norske ord hos Kilarski (2004:162):

script (assistent hos filminstruktør, regiassistent) → m

script (manuskript) → n

senter (fotballspiller) → m

senter (kjøpesenter) → n

I eksemplene over ser vi hvordan en animat og en inanimat referent tilordnes forskjellig genus.

5.2 Materiale

Når det gjelder ord for mennesker av biologisk hunkjønn skal vi først ta for oss ord som betegner kvinner i det jeg har kalt norsk I (for eksempel *jente*, *kvinne*, *lærarinne/lærerinne*) og hvilket genus de tilordnes. Deretter skal vi se på nye ord i norsk II.

Norsk I

	Bokmål	Nynorsk
jente	m/f	f
kvinne	m/f	f
lærarinne/lærerinne	m/f	f

I den andre tabellen finner vi i den første kolonnen nyord som er så nye at de ikke er normert i norsk. De siste to kolonnene viser hvordan nyord som man finner i ordbøkene, er ifølge den elektroniske utgaven av Bokmålsordboka og Nynorskordboka normert.

Norsk II

Ikke normert	Bokmål	Nynorsk
babe/beib		
barbie		
	ballerina (m)	ballerina (f)
	belladonna (m)	belladonna (f)
berte		
	bimbo (m)	bimbo (m)

bitch, bitsj		
	callgirl (m)	
chick		
	diva (m)	diva (f)
	donna (m)	donna (f)
doris		
	eva (m)	eva (f)
	geisha (m)	geisha (f)
groupie		
guidette ¹⁶		
	kokotte (f/m)	kokotte (f)
	lady (m)	lady (f)
	lesbe (f/m)	lesbe (f)
	madam (m)	madam (f)
	madonna (m)	madonna (f)
matriark		
	miss (m)	miss (f)
nanny		
	pinup (m)	pinup (m)
playgirl		
	primadonna (m)	primadonna (f)
senorita		
supergirl		
superwoman		
	vamp (m)	vamp (m)

Ord for kvinner har tradisjonelt vært hunkjønn i norsk. Etter 2005-reformen har man i bokmålet hatt full valgfrihet mellom hunkjønn- og hankjønn for tidligere hunkjønnsord, men i nynorsken har man holdt fast ved skillet mellom hankjønn og hunkjønn. Hvis ordene i tabellen tilordnes genus på et annet grunnlag enn i norsk I, bekrefter det at morsmålsbrukere av norsk på en eller annen måte må være i stand til å tilordne genus til disse nyordene når

¹⁶ Hunkjønnsform av *guido*, som er et slangord som er brukt for å beskrive 'a lower-class or working-class urban Italian-American'

behovet oppstår.¹⁷ OGAT og Corbetts modell for genustilordning gir korrekt prediksjon for alle nyordene i denne gruppen som er *normert* som hunkjønn, men jeg mener at normeringen ikke bør være svaret her. Som vi skal se, reflekterer det ikke nødvendigvis faktisk språkbruk. Det fins også ord for mennesker av biologisk hunkjønn som er normert som hankjønn i begge målformene (*vamp*, *pinup*, *bimbo*).

I tillegg viser sammenligningen mellom det gamle ordforrådet og de nye ordene at kriteriene til genustilordning ved ord som betegner vesener av hunkjønn, må ha endret seg i et diakront perspektiv, ettersom de fleste ordene som betegner kvinner, tradisjonelt har blitt tilordnet hunkjønn (eller valgfritt hunkjønn/hankjønn i bokmålet i dag). Tilsynelatende har de semantiske kriteriene for genustilordning endret seg. Også det at ordet *baby*, som kunne oppfattes som analogt til intetkjønnsordet *barn* blir hankjønn i norsk II, kan styrke denne hypotesen. Argumentet her er noe svakere ettersom vi riktignok har ordet *unge*, som kan være en relevant jamføringsord og som er hankjønn fra gammelt av.

Hvis vi holder prinsippet om animathet i bakhodet, kan vi i det følgende se mer generelt på hvordan det kan plasseres inn i diskusjonen om hvorvidt det fins et dominanshierarki mellom semantiske og formelle genustilordningsregler. Vi skal se hva slags prediksjoner OGAT og Corbetts modell for genustilordning gir for ord som betegner kvinner. Til slutt legger jeg frem en analyse der den semantiske egenskapen animathet er med på å forklare genustilordningen til disse ordene.

5.3 OGAT og ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn

I avsnitt 1.1 og i begynnelsen av dette kapittelet så vi at vi i norsk ifølge Trosterus (2001) regelsett har en semantisk regel om at ”der man har ulike ord for referentene med ulikt biologisk kjønn, har ordene tilsvarende genus”. Likevel er brorparten av ordene i tabellen over hankjønn. Hvorfor er det slik? Vi skal se på to ord: *bimbo* og *guidette*. Det ene er normert og det andre ikke. Dette er ord for mennesker av biologisk hunkjønn. Dermed burde disse to slik som alle de andre ordene i denne kategorien være hunkjønn hvis prinsippet om

---

¹⁷ For to ulike syn på dette (tilordning vs lagring) se avsnitt 1.4 og blant annet Corbett (1991:53) og Conzett (2010:348)

biologisk kjønn har forrang i genustilordningen. Men som vi skal se, slik er det ikke. De forekommer stort sett som hankjønnord, også i nynorsk der mange av ordene er offisielt normert som hunkjønn. Derfor er det rimelig å anta at det er flere regler involvert i genustilordningen til disse ordene, og at ulike typer regler kan forklare ulikt utfall for ord for mennesker av biologisk hunkjønn i norsk I og norsk II.

Prinsippene bak OGAT ble presentert i avsnitt 2.4 og innenfor denne teorien har man to ulike konfliktløsningsmuligheter når ulike regler vil tilordne ulikt genus til et ord. Den ene strategien gjelder balanserte konflikter og den andre ubalanserte. Derfor er det viktig å avgrense hvilke regler som er relevante for å kunne utlede rett genus. Vi må altså undersøke hvilke regler som kan være relevante for hvert av tilfellene. Det er også relevant å finne ut hva slags konflikt det dreier seg om. I tillegg til å være animater har disse ordene det til felles at de betegner kvinner. Denne typen ord skal være hunkjønn i både bokmål og nynorsk. Ellers har ordene ulike endelser som kan ha betydning for genus.

Rice (2006) argumenterer – som nevnt i avsnitt 2.4 – for at genustilordningskriterier og språkspesifikke tilordningsregler ikke er hierarkisk rangerte. Rice hevder at kun de forskjellige genusene er rangert i et markerthetshierarki i hvert språk. I avsnitt 2.4 så vi at dette hierarkiet for norsk ser slik ut:

$M > F > N$

Her er hankjønn det minst markerte (default)genuset. I tilfeller der de spesifikke kriteriene havner i balansert konflikt, tilordnes substantivet ifølge OGAT det minst markerte genuset i språket.

I tillegg må vi ha i bakhodet diskusjonen om animathet når vi nå skal prøve å analysere disse ordene. Alt dette gjør genustilordningen ved animater ekstra spennende, og vi skal snart se hva slags resultater vi får.

Det fins i hvert fall én relevant tilordningsregel for ordet *bimbo*:

1. Semantisk regel: Ord for kvinner er f (Trosterud 2001:35)
--

Også denne regelen er relevant:

2. Semantisk regel: Ord som referer til personer og har nedsettende betydning er n (Trosterud 2001:36)
--

Dermed får vi:

n + f → én føring for *bimbo* som hunkjønn, én for intetkjønn

bimbo	*[+FEMALE] → M,N *NEDS ¹⁸ → M, F	*N	*F	*M
a. bimbo m.	* *!			*
b. bimbo f.	*		*	
c. bimbo n.	*	*!		

Vi har en balansert konflikt mellom hunkjønn og intetkjønn, og ifølge OGAT skulle det minst markerte genuset (hunkjønn) av de involverte genusene vinne.

Bimbo er hankjønn i både bokmål og nynorsk.

OGAT forutsier feil genus.

La oss se på ordet *guidette*:

1. Semantisk regel: Ord for kvinner er f (Trosterud 2001:35)
2. Formbasert regel: ord på *-ette* er f (Trosterud 2001:44)

f + f → to føringer for *guidette* som hunkjønn

guidette	*[+FEMALE] → M *-ette → M	*F	*M
a. guidette m.	* *!		*
b. guidette f.		*	

Her har vi ingen konflikt. *Guidette* skal ifølge OGAT være hunkjønn. Ifølge søk på Google tilordner språkbrukerne likevel ordet hankjønn. Samme gjelder for *bachelorette*.

---

¹⁸ ”Ord som refererer til personer og har nedsettende betydning og or for avkjønnede vesen er n” (Trosterud 2001:36)

Resultatene av søk på internett angir antallet treff og er mest oversiktlige i tabellform:

Substantivet	Hankjønn/bm ubestemt form entall	Hankjønn/nn ubestemt form entall	Hunkjønn ubestemt form entall	Hankjønn, bestemt form entall	Hunkjønn, bestemt form entall
babe	2900	121	292	74 100	(ingen)
bachelorette	326	(ingen)	(ingen)	9	(ingen)
ballerina	4690	61	158	13 000	200 ¹⁹
barbie	13 100	108	534	7880	219
beib	72	3	6	35 300	112
belladonna	36	1	(ingen)	(ingen)	61
bimbo	2450	54	417	13 700	444
bitch	10 100	56	7140	8770	8640 ²⁰
bitsj	49	1	2	60	37
callgirl	360	(ingen)	3	221	ingen
diva	14 800	193	2380	175 000	279
donna	315	(ingen)	(ingen)	561	92
doris	109	(ingen)	(ingen)	36	(ingen)
geisha	847	5	91	3230	(ingen)
groupie	2190	312	3	1340	(ingen)
guidette	7	(ingen)	(ingen)	2	(ingen)
kokotte	9	(ingen)	(ingen)	8	(ingen)
lady	4860	4	16	30 500	(ingen) ²¹
lesbe	3000	2	5160	11 100	6650
madam	491	2	1590	59 700	395
madonna	2790	18	129	6230	37
matriark	173	5	(ingen)	10 100	(ingen)
miss	14 700	334	239	92 000	(ingen)
nanny	1960	4	49	3410	(ingen) ²²

¹⁹ Men ingen særlig relevante i betydningen bestemt form entall av 'ballerina'.

²⁰ Inneholder mange verbformer for 'å bitche'

²¹ Ingen treff som virker relevante i betydningen bestemt form entall av 'lady'

²² Ingen relevante treff

pinup	534	55	(ingen)	521	(ingen)
playgirl	79	(ingen)	(ingen)	3	
primadonna	1800	28	248	4760	(ingen)
senorita	798	1	34	200	(ingen)
supergirl	131	(ingen)	7	2	(ingen)
vamp	2770	145	(ingen)	5160	(ingen)

Feilprediksjonene i OGAT og resultatene fra søkene på internett gjør det nødvendig å drøfte hvilke regler som faktisk gjelder i genustilordningen til disse ordene. Men først skal vi se ordene i lys av Corbetts modell.

5.4 Corbetts modell og ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn

For Corbett (1991:68–69) har semantiske regler stort sett alltid forrang i genustilordningen. Det er derfor interessant å se i lys av Corbetts modell hva som skjer ved ordet *bimbo*.²³ Tidligere så vi i analysen ved OGAT at to semantiske regler kom i konflikt.

Vi så at to semantiske tilordningsregler kommer i konflikt ved *bimbo*:

1. Semantisk regel: Ord for kvinner er f (Trosterud 2001:35)
2. Semantisk regel: Ord som referer til personer og har nedsettende betydning er n (Trosterud 2001:36)

Ifølge Corbett vil en av disse reglene avgjøre genuset til *bimbo*. Men Corbett sier ikke direkte hvordan konflikter som dette, der to semantiske regler havner i konflikt, skal løses. Vi kan likevel prøve å si noe om styrkeforholdet mellom ulike regler. Også blant annet Nessel (2006) argumenterer for at den mest spesifikke regelen vinner. Ut ifra det vi ellers vet om Corbetts modell, kan vi prøve å si noe om situasjoner som dette. Ifølge Corbett (1991:30) er de semantiske genussystemene basert på tilordningskriterier som animat/inanimat, menneskelig/ikke-menneskelig, sterk/svak, biologisk kjønn, avgrenset/uavgrenset, abstrakt/konkret, liten/stor og andre sentrale kriterier. Selv om genussystemet i norsk ikke er

²³ I tilfellet med *guidette* har vi kun en semantisk regel ("ord for kvinner er f"), og dermed skal denne regelen ifølge Corbetts modell vinne.

rent semantisk, er det likevel rimelig å anta at dette gjelder også for et blandingsystem ettersom Corbett går ut fra at alle genussystem har en semantisk kjerne og at semantiske kriterier alltid har forrang. Genustilordningskriteriene over handler nettopp om kjernesemantikk og på en måte kan man hevde at de kan ha en viktigere rolle enn andre typer regler. Dermed kan forslaget om at genustilordningen i norsk II ikke lenger følger skillet som går mellom biologisk hunkjønn og hankjønn, men kriteriet om animathet, forklares ved å vise til animathetshierarkiet og si at det at *bimbo* blir hankjønn i både nynorsk og bokmål, ikke handler om default-genus, men om animathet. Også Dahl (2000:101) antar at animathet må spille en viktig rolle i semantikkens kjerne. At animathetshierarkiet er et kontinuum var vi allerede inne på i avsnitt 5.1, og Dahl argumenterer for animathetshierarkiets to semantiske poler:

[...] a typical gender system has two poles: one semantic and one nonsemantic, where "nonsemantic" may be interpreted as "formal" or maybe "arbitrary".

Beito (1970:159) snakker om animathetshierarkiet som en semantisk rangstige:

Mellom den livlause massen (genus inanimatum infinitum) og personar (genus animatum personale) fører ein rangstige med fleire steg, og orda kan få ulike valør, ulike tydingar, ulike bøyingsformer og ulikt genus etter plassen på denne rangstigen.

Videre går også Dahl (2000:100) ut fra at animathetshierarkiet er et kontinuum:

In the end, the existence of various types of borderline cases of personhood, such as "non-personal agents", including organizations, companies, states etc., and metaphorical and metonymical references to inanimate and abstract entities of different kinds, destroys the possibility of assuming that this continuum can be seen as a one-dimensional linear ordering.

I genustilordningen til *bimbo* kan man kanskje gå ut ifra at den kjernesemantiske regelen om animathet vil være sentral. Ordet *Mädchen* i tysk (Corbett 1991:99) tilordnes intetkjønn, til tross for det semantiske kriteriet om at ord for biologisk hunkjønn er feminine i tysk. Her tilordnes intetkjønn ut fra regelen om at diminutiver er nøytrale i tysk. Selv om diminutiver i mange språk brukes for å få ting (eller mennesker) til å virke mindre eller søtere, er det likevel snakk om degradering i forhold til plasseringen på animathetshierarkiet og dermed et semantisk unntak til en semantisk regel.

Det er utfordrende å formulere en regel om animathet ettersom det ikke er snakk om en enten/eller -tilstand. Når det gjelder ord for mennesker av biologisk hunkjønn i norsk II, er det

likevel ut ifra mitt materiale mulig å formulere et forslag om at ord for personer er hankjønn i norsk II. La oss prøve denne regelen.

Vi kan ta ordet *bimbo* og de to genustilordningskriteriene vi allerede har sett på:

1. Semantisk regel: Ord for kvinner er f (Trosterud 2001:35)
2. Semantisk regel: Ord som referer til personer og har nedsettende betydning er n (Trosterud 2001:36)

Prediksjonen i OGAT var feil, og det vil den også være i Corbetts modell hvis man opererer med disse to reglene, selv om man skulle ta utgangspunkt i den mest kjernesemantiske (eller alternativt mest spesifikke) av disse reglene – uansett vil analysen ikke gå opp.

Hvis vi tar en ny regel basert på animathet:

3. Semantisk regel: Ord for personer (<i>genus animatum personale</i>) er m i norsk II

Vi ser at den siste regelen gir en korrekt prediksjon for *bimbo* i Corbetts modell hvis vi går ut fra at kjernesemantikken i norsk II handler om animathet (og ikke biologisk kjønn).

Et annet eksempel er ordet *pinup*, som ifølge internettutgaven av Nynorskordboka betyr ”velskapt og sexy jente”.

Her har vi igjen regelen:

1. Semantisk regel: Ord for kvinner er f (Trosterud 2001:35)

og regelen som vi formulerte i det forrige eksempelet:

2. Semantisk regel: Ord for personer (<i>genus animatum personale</i>) er m i norsk II

Pinup er normert som hankjønn i både nynorsk og bokmål og empirien bekrefter at dette ordet også brukes som hankjønnord.

Corbetts modell er på mange måter mer fleksibel enn OGAT. Ved hjelp av den kjernesemantiske animathetsregelen får vi Corbetts modell til å gå opp, og korrekt genus tilordnes til både *bimbo* og *pinup*. *Bimbo* og *pinup* er særlig gode eksempler ettersom de er normert som hankjønn i både nynorsk og bokmål. Ved å legge til animathetsaspektet kan vi med Corbetts modell kaste lys over genustilordningen i norsk II og si noe om forskjellene mellom tilordningskriteriene i norsk I og norsk II. På samme måte kan animathet brukes til å

forklare hankjønn ved de andre nyordene for mennesker av biologisk hankjønn i materialet. Det ser ut som om animathet spiller en mer vesentlig rolle – er mer kjernesemantisk – i norsk enn biologisk kjønn. Thornton (2009) påpeker at selv forfattere som forsvarer ideen om at det fins et hierarki mellom forskjellige genustilordningsregler, er uenige om hvorvidt denne rangeringen er universell eller språkspesifikk. Vi har tidligere sett at ifølge Nessel (2004), for eksempel, er i hvert fall *The Core Semantic Override Principle* ("Rules referring to biological sex take precedence in gender assignment") universelt. Det er likevel viktig å huske at animathet også fins i språk uten genus. Ifølge Audring (2004 referert til i Thornton 2009), som har studert genustilordningen til engelske lånord i flere europeiske språk i lys av optimalitetsteori, kan rangeringen til forskjellige formelle og semantiske kriterier variere fra språk til språk.

Corbett og Fraser (2000) mener at universelt sett dominerer de semantiske kriteriene over de formelle:

As is universally the case, the formal gender assignment rules are dominated by the semantic gender assignment rules.

(Corbett and Fraser 2000:321)

Dette ser ut til å fungere i språk der det er et sterkt samsvar mellom bøyning og genus, men situasjonen er ikke like klar for språk som norsk der dette samsvaret er svakere. I språk som norsk dekker de morfologiske reglene en mindre del av ordforrådet og det har derfor blitt foreslått flere semantiske tilordningsregler. Det er en allmenn oppfatning at samhandlingen mellom formelle og semantiske regler ikke er godt nok utforsket og derfor unngår mange å gjøre antakelser om regelinteraksjon. I materialet mitt er det kun ett ord som gir relativt mange treff for hankjønn i ubestemt entall, og det er *lesbe*. Dette ordet faller under en regel som man også finner hos Trosterud (2001:35):

Regel: Ord på to stavelser på trykklett *-e* er f

fille, hylle, kake, snekke

Denne regelen kan være en del av grunnen til at vi får flere treff for *lesbe* som hankjønn i ubestemt form entall. Likevel får ordet *lesbe* betydelig flere treff som hankjønn i bestemt form entall.

Genustilordning ved nyord som betegner mennesker av biologisk hankjønn i norsk ser ut til å vise at når semantiske og formelle genustilordningsregler kommer i konflikt, vinner de

semantiske selv om skjærepunktet ikke lenger i norsk II går like tydelig mellom hankjønn og hunkjønn. Den relevante egenskapen er animathet. Allerede Beito (1954:82) fant 'døme på at hankjønn i større mon enn tidlegare har vorte det grammatiske uttrykket for genus animatum'.

Hvis vi tar hensyn til animathetsregelen går analysen opp også i OGATs modell:

bimbo	*[+FEMALE]→M,N *NEDS→M,F *ANIM ²⁴ → F,N	*N	*F	*M
a. bimbo m.	*	*!		*
b. bimbo f.		*	*!	*
c. bimbo n.	*		*!	*

Vi har tre føringer for hvert av genusene (en balansert konflikt), og *bimbo* blir ifølge OGAT hankjønn ettersom hankjønn er det minst markerte genuset i norsk. Det samme skjer ved *pinup*. Guidette, derimot, går ikke opp i OGAT:

guidette	*[+FEMALE] → M *-ette → M *ANIM→ F	*F	*M
a. guidette m.	*	*!	*
b. guidette f.		*	*

Ifølge OGAT blir *guidette* hunkjønn ettersom vi har tre føringer for hankjønn og to for hunkjønn. Det blir en ubalansert konflikt, og i OGAT 'vinner' hunkjønn i dette tilfellet. Empirien som ble presentert i avsnitt 5.3 viser, at språkbrukerne tilordner ordet *guidette* (og *kokotte* og *bachelorette*) hankjønn.

5.5 Avslutning

Det oppstår et genuint behov for å tilordne genus når nye ord lånes inn i et språk. Det hadde vært en enkel løsning å bruke default-forklaringen og si at nye ord blir hankjønn ettersom det er det minst markerte genuset i norsk, men det er overhodet ikke slik at alle lånord og nyord blir hankjønn i norsk (jf. *cruise*, *party*, *display*, *scoop/skup*). Dette skal vi også se i kapittel 6 når vi tar for oss genustilordning ved nyord for masser og stoffer. I tillegg har undersøkelsene vist at tilordningen ikke skjer på ren slump.

Ifølge Thornton (2009) har ingen satt spørsmålstegn ved gyldigheten til genustilordningsregler som tilordner genus basert på biologisk kjønn. Jeg mener at disse

²⁴ "Semantisk regel: Ord for personer (*genus animatum personale*) er m i norsk II."

reglene fungerer i norsk I, men at tilfellet med norsk II er litt annerledes. Jeg vil derfor spørre om det er mulig å formulere et prinsipp som forklarer genustilordningen for nye ord som betegner mennesker i norsk II eller animathetshypotesen. Jeg mener at svaret til dette spørsmålet ligger i hva slags regler en er villig til å akseptere som gyldige kriterier for genustilordning.

Jeg har i dette kapittelet prøvd å foreslå betydningen til en egenskap som allerede er nevnt og som blir diskutert videre i kapittel 7, nemlig animathets rolle i genustilordningen. I dette kapittelet formulerte jeg altså denne regelen:

Semantisk regel: Ord for personer (*genus animatum personale*) er m i norsk II

Reduksjonen som ble diskutert i kapittel 4, har også en rolle i utviklingen av genussystemet i norsk. I kapittel 7 skal vi se eksempler fra de jyske dialektene i Danmark der man har sett en fornyelse av leksikalsk genus i og med at genustilordningskriteriene har forandret seg, og også der ser semantisk kongruens ut til å være drivkraften bak denne endringen. I kapittel 6 og 7 skal vi ved hjelp av ord for masser og stoffer fortsette å argumentere for at animathet og individualisering spiller en viktig rolle når man definerer ulike skjærepunkt i genustilordningen i norsk II. Som jeg tidligere har nevnt, er det et samspill mellom animathet og individualisering. Dette kriteriet er likevel vanskelig å formulere i en modell som OGAT ettersom animathet og individualisering ikke er en enten/eller -tilstander, men et kontinuum. Vi så jo tidligere at hunkjønn, for eksempel, beskrives ved å si at det bryter mot egenskapen [+MASC] og blir formulert som *[+MASC] i OGAT. Animathet (og særlig individualisering) kan ikke formuleres på samme måte. Det er sant at visse ting er enten levende eller ikke-levende, individualisert eller ikke-individualisert. Animathet dreier seg ikke bare om at ting er levende. Som vi har sett dreier det seg også om blant annet hierarkiske forhold, individualisering og konkrethet. Dermed er det ikke hensiktsmessig å bruke de samme beskrivingsmåtene som i OGAT.

Vi går tilbake til tabellen jeg skisserte for genustilordningen ved *genus animatum personale* i begynnelsen av dette kapittelet:

<u>Norsk I</u>		<u>Norsk II</u>	
Hankjønn	gutt	felleskjønn/ hankjønn	dud(e), babe, bimbo, bitch, baby
Hunkjønn	jente		
Intetkjønn	barn		

Her ser vi at genustilordningen i norsk I (i hvert fall i nynorsk – og i de formene av bokmålet der tregenusssystemet er i bruk) har tradisjonelt vært mer konsekvent basert på den semantiske egenskapen biologisk kjønn. *Gutt* er hankjønn ettersom det beskriver et menneske av biologisk hankjønn, *jente* er hunkjønn ettersom det beskriver et menneske av biologisk hunkjønn, og *barn* er intetkjønn ettersom det er avkjønnet eller har en lavere grad av individualisering. Riktignok har vi ord som for eksempel *sjukepleier*, *elev* og *biskop* som alle er hankjønn i norsk I også. Jeg mener at semantikken ikke spiller en mindre rolle i norsk II. Her gjelder bare andre semantiske kriterier.

Hvis vi ser på dette i sammenheng med hunkjønnets reduserte stilling – slik som den ble drøftet i kapittel 4 – får vi ved nyord to valg: hankjønn/felleskjønn og intetkjønn. Man har gjerne sagt at hankjønn (og hunkjønn) er primært såkalte animate genus, mens intetkjønn er primært reservert for andre enheter. I materialet mitt har jeg sett veldig lite utslag av hunkjønn i norsk II for ord for mennesker av biologisk hunkjønn, og dermed er det rimelig å tenke at hankjønn er det animate genuset²⁵, mens intetkjønn er reservert for ting som befinner seg i andre enden av skalaen. Vi har allerede snakket om animathetshierarkiet. Individualisering og individualiseringshierarkiet presenteres mer omfattende i kapittel 7.

---

²⁵ Graedler (1995) fant ikke heller mange eksempler på hunkjønn i sitt materiale.

6 Analyse II: Genus ved nye ord som betegner masser og stoffer

Dette avsnittet handler om genustilordning ved nye ord som betegner masser og stoffer. Denne ordgruppen er i likhet med ord som betegner kvinner, valgt fordi det ifølge Trosteruds (2001:40) regelsett fins en semantisk tilordningsregel som eksplisitt sier noe om hvilket genus disse ordene burde få. I tillegg hører mange nye ord og lånord til denne gruppen. Disse ordene er også interessante fordi de befinner seg i den andre enden av animathetshierarkiet,

Substantiver som betegner masser og stoffer, er ifølge Trosterud som regel intetkjønn:

Semantisk tilordningsregel: Ord for stoffer og masser er n

Blekk, blod, bly, brød, ekskret, feitt, flesk, gull, insulin, krut, metall, skvip, vatn, øl

Enger (2009) antyder at regelen ikke holder mål når det gjelder ord for drikke. Disse har en tendens til å være hankjønnord. Det er en faktor som støtter argumentet om at genustilordning ikke nødvendigvis følger de gitte tilordningsreglene helt slavisk. Unntak til den nevnte regelen ("ord for stoffer og masse er n") er ifølge Trosterud *te* (m), *brus* (m), *vin* (m) og *mjølk* (f). Også ordet *kaffe* er et unntak her.²⁶ Det at *mjølk* er hunkjønn, kan ifølge Trosterud være fordi melkeproduktene utgjør et semantisk felt og i tilfelle vil *mjølk* være hunkjønn på grunn av genusinversjon.²⁷ Igjen sier Trosterud at de andre unntakene kan "enten bli sett til side som nett det, eller ein kan hevde at dei utgjer ei eiga gruppe, med *øl* og *saft* som unntak". Trosterud snakker også om genusinversjon som ifølge ham er 'eit prinsipp som seier at globale tilordningsreglar blir snudd opp-ned for avgrensa delar av ordforrådet'. Som jeg skrev i avsnitt 1.4, er jeg enig i at leksikonet kan være lagdelt, men for meg høres genusinversjon som en lett vei ut: man bør kanskje ikke avfeie tilfeller som ved første øyekast ikke passer inn i systemet ved å kalle dem unntak eller ved å kamuflere et unntak som regel. I det følgende kommer vi til å se på nye ord som ikke følger denne semantiske tilordningsregelen om masser og stoffer, og se om det fins grunnlag til å klassifisere dem som unntak eller ikke.

²⁶ Se Enger 2010 for en diskusjon om norsk vs. svensk

²⁷ Ifølge Trosterud har det norske genussystemet bare tre genus, men det er likevel i stand til å etablere svært mange klasser av ord ved et system han kaller genusinversjon. (STR 5 og STR 6 er eksempler på slike regler hos Trosterud.)

For å se nærmere på om tilordningsregelen for masser og stoffer gjelder for nye ord som betegner masser og stoffer, har jeg tatt et utvalg nye ord og testet disse mot antakelsen om at ord som betegner masser og stoffer er intetkjønn i norsk. Noen av ordene er eldre, men ingen av ordene tilhører den delen av leksikonet som Sandøy (2000) kalte arveord. Jeg har på samme måte som i analysen i kapittel 5 både sett hva nettutgaven av Bokmålsordboka og Nynorskordboka sier i tilfeller der ordet er så etablert at det er normert, og tatt et søk på internett. Også her er det relevant å se på forholdet mellom normert og reelt genus. Vi skal både se hvordan ordenene er normert og den faktiske bruken av disse ordene.

6.1 Ord for masser og stoffer

I denne analysen går vi ut fra regelen om at ord for masser og stoffer er intetkjønn. Vi skal først se på ord som tilhører denne ordgruppen som likevel er normert som hankjønn. Deretter ser vi på ord som er normert som både hankjønn og intetkjønn før vi til slutt kommer til ord som er normert som intetkjønn.

6.1.1 Ord for masser og stoffer som er normert som hankjønn

Noen ord for stoffer og masser som ifølge internettutgaven av Bokmålsordboka og Nynorskordboka er hankjønnsord: *aerosol, alkohol, asbest, bensin, cannabis, dralon, denim, dacron, ecstasy, etanol, eter, flanell, gelé, gips, glykol, kloral, kloroform, kochenille, krepp, lamé, lateks, lynol, marihuana, metanol, parafin, polyester, rips, safran, selulose, sement, speed, stearin, vaksine, vaselin*.

Hvis samme reglene gjelder for disse og den delen av leksikonet, som regelen

Semantisk tilordningsregel: Ord for stoffer og masser er n
--

gjelder for, bryter alle disse ordene denne regelen. Hvis dette er den eneste regelen som tilordner genus for disse ordene går ikke analysene ifølge Corbetts modell eller OGAT opp.

6.1.2 Ord for masser og stoffer som er normert som både hankjønn og intetkjønn

En del ord i materialet mitt har ifølge internettutgaven av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vakling mellom hankjønn og intetkjønn. Genusvakling ble nevnt i avsnitt

3.2.4 og der så vi at vakling ifølge Graedler (1995) er vanlig hos lånord. For å få frem hvilket av genusene er mer framtrædende i faktisk språkbruk, har jeg tatt et søk på Google og legger her fram resultatene i tabellform:

Substantivet	Hankjønn/ treff	Intetkjønn/treff
akryl	1860	101
aluminium	20 400	5570
fluor	6070	111
gelatin	16 400	496
heroin	21 400	6410
jod	2960	2670
kamfer	246	3
kobolt	414	7
kokain	29 000	4730
magnesium	2170	1270
morfin	6620	412
nikkel	1500	360
nikotin	17 200	8980
opium	1190	638
propan	1670	73
stryknin	154	ingen
terpentin	531	30
valium	2240	167

Tabellen viser hvilket genus språkbrukerne ifølge dette søket på Google tilordner disse ordene. I flere av tilfellene får man ikke det eksakte tallet, ettersom Google avrunder tallene i søk med mange treff, og sifrene her må derfor behandles som anvisende. Denne tabellen viser at selv om intetkjønn blir tilordnet, er hankjønn klart det populæreste valget.

I tillegg kommer for eksempel alle nyordene med suffikset *-um* under en formell tilordningsregel hos Trosterud (2001:48):

Formell regel: Ord på *-um* er n
album, ammonium, konsum, kontentum

Disse kommer naturligvis også under regelen:

Semantisk tilordningsregel: Ord for stoffer og masser er n

Slik ville det sett ut i OGAT:

Aluminium	STR stoff/masse → M */um/# → M	*N	*M
a. aluminium m.	* *!		*
b. aluminium n.		*	

Til tross for to regler som tilordner ord som *aluminium*, *magnesium* og *valium* intetkjønn, vakler disse ordene også ifølge offisiell språknormering mellom hankjønn og intetkjønn. I dette tilfellet gir både den semantikkbaserte tilnærmingen til Corbett og regeltellingen til Rice feil prediksjon. Ifølge dem begge skulle disse ordene vært intetkjønn.

Ifølge Beito (1970:163-164) har følgende ord (som kan være relevante for analysen) i nynorsk vaklende genus: *aluminium*, *alun*, *anilin*, *drops*, *fosfor*, *hekto*, *kali*, *kaliber*, *karbid*, *kilo*, *klor*, *krom*, *lakk*, *magnesium*, *merskum*, *minutt*, *molekyl*, *null*, *oson [sic]*, *papyrus*, *salisyl*, *sekund*, *sink*, *svovel*, *velur*, *veronal*. Ifølge Beito er det et fellestrekk ved alle disse ordene at de er unge lån og lånt fra dansk eller bokmål, der ”dei jamt svagar mellom felleskjønn og intetkjønn”. Vi ser at det er noe spesielt med genustilordningen til nye ord. I tillegg har enkelte ord blitt normert forskjellig i bokmål og nynorsk.

6.1.3. Ord for masser og stoffer som er normert som intetkjønn

Disse ordene er normert som intetkjønnsord i begge målformene: *Aceton*, *amfetamin*, *anilin*, *aceton*, *meskalin*, *nylon*, *oktan*, *plasma*, *silikon*. Her ser vi en tabell over resultatene:

	Substantivet	Hankjønn/treff	Intetkjønn/treff
Selv om	aceton	574	151
	amfetamin	3670	1750
	anilin	115	3
	meskalin	52	3
	nylon	1720	357
	oktan	944	52
	plasma	15 900	1920
	silikon	22 100	2340

eksemplene over kun er en stikkprøve, viser resultatene likevel at normering og språkbruk ikke nødvendigvis går hånd i hånd.

6.1.4 Andre tilfeller

Ordet *metadon* er normert som hankjønn i bokmål og intetkjønn i nynorsk.

Substantivet	Hankjønn /treff	Intetkjønn/treff
metadon	1490	569

Et søk på Google avslører at det slett ikke er slik at intetkjønnsformene kun forekommer i tekster skrevet på nynorsk. Faktisk ser det ut som om de fleste tekstene er skrevet på bokmål. Likevel får ordet altså klart flest treff som hankjønnsord.

Andre ord som ikke er normert som intetkjønn, til tross for den semantiske tilordningsregelen om at ord for masser og stoffer er intetkjønn:

Ordet *pot* 'marihuana' er hankjønn ifølge Bokmålsordboka.

Ordet *tran* er normert som f eller m i begge målformene.

I tillegg har vi ordet *dop* (m), som også bryter mot en annen semantisk tilordningsregel (STR4) hos Trosterud som lyder at hyperonymer er intetkjønn.

6.2 Diskusjon

Spørsmålet om semantiske tilordningsregler "vinner", har vært mye diskutert (f eks Corbett 1991, Rice 2006, Nettet 2006, Enger 2009). Ifølge Corbett (2001:71) følger genustilordningen ved nye ord samme mønsteret som ved gamle ord. Tidligere har vi sett at dette utsagnet har blitt problematisert av Graedler (1995) og blant annet Thornton (2009 om italiensk) og El Yousseph (2010 om katalansk). Empirien i denne oppgaven ser også ut til å peke i samme retning.

De fleste substantivene har kun et genus. Men det fins ord som kan tilordnes to eller til og med tre genus i norsk. Hvorvidt ord for masser og stoffer som er normert som både intetkjønn og hankjønn kan ha betydningsforskjell diskuteres i kapittel 7.

Vi ser at de nye ordene for masser og stoffer ikke oppfører seg i tråd med den semantiske tilordningsregelen for masser og stoffer som Trosterud legger frem. Jeg vil ikke si at de utgjør

et unntak fra regelen ettersom dette gjelder for så mange ord. I tillegg sies det at genustilordningen i nynorsk er mer forutsigbart enn i bokmålet (f.eks. Faarlund et al 1997), men vi ser at disse ordene heller ikke i nynorsk slavisk følger den semantiske tilordningsregelen om at ord for masser og stoffer er intetkjønn.

Mesteparten av de norske nyordene som vi har sett på i dette avsnittet faller ikke under noen av de andre tilordningsprinsippene til Trosterud (2001) og det er dermed ikke snakk om genuskonflikter. Vi har sett at Trosterud har en defaultregel, som sier at 'alle ord er m viss det ikkje finst ein grunn til det motsette'. Men ord for masse og stoffer skal ha en grunn til det motsatte. Jeg vil likevel prøve å vise at det – i hvert fall når det gjelder de ordene jeg har undersøkt – kan finnes en alternativ forklaring for i hvert fall deler av denne gruppen.

6.3 Avslutning

Det som er viktig å legge merke til, er at Trosterud hevder at regelsettet hans tilordner korrekt genus til 94 % av substantivene i korpuset, som består av ord som er normert for nynorsk. Jeg skal ikke gå altfor dypt inn i normeringsspørsmål, men i oppgaven har vi vært inne på at det at et ord har blitt normert, ikke nødvendigvis betyr at normeringen er i tråd med den faktiske språkbruken. I tillegg blir regelsettet til Trosterud postulert på grunnlag av et begrenset sett med ord, som deretter forklares ut fra disse reglene.

I tråd med Trosteruds utsagn om at ”reglar for genustilordning i gammalnorsk er nettopp reglar for gammalnorsk, dei har ingenting med dagens reglar å gjera”, vil jeg dermed foreslå at genustilordning for nye ord ikke må følge de samme reglene som den delen av leksikonet som tidligere i oppgaven ble kalt norsk I.

Også Graedler (1998) hevder i sin doktoravhandling at det at genustilordning ved lånord ser ut til å skje systematisk kan brukes som bevis på at det fins en mekanisme for genustilordning. Det samme sier Corbett (1991). Denne mekanismen ser likevel – i motsetning til det Corbett sier – ut til å fungere annerledes for nye ord enn den gjør for det gamle leksikonet i norsk. I avsnitt 3.3 så vi at blant annet Conzett (2010), som er tilhenger av genuslagringshypotesen, mener at det er noe spesielt ved genus ved nyord og at vi ifølge ham med rette kan snakke om *genustilordning* først ved den morfologiske tilpasningen av nye ord. Det teoretiske formålet med å utfordre de gamle genustilordningsreglene er å bedre kunne

forstå strukturen til leksikonet. I tillegg er målet å forstå genus i seg selv og se utviklingen i et diakront perspektiv.

Trosterud (2001:53) skriver at 'nyord forsterkar tendensen til svekking av nøytrum' og refererer til et utdrag fra databasen ved ILN, Avdeling for leksikografi, der ord med *a* som første bokstav var hankjønn i 90 % av tilfellene og intetkjønn i 10 %. Resultatene i dette kapitlet heller imot samme retning. Ikke alt blir 100 % hankjønn, men hankjønn er klart det hankjønn dominerer suverent i stort sett alle tilfeller av genustilordning ved nyord for masser og stoffer i norsk.

Empirien i dette kapitlet viser altså i likhet med empirien i kapittel 5 at genustilordningen til ordene i norsk II ikke følger de samme prinsippene som i norsk I. Det at mesteparten av ordene i materialet ble hankjønn vekker et spørsmål om hvorfor. Den lette utveien hadde vært å ty til defaultløsningen, men la oss i kapittel 7 se på en mulig forklaring som kan dekke i hvert fall en del av tilfellene før vi går løs på defaultproblematikken en siste gang i kapittel 8

I det neste avsnittet ønsker jeg å fordype analysen av blant annet ord for masser og stoffer ved å trekke begrepene animathet og individualisering inn i analysen.

7 Genus, animathet og individualiseringshierarkiet

Da jeg gjennomførte en liten spørreundersøkelse om genus ved enkelte nyord som betegner masser og stoffer blant kontrollpersonene, beskrev en informant fra Oslo det vanskelige valget mellom hankjønn og intetkjønn ved å si at han følte at det samme ordet kunne være hankjønn om ordet beskrev noe ”konkret i den umiddelbare nærheten” og intetkjønn om det beskrev det mer generelle, noe som var ”der ute”. Spesielt gjaldt dette for ord for narkotika (*kokain, heroin*).

Noen intetkjønnsord som betegner stoffer eller masser, kan få hankjønn når de brukes om en bestemt art eller egenskap eller om en avgrenset mengde av stoffet.

For eksempel: *å ta seg en øl* (en avgrenset mengde, et glass/en flaske med øl)

vs.

Som i ordtak: *når ølet går inn, går vitet ut* (uavgrenset mengde)

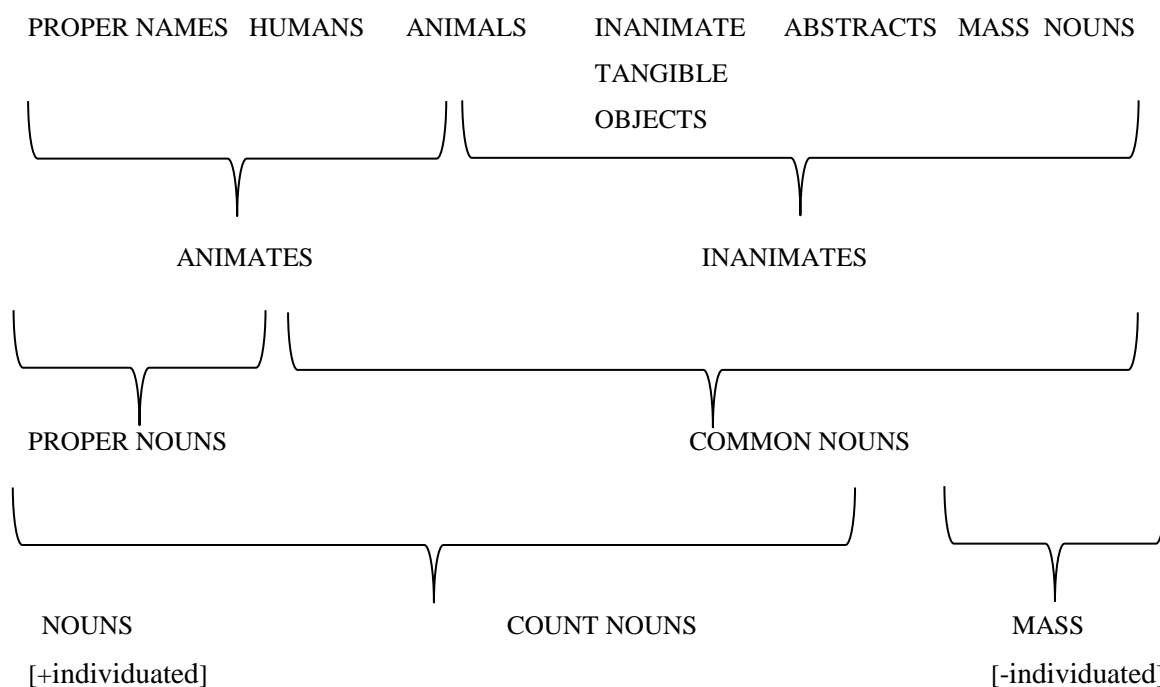
Dette kan forklare vakling i genus hos enkelte ord, men det er tydelig at hankjønn dominerer her for nye ord. Egenskapen, som jeg kommer til å kalle individualisering, drøftes som en mulig forklaring i dette kapittelet.

I kapittel 5 antydte jeg at animathet spiller en viktig rolle i genustilordningen til nye ord i norsk. Animathet dreier seg ikke bare om de to motpolene levende – ikke-levende, men er best beskrevet i form av et kontinuum eller et hierarki. I dette kapittelet ønsker jeg å vise at genus ved en del ord – og da mener jeg spesielt ord som relateres til de semantiske kategoriene masse og abstrakthet – beror på graden av individualisering. I avsnitt 5.1 så vi at individualisering og animathet ifølge Yamamoto (1994:4) er to separate ting som likevel er i et nært samspill med hverandre.

7.1 Individualisering

Det har blitt påstått at individualiseringsdistinksjonen stammer fra protoindoeuropeisk, der maskulint genus ble forbundet med høyest grad av individualisering og intetkjønn med lavest. Hunkjønn dannet en kategori mellom disse to (Lehmann 1958). Siemund (2008:4, 140) gjengir en figur som illustrerer et individualiseringskontinuum fra Sasse (1993:659):

Egennavn ytterst til venstre i tabellen viser tilbake til ord som har en relativt høy grad av individualisering, mens masseord i den andre enden har en lav grad av eller ingen individualisering. Med masseord mener en gjerne ord som er enheter der man kan fjerne en del uten at det som blir igjen, opphører å eksistere som samme tingen (f.eks. *vodka*). Under 'abstrakter' finner man i sin tur begreper som *matematikk* og *grammatikk*. I litteraturen finner man mange forskjellige navn for hierarkiet, men jeg har her valgt å kalle det for individualiseringshierarkiet. Dette hierarkiet er beslektet med animathetshierarkiet vi kjenner igjen fra blant annet Corbett (1991), men hierarkiet til Corbett inkluderer ikke egenskapet "masse", og derfor er Sasses hierarki et bedre analyseverktøy for vårt formål.

Siemund (2008) har studert pronominalt genus i engelsk og ønsker å vise at utvidelsen av animate og ikke-nøytrale pronomen (*he*, *she* i engelsk) til inanimate referenter styres av

individualiseringshierarkiet. Ifølge Siemund kan dette først og fremst observeres ved referenter som rangeres relativt høyt på hierarkiet. Undersøkelsene hans viser at i tilfeller med abstrakte referenter og masser (referenter som man finner relativt lavt på individualiseringshierarkiet) blir animate pronomen normalt ikke brukt. Utvidelsen av animate og ikke-nøytrale pronomen er et fenomen som ifølge Siemund først og fremst er i bruk i enkelte dialekter (f eks West Somerset), men også i moderne standardengelsk.

Siemund referer til en samtale mellom to informanter, A og B, hentet fra British National Corpus (BNC), der de to informantene snakker om hunder. Det som er interessant med denne samtalen, er at talerne bruker pronomenet *it* når det er snakk om hunder generelt og bytter det ut med pronomenet *he* når det er snakk om en spesifikk hund. Samtalen dreier seg om ulempen ved å miste et ben. Samtalen er relativt lang og jeg har derfor valgt ut to eksempler fra samme språkbruker som illustrerer poenget:

A: If a dog loses one, well *it's* still got three to get on with, you know.

A: It's hardly a handicap at all to a dog. It's happened to one dog and *he* learned to walk like a human. (Siemund 2008:149)

I det første eksempelet er det tydelig at det er snakk om hunder generelt og i det andre eksempelet om en mer spesifikk hund. Siemund påpeker også at det kommer frem at informant A ikke er eieren til hunden han refererer til (i det siste eksempelet), og at det er gode grunner til å anta at han ikke vet hvilket biologisk kjønn denne hunden har og at “although the occurrence of *he* instead of *she* is of little concern in this context, it seems clear that the use of the masculine pronoun for dogs is practically conventionalized whenever the sex of the dog is not known”. På samme måte ønsker jeg å vise at valget mellom de tre genusene i norsk avhenger av flere faktorer og at biologisk kjønn bare er en av disse. Med andre ord betyr dette at biologisk kjønn bare er av interesse om animathetsgraden er høy. Da er det animathet som setter grensene for biologisk kjønn. Grunnargumentet er at animathet og individualisering spiller en rolle ettersom det virker som om man ofte har muligheten til å signalisere forholdene animat vs. inanimat og individualisert vs. ikke-individualisert med genusvalg. Spesielt gjelder dette i tilfeller som dreier seg om referenter som rangeres høyt i forhold til individualitet og referenter som rangeres lavt, selv når det i utgangspunktet er snakk om et minimalt par som i tilfellet som informanten min beskrev i begynnelsen av dette kapitlet.

For å demonstrere hvordan dette fungerer, kommer jeg til å trekke frem eksempler fra norsk og andre språk. Hovedfokuset er å vise tilfeller der genusvalget signaliserer noe om animathet og individualisering.

7.2 Tverrspråklige paralleller

Det kan føles fremmed å tenke på genus i norsk som individualisering på denne måten. Men dette er faktisk noe som er kjent fra både svensk og dansk samt en del andre indoeuropeiske språk. Ifølge Fernández-Ordóñez (2009:55) har noen indoeuropeiske språk – nemlig engelsk, iberoromanske språk, skandinavisk og sør-sentrale italienske varieteter – utviklet nye genusdistinksjoner basert på vurderinger om egenskapene masse og tellelighet ved referenten. Selv om denne distinksjonen åpenbart har å gjøre med den grammatiske kategorien tall, realiseres den gjennom genus i alle de ovennevnte indoeuropeiske språkene ved hjelp av genusmarkører (ibid.).

Forskjellen som det er snakk om, finner man for eksempel i vestjysk og nederlandsk.

Eksemplene er hentet fra Siegmund (2008) som har dem fra Braunnüller (2000):

Vestjysk

Den træ er stor. (felleskjønn [+individualisering])

Det træ er bedst til møbler. (intetkjønn [-individualisering])

I eksempelet fra vestjysk signaliserer bruken av det demonstrative pronomenet *den* i første eksempelet at det er snakk om ett bestemt tre. I det andre eksempelet er det snakk om trevirke mer generelt.

Nederlandsk

Is de tandpasta op? Ja, *het* is op. (intetkjønn [-individualisering])

(Er tannkrem (M) slutt? Ja det (N) er slutt.)

Is de tube tandpasta leeg? Ja, *hij* is leeg. (hankjønn [+individualisering])

(Er tannpastatuben (M) tom? Ja den (M) er tom.)

Det nøytrale demonstrative pronomenet *het* er her brukt for en masse (tannkrem) mens hankjønnspronomenet *hij* signaliserer at man er tom for en bestemt mengde som var i en bestemt tannpastatube.

Ifølge Fernández-Ordóñez (2009:63) kommer genusdistinksjonene i jysk til syne i opposisjonen masse vs. tellelig. Hun illustrerer dette med et minimalt par (fra Ringaard 1973:30-31):

Den fisk a fanget i søndags. (Den fisken jeg fanget på søndag)

*A fik al *det* fisk a ku spis. (Jeg fikk all den fisken jeg kunne spise.)*

I disse eksemplene ser vi genusforskjellen i form av bruk av forskjellige demonstrative pronomen. Disse eksemplene er valgt – selv om det her dreier seg om referensielt genus – ettersom de illustrer masse/individualiseringsaspektet. Referensielt genus er i motsetning til leksikalsk genus kontekstavhengig. Pronomenet i eksemplene over kongruerer med det kontekstuelle innholdet i substantivet de peker tilbake til. Leksikalsk genus derimot er et iboende egenskap ved substantivet. Forskjellene mellom leksikalsk og referensielt genus ble diskutert i avsnittene 1.2 og 2.1.1. Den samme forskjellen som vi ser i eksemplene over kan også synliggjøres på leksikalsk nivå. I norsk kan noen ord for tekstiler være både hankjønn og intetkjønn (*tyll, mohair, linon*). Hvis vi ser på ordet *tyll*, for eksempel (som er normert som både m og n i begge målformene)²⁸:

Kjolen har en skrå linje i kjolestoffet slik at *tyllen* under kommer frem.

Sto mellom denne *tyllen* og ein med fleirfarga steinar i.

Tenk å få tulle rundt i alt det *tyllet*.

Fernández-Ordóñez (2009) bruker dette samme eksempelet med *tyll* fra dansk og kommer frem til at *tyll-et* i dansk betyr 'stoffet tyll' og *tyll-en* 'denne type av stoffet tyll'.

For å ta flere eksempel fra norsk er de følgende setningene mulige på norsk (søk fra Google):

Vår eneste intensjon er å lage *godt TV*

[...]berømmer de ansatte som har laget *godt tv* med små ressurser

Men det må handle om *godt TV*, gode historier

La oss likevel fortsette å se *godt tv*

Her menes det med *TV* noe annet enn i *en god TV*. I de første tre tilfellene er det snakk om *TV* som noe abstrakt, mens det i *en god TV* er snakk om det konkrete, håndgripelige fjernsynsapparatet.

---

²⁸ Disse eksemplene er funnet ved å søke på Google.

Det er rett nok også mulig å finne *god tv* i den samme massebetydningen:

Bygdefolk = *god tv*

Slik blir forskning *god tv*

Mitt søk ga likevel denne formen i massebetydning færre resultater enn jeg fikk for *godt tv*.

Men det som er interessant, er at vi ellers vi flere treff på ”en tv” enn ”et tv”:

en TV	et TV
731 000	394 000

7.3 Individualisering og referensielt genus

Jeg har i denne oppgaven valgt å se på leksikalsk genus, men i mange språk viser masse/tellelig-distinksjonen seg i bruken av pronomen. Derfor mener jeg at det for kontrastens skyld er relevant å ta opp noen eksempler fra norsk også. Ifølge Siemund (2008:179) bruker man i den vestjyske dialekten *den* om tellelige ord og *det* om masser og mer abstrakte referenter.

Vi kan se på to ord som fikk relativt mange treff som både hankjønn og intetkjønn i norsk:

Kokain (29 000 treff/hankjønn, 4730 treff/intetkjønn) og *amfetamin* (3670 treff/hankjønn, 1750 treff/intetkjønn). På norsk var det vanskelig å finne eksempler med *det kokainet* eller *det amfetaminet* (amfetamin er normert som intetkjønn i begge målformene), mens man fant mange med *den kokainen*, *den amfetaminen*:

Ikke glem at all *den kokainen* de hadde i tankene å smugle inn i landet

smugling av *den kokainen* han selv hadde i magen

Jeg tror at mer av *den amfetaminen* som blir smuglet inn i Norge er metamfetamin

Men det er ingenting som tyder på at de to avdøde har fått i seg noe av *den amfetaminen*

Den amfetaminen som politiet fant i hytta

I alle tilfellene over er det snakk om *kokain* og *amfetamin* som en avgrenset mengde og altså mer individualisert.

Jeg fant også et interessant eksempel med *silikon* (normert som intetkjønn i begge målformene) fra en og samme språkbruker:

Denne silikonen er fortsatt like fin og myk på tuben, og var *det silikonet* som endelig fikk mitt nyreparerte akvarium tett

Selv om begge forekomstene av silikon uttrykker en viss grad av avgrensing, er det tydelig at *denne silikonen* refererer til en veldig tydelig avgrenset mengde (den som er i tuben), mens det i *silikonet* er snakk om stoffet i en generell (masse)betydning.

Ifølge Siemund er bruken av animate genus (hankjønn, hunkjønn, felleskjønn) en generell tendens i germanske språk for ord som befinner seg i den øverste delen av individualiseringshierarkiet, mens intetkjønn i hovedsak blir brukt om ord i den nederste delen av hierarkiet (masser).

7.4 Andre tilfeller

Et annet relevant grammatisk fenomen kan være setninger av typen *Pannekaker er godt, Vodka er sterkt* og *Grammatikk er morsomt*. Disse er ifølge Enger (2004) eksempler på semantisk kongruens. Andre har foreslått at det er snakk om default (f eks Corbett 2006) eller at subjektet egentlig er objekt for et underforstått verb (Faarlund et al 1997).

Det er også i andre sammenhenger blitt påstått at intetkjønn henger sammen med lavere individualiseringsgrad. Det blir ofte påstått at det at ordet *barn*, for eksempel, er intetkjønn skyldes at referenten er mindre individualisert, mindre animat, og derfor intetkjønn. Ordet *lik* (n) er et annet eksempel.

Også Källströms (1993:228) analyse i boken *Kongruens i svenskan* støtter individualiseringshierarkiet: ”det inkongruenta predikativet bidrar med betydelseelementet oavgränsad til uppfattningen av subjektets referens, medan den kongruenta formen bidrar med betydelseelementet avgränsad.”

7.5 Diskusjon

Vi ser at man i norsk ved hjelp av genusvalget mellom hankjønn og intetkjønn i en del tilfeller kan etablere et skjæringspunkt mellom inanimate konkrete referenter og abstrakte referenter (f eks *tyll, -en/-et, kokain, -en/-et, god/godt TV*). Hankjønn blir da brukt om semantiske domener som befinner seg til venstre for skjæringspunktet i individualiseringshierarkiet og intetkjønn om domener til høyre.

En klar konsekvens av at vi bruker individualiseringshierarkiet som analyseverktøy, er at vi gjør antakelser om hvordan genus fordeler seg tvers over hierarkiet:

Another consequence of using the hierarchy of individuation is that we make some clear predictions concerning general distributional patterns of animate (personal) gender in comparison to the neuter gender across the hierarchy of individuation. (Siemund 2008:141)

En måte å nærme seg dette problemet er ved å lete etter evidens som støtter hierarkihypotesen utenfor lingvistikken. Ifølge Siemund kan man for eksempel se om individualiseringen og måten mennesker oppfatter objekter på, slik som det er forklart i kognitiv psykologi, henger sammen:

If the hierarchy of individuation could convincingly be shown to have a basis in human perception or cognition in general, which I believe it has, this would certainly increase the plausibility of it being used as an explanatory tool for the analysis of grammatical distinctions. (Siemund 2008:143)

Men han påpeker:

Nevertheless, even if such an analogy can be established, it does not necessarily follow that grammatical marking obeys the hierarchy of individuation just because human cognition is based on this hierarchy. (Siemund 2008:144)

7.6 Avslutning

I dette kapittelet har vi sett at individualiseringsaspektet fungerer som et nyttig analyseverktøy hvis man ønsker å forklare hvordan egenskapene som sier noe om ordets betydning henger sammen med genuset til en del ord – og da spesielt det om ordet beskriver en masse eller hvorvidt ordet er tellelig eller konkret.

Vi kan sette opp en tabell for å illustrere dette:

SUBSTANTIV

[+tellelig el. -masse, +konkret]

[-tellelig el. +masse, -konkret]

hankjønn

intetkjønn

kokainen

kokainet

en god tv

godt tv

pannekaker er gode

pannekaker er godt

Hvis vi aksepterer denne forklaringen, følger det av denne analysen at individualisering i enkelte tilfeller kan forklare genuset. I disse tilfellene er domenet til hankjønn i norsk II til venstre for det semantiske skjæringspunktet som går mellom inanimerte konkrete enheter og abstrakter, mens domenet til intetkjønn er til høyre for dette punktet.

Fernández-Ordóñez peker på at det vi ser i de jyske dialektene, for eksempel, har konsekvenser for analysen av genustilordning:

This reassignment of nouns according their semantic interpretation attests to the renewal of the nominal gender. Although these dialects still have common and neuter genders, the criteria to assign nouns to them has essentially changed and the source of renewal seems to have been semantic agreement. [Fernández-Ordóñez 2009:62]

Og siden man også kan finne denne distinksjonen i norsk, kan vi konkludere med at det er grunn til å tro at genustilordningskriteriene i norsk også kan være i endring.

8 Avslutning

I dette kapittelet skal jeg oppsummere hva analysene har vist og hvilke resultater vi har fått. Vi har sett at resultatene delvis støtter og delvis er i strid med den tidligere genusforskningen som har blitt presentert underveis i oppgaven.

I løpet av oppgaven har empiri fra norsk, dansk, islandsk, engelsk, nederlandsk og italiensk reist interessante spørsmål om genustilordning ved nye ord. Alle språkene viste tegn på at genustilordning ved nye ord er annerledes enn ved gamle ord. Det ble nevnt at dette strider mot det Corbett (1991) sier. Han mener altså at genustilordning ved nye ord skjer i tråd med genustilordning til gamle ord. Vi så også at Conzett (2010:349), som ellers er en tilhenger av genuslagring, er uenig med Corbett. Han mente at det er først og fremst i den morfologiske tilpasningen av nye ord at en med rette kan snakke om tilordning av genus. Det at fremmedord blir behandlet annerledes er ikke et nytt fenomen. I norsk får for eksempel en rekke fremmedord en spesiell bøyning. For eksempel reduseres endelsen *-um* i ord med latinsk opphav som har endelsen *-ium* og *-um* i bestemt entall og flertall (i bokmålet også i ubestemt flertall): *laboratorium-laborariet-laboratorier* / *laboratorium-laborariene* / *laboratoria*.

I kapittel 1 stilte jeg tre spørsmål om nyords status i norsk II. For det første ønsket jeg å undersøke hva – om noe – blir hunkjønn i norsk II. I materialet mitt dominerte hankjønnsformene ved ord som beskriver mennesker av biologisk hunkjønn i norsk. Graedler (1998:157), som har undersøkt engelske lånord i norsk, har gjort lignende observasjoner om bokmål:

The unimportance of physiological gender in assigning grammatical gender in Norwegian *Bokmål* is evident. Of those nouns that occur with feminine agreement forms, none refer to females, and those nouns that do have female referents, e.g. MISS, LADY, SUFFRAGETTE, SELFMADE WOMAN, none take feminine agreement.

I anglisimedatabasen fant Graedler tre lånord som ble hunkjønn: *feeling*, *messe* og *sjappe*. Lea (2009) som skriver om lånord i norsk talespråk fant ett hunkjønnsord i NoTa-materialet: *brett-feelinga*. Hun viser også til Pia Høgmo Andersen (2007) som i sitt rollespillmateriale fant et eksempel på et ord med *-ing*-endelse som er blitt hunkjønn: *blissinga*. Dette forklarer

Høgmo Andersen ut fra at informantens dialekt er nordnorsk, og ordet er i hans dialekt 'ei velsigning'. Lea viser også til Brandsegg (2001), som også har funnet et eksempel med *-ing*-endelse: *drawinga*. Informanten kommer i dette tilfellet fra Oslo og her kan a-endelsen i bestemt form forklares ut fra dialektbakgrunn. Det er mulig, som Lea også påpeker, at ordet *feeling* er så godt psykologisk integrert i språket hos informanten, at det assosieres med norske verbalsubstantiv med *ing*-endelser. Disse får ofte hunkjønnsendelse (NRG 1997:98).

For det andre spurte jeg hva for ord blir intetkjønn. Statistikken i Graedler (1998:153) viser at 80-90 % av ordene i anglisimedatabasen er hankjønn. Dette tallet er høyere enn Beitos 70 %, som han foreslo for norsk generelt i 1970. Det er ofte vanskelig å forklare hvorfor noen ord blir intetkjønn, men intetkjønnsforekomstene i materialet mitt kan trolig forklares ut fra semantikken. Mindre individualiserte ord, som ord for masser, har vanligvis en tendens til å være intetkjønn og nyordene i materialet mitt tilordnes trolig (i de tilfellene der de forekommer som nøytrer) genus ut fra semantisk analogi eller konseptassosiasjon.

For det tredje ønsket jeg å finne ut om det fins et mønster i tilfeller der både hankjønn og intetkjønn 'vinner' i genustilordningskonflikter. I kapittel 7 viste jeg ved hjelp av individualiseringshierarkiet til Sasse (1993) hvordan avgrenset mengde ofte tilordnes hankjønn og uavgrenset intetkjønn i tilfeller der vi kan skille mellom individualisert og ikke-individualisert betydning.

En av de viktigste røde trådene i oppgaven har vært å finne ut om det er mulig å finne regelmessighet i genustilordningen. Jeg har ønsket å argumentere for at det ikke er slik at alle lånord automatisk havner i en 'defaultbøtte'. Norske nyord for mennesker av biologisk hankjønn og masser og stoffer ble testet opp mot Trosteruds (2001) regelsett og analysert i lys av både OGAT og Corbetts modell for genustilordning. Vi kom frem til at de reglene i regelsettet hans som var relevante for disse ordene, ikke er egnet til norsk II. Trosterud legger fram et regelsett med veldig spesifikke regler, som gjelder for et begrenset antall ord i Nynorskordboka. Ved etterprøving av disse ble det klart at man ikke kan generalisere overfor disse når man analyser andre deler av leksikonet eller den faktiske språkbruken. Ved å legge til vurderinger om animathet og individualisering, fant vi ut at semantikken spiller en rolle også i norsk II, men at skjærepunktet blir dratt et annet sted enn i norsk I. På denne måten kan vi unngå den lette veien med defaultforklaringen ved beskrivelsen av hvorfor ord som *bimbo*

blir hankjønn i norsk II (begge målformene). Når det gjelder nyord for masser og stoffer, kan ikke animathet og individualisering i egenskapen avgrenset/uavgrenset slik som jeg observerte at vi kan ha i *kokainen* (avgrenset, mer konkret)/*kokainet* (uavgrenset, mer abstrakt) forklare hele situasjonen hvis vi ser kun på leksikalsk genus. Referensielt genus må ofte til for å kunne se individualiseringsdistinksjoner. Når det gjelder leksikalsk genustilordning ved ord for masser og stoffer, er situasjonen ikke like enkel og tydelig som hos ord for kvinner. Vi så at brorparten av ordene i materialet i kapittel 6 ble hankjønn, mens noen ble intetkjønn (f.eks. *jod*, *nikotin*). Likevel er det påfallende mange masseord som blir brukt som intetkjønnsord og ord som *jod* får nesten like mange treff som intetkjønnsord som hankjønnsord. Og når andelen nøytrere er signifikant høyere for masseord enn for andre, er det kanskje grunn til å tro at semantikken spiller inn.

Vi har sett at ikke alle typer regler har like stor betydning i genuskonflikter (jf kapittel 5). Resultatene støtter altså ikke teorier som Rices Optimal Gender Assignment Theory, som likestiller alle genustilordningsreglene og tyr til telling i konfliktsituasjoner. Corbetts modell, derimot, er i sin nåværende form litt for vag for å kunne forklare genustilordning ved nyord. Den sier ikke eksplisitt hvilke av genustilordningsreglene som er de mest kjernesemantiske, men som vi så i avsnitt 5.1 har jeg ut fra Corbetts argumentasjon ellers resonner meg frem til at de mest kjernesemantiske egenskapene handler om blant annet forholdet animat/inanimat, men også menneskelig/ikke-menneskelig, sterk/svak, biologisk kjønn, avgrenset/uavgrenset, abstrakt/konkret, liten/stor. Hvis man supplerer Corbetts modell med disse kjernesemantiske egenskapene, kan genustilordningen ved nye ord for kvinner forklares uten å måtte ty til en defaultforklaring.

Ikke heller defaulthypotesen har altså vist seg fruktbar; hvis defaulthierarkiet for norsk er

hankjønn > hunkjønn > intetkjønn
----

og nesten ingen nye ord blir hunkjønn, mens noen likevel blir intetkjønn, blir det feil å si at lånnord ”hamnar rett i defaultklassa” (Trosterud 2001:48). Defaulthypotesen overser også andre genustilordningsprosesser, mens analysen har vist at semantiske trekk spiller en rolle i genustilordningen ved nyord. Vi har også ord som *game*, *sample* og *krasj*, som alle er intetkjønn. Om det her er snakk om konseptassosiasjon eller semantisk analogi, er det i alle fall en semantisk positiv grunn til å tilordne disse ordene intetkjønn (og ikke default).

Hvis man følger det synet der genustilordning handler om defaulthierarkier og regler som teller likt, er det umulig å forklare hvorfor genusskifte respekterer og følger animathetshierarkiet – som er semantisk og pragmatisk motivert. Bevegelsen skjer oftest nedover i animathetshierarkiet (Enger og Nettet 2011) selv om det ikke er uhørt, at dette skjer andre veien også. For eksempel har man i norsk tradisjonelt kunnet degradere mennesker (*et ludder, et fruentimmer*). Dette skiftet er lettere å forklare hvis man gir de semantiske reglene forrang.

I denne oppgaven har jeg presentert analyser som tyder på at norsk genustilordning er i endring. Jeg har foreslått, ved hjelp av bidrag fra flere forfattere med forskjellige synspunkter, at vi i norsk er på vei fra tre til to genus. Denne endringen har grunnet blant annet påvirkning fra dansk skjedd fortere i bokmålet, men skjer ut til å skje i nynorsk også i deler av leksikonet. Jeg har foreslått at grunnen til denne endringen henger sammen med endring i genustilordningskriterier. Enger og Nettet (2011) foreslår en *Relevance Constraint* som går ut på at 'language change targets the part of the lexicon where the categories in question are most relevant for human experience'. Som vi så i kapittel 5, mente Langacker at et hierarki som dreier seg om animathet, et empatihierarki, er 'the egocentric assessment of the various sorts of entities that populate the world'. Selv om de to fenomenene ikke er helt synonyme, sier de noe om hvordan vi bruker våre erfaringer for å kategorisere verden. I analysen av ord for masser og stoffer så vi at språkbrukere har en følelse av at visse ord kan ha to genus, og at hankjønnformen i denne sammenhengen knyttes til noe begripelig og avgrenset, mens intetkjønn indikerer noe uavgrenset, noe som er 'der ute'. Ideen om at vi erfarer ting ved hjelp av kroppen er ikke ny. Konseptet *embodiment* blir brukt i kognitiv lingvistikk og legger vekt på rollen til kroppslig erfaring i utforming av sinnet. Ideen er at måten vi begriper verden på er knyttet til erfaringer med kroppen vår og hvordan vi bruker den i interaksjon med våre omgivelser (Lakoff & Johnson 1999:36). Kognitiv lingvistikk går altså ut fra at språk er en integrert del av forståelsen (f.eks. Langacker 1987) istedenfor et autonomt organ (f.eks. Chomsky 1975, 1988). I avsnitt 7.6 så vi at også Siemund (2008) har stilt spørsmål om sammenhengen mellom individualisering og måten mennesker oppfatter objekter på.

En mer omfattende undersøkelse med referensielt genus og analyser av kongruenser av de tilhørende ordene trengs for å kunne gi en fullstendig analyse. Spesielt gjenstår det en del uløste spørsmål ved ord for masser og stoffer. Men slik som Graedler (1998) også noterer, er

viktig å huske at all lingvistisk endring er en prosess som skjer gradvis, og at endringer derfor kan virke kaotiske eller lede til en ”a mixture of patterns” i et synkront perspektiv. Det er nødvendig med videre eksperimenter og da med en grundigere analyse av semantikk, fonologi og morfologi. Det som likevel er klart for begge ordgruppene som ble analysert i denne oppgaven, er at språkbrukernes valg ikke helt ser ut til å følge den offisielle normeringen (for de ordene som er normert) eller de semantiske tilordningsreglene som man tradisjonelt har referert til.

Når det gjelder resultatene, må en ta sine reservasjoner på grunn av materialets begrensede omfang. Resultatene fra analysen som er gjort, gir ikke noe svar på hvordan et optimalt regelsett for genustilordning i norsk II bør se ut. De viser derimot at det fins regelmessighet i genustilordning i norsk II hvis man bare tar hensyn til at de semantiske tilordningskriteriene kan være annerledes for forskjellige deler av leksikonet. Jeg håper at analysen i denne oppgaven kan vise en generell utvikling i det norske språket. Det kan være mulig å utvide reglene til andre ordgrupper, men ettersom jeg ikke har undersøkt disse, overlater jeg det til fremtidig forskning.

Analysen av nyordene har vist at vi kan forklare genusforskjeller mellom norsk I og norsk II dels ut fra følgende faktorer:

- Det er ulike genustilordningsregler i norsk I og norsk II
- Semantikken spiller en rolle i både norsk I og norsk II, men de har ulikt skjæringspunkt
- I tillegg har resultatene i denne oppgaven vist at det er grunn til å tro at kjernesemantikken for norsk genus ikke er M vs. F (sexus), men animat vs. inanimat. Dette er en tanke som forsvares av blant annet Enger (2009) og Nessel (2006)
- Språkendring der vi går fra tre til to kjønn

Resultatene av analysene som ble gjort i denne oppgaven, er ikke nødvendigvis oppsiktsvekkende. Oppgavens siktemål har vært teoretisk, men det har for meg vært viktig å legge fram empiriske data der tidligere forskning ofte har basert seg på den offisielle normeringen eller rent intuitive antakelser.

Litteratur

- Abrahamsen, Jardar Eggesbø (1995): Der kjem han, han grisen. Litt om animitet i sunnmørsk
Norsk Lingvistisk Tidsskrift 2, s.141–168. Oslo: Novus forlag. Også tilgjengelig
elektronisk:http://jardar.nvg.org/spraak/art_om_spraak/animitet.pdf
- Andersen, Pia Høgmo (2007): "Oh bloody hell sir æ åsså tar æ av mæ kappa". *En
undersøkelse av engelske innslag i rollespill*. Masteroppgave i nordisk
språkvitenskap. Universitetet i Tromsø.
- Beito, Olav (1954): *Genusskifte i nynorsk*. Oslo.
- Beito, Olav T. (1970, 1986): *Nynorsk grammatikk*. Lyd- og ordlære. Oslo: Det norske
samlaget.
- Bjerkan, Kirsten Meyer (2000): Det mentale leksikon – semantikk i Lind, Marianne, Helene
Uri, Inger Moyen og Kirsten Meyer Bjerkan *Ord som ikke vil*. Novus Forlag, Oslo.
- Bloomfield, Leonard (1933): *Language*. Holt, New York.
- Bokmålsordboka*. Elektronisk utgave på nettadressen:
<http://www.nob-ordbok.uio.no/perl/ordbok.cgi?OPP=&bokmaal=+&ordbok=bokmaal>
Tilrettelagt av Institutt for lingvistikk ved Universitetet i Oslo og Språkrådet
- Braunmüller, Kurt (2000): Gender in North Germanic: a diasystematic and functional
approach i Unterbeck et al. (2000): *Gender in Grammar and Cognition*. Mouton de
Gruyter, Berlin.
- Bybee, Joan (2007): *Frequency of Use and the Organization of Language*. New York:
Oxford University Press.
- Chomsky, Noam (1975): *Reflections on Language*. New York: Pantheon Books
- Chomsky, Noam (1988): *On language*. The New Press.
- Comrie, Bernard (1989): *Language universals and linguistic typology: syntax and
morphology*. Oxford: Blackwell.
- Conzett, Phillipp (2006): Gender assignment and the structure of lexicon. I *Sprachtypologie
und Universalienforschung* 59, s.223–240.
- Conzett, Philipp (2007): Genus i norrønt og nynorsk – ein komparativ studie. Masteroppgave.
Universitetet i Tromsø.
- Conzett, Phillipp (2010): Resensjonsartikkel. Hjalmar P. Petersen: Gender Assignment in
Modern Faroese. Hamburg: Verlag Dr. Kovač, 2009. *Norsk lingvistisk tidsskrift* 2010
s.335–351.

- Corbett, Greville (1991): *Gender*. Cambridge University press.
- Corbett, Greville (2006): *Agreement*. Cambridge University press.
- Corbett, Greville og Norman M. Fraser (2000): Default genders i i Unterbeck, Barbara, Matti Rissanen (red.) *Gender in grammar and cognition*.
- Dahl Östen og K. Fraurud (1996): Animacy in grammar and discourse i Fretheim, Thorstein og Jeanette K. Gundel *Reference and Referent Accessibility*, Benjamins, Amsterdam (1996)
- Dahl, Östen (2000): Animacy and the notion of semantic gender i Unterbeck, Barbara, Matti Rissanen (red.) *Gender in grammar and cognition*.
- Dahl, Östen (2007): *Språkets enhet og mångfald*. Lund: Studentlitteratur.
- Doleschal, Ursula (2000): Gender assignment revisited i Unterbeck, Barbara, Matti Rissanen (red.) *Gender in grammar and cognition*.
- El-Yousseph, Nadia (2010): Gender assignment to new words in Catalan. Masteroppgave. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Enger, Hans-Olav (2004): Tre endringer i det skandinaviske genussystemet i lys av grammatikaliseringsteori. Arkiv för nordisk filologi.
- Enger Hans-Olav (2009): The role of core and non-core semantic rules in gender assignment i *Lingua* 119 s.1281–1299.
- Enger, Hans-Olav (2010): Partial and competing motivations in gender assignment i Dammel Antje, Sebastian Kürschner, Damaris Nübling *Kontrastive Germanistische Linguistik* s.673–693.
- Enger, Hans-Olav (2011). Gender and contact - a Natural Morphology perspective on Scandinavian examples, In Peter Siemund (red.), *Linguistic Universals and Language Variation*. Mouton de Gruyter. Part 2 Contact-induced variation. s.171–204
- Enger, Hans-Olav og Kristian Emil Kristoffersen (2005): *Innføring i norsk grammatikk: morfologi og syntaks*. Oslo: Landslaget for norskundervisning / Cappelen Forlag
- Enger, Hans-Olav og Tore Nessel (2011). Constraints on diachronic development: the Animacy Hierarchy and the Relevance Constraint. *Sprachtypologie und Universalienforschung*: Vol. 64, No. 3, s.193–212.
- Faarlund, Jan Terje, Svein Lie, Kjell Ivar Vannebo (1997, 2007): *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

- Fernández-Ordóñez, Inés (2009): The development of mass / count distinctions in Indo European varieties i Vit Bubenik, John Hewson, Sarah Rose (red.), *Grammatical Changes in Indo-European Languages*. John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia
- Fretheim, Thorstein (1985 [1976]): Er bokmålet tvekjønnet eller trekjønnet? i Jahr, Ernst Håkon; Ove Lorentz (red.): *Morfologi/Morphology. Studier i norsk språkvitenskap*. Oslo: Novus.
- Graedler, Anne-Line (1995): Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian. Doktoravhandling. Universitetet i Oslo.
- Haugen, Einar (1969): *The Norwegian Language in America: a study in bilingual behavior*. Bloomington, Indiana: Indiana University Press.
- Hilmisdóttir, Helga (2001): Den morfologiska anpassningen av främmande innslag i isländskt ungdomsspråk i Stenström, Anna-Brita, Ulla-Britt Kotsinas og Eli Marie Drange (red.) *Ungdommers språkmøter*. København: Nordisk Ministerråd.
- Jarvad, Pia (1995): *Nye ord – hvorfor og hvordan?* København: Gyldendal.
- Johannessen, Janne Bondi (1990): *Automatisk morfologisk analyse og syntese: tonivåmodellen benyttet på norsk substantivbøyning*. Oslo: Novus.
- Johansen, Knut (2003): To og et halvt kjønn. A-ordenes genusstatus i det alminnelige bokspråk i Helge Omdal og Rune Røssstad (red.): *Krefter og motkrefter i språknormeringa – Om språknormer i teori og praksis*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Johansson Stig, Anne-Line Graedler (2002): *Rocka, hipt og snacksy – Om engelsk i norsk språk og samfunn*. Kristiansand: Høyskoleforlaget AS.
- Josefsson, Gunnlög (2002): Tjänis, knäppis och brallis; om suffixet -is i modern svenska*. Tilgjengelig på: <http://person2.sol.lu.se/GunlogJosefsson/is.okt02.pdf>
- Kilarski, Marcin (1997): The case of the unmarked gender in loanwords”, *Studia Anglica Posnaniensia* 32: s.89–99
- Kilarski, Marcin (2004): Gender assignment of English loanwords in Danish, Swedish and Norwegian. Tilgjengelig på: http://www.staff.amu.edu.pl/~kilarski/research/download/book_gender.pdf
- Kilarski, Marcin (2007): On grammatical gender as an arbitrary and redundant category. Tilgjengelig på: <http://www.staff.amu.edu.pl/~kilarski/research/download/urbana.pdf>
- Kiparsky, Paul (1982): From cyclic phonology to lexical phonology. I H.van der Hulst & N.Smith (red): *The structure of phonological representation*. Dordrecht.

- Källström, Roger (1996): On gender assignment in Swedish. I K.G. Ottosson, R.V. Fjeld og A. Torp (eds.): *The Nordic Languages and Modern Linguistics*.
- Lakoff, George & Johnson, Mark (1999): *Philosophy In The Flesh: the Embodied Mind and its Challenge to Western Thought*. Basic Books.
- Langacker, Ronald (1987): *Foundations of Cognitive Grammar*. Vol 1: Theoretical prerequisites. Stanford, California: Stanford University Press.
- Langacker, Ronald (1991): *Foundations of Cognitive Grammar*. Vol 2: Descriptive application. Stanford, California: Stanford University Press.
- Lea, Ann Helen (2009): *Lånord i norsk talespråk*. Masteroppgave. Universitetet i Oslo.
- Lehmann, W.P. (1958): On earlier stages of the Indo-European Nominal Inflection. *Language* 34 s.179–202.
- Leira, Vignleik (1982): *Nyord i norsk 1945-1975*. Bergen : Universitetsforlaget.
- Løland, Ståle (1997): Rettskrivingsreformer i dette århundret. Språknytt 1/1997. Utgitt av Språkrådet. Elektronisk utgave tilgjengelig på: http://www.sprakrad.no/nb/NO/Toppmeny/Publikasjoner/Spraaknytt/Arkivet/Spraaknytt_1997/Spraaknytt_1997_1/Rettskrivningsreformer_i_dett/
- Matthews, P.H. (2007): *The Concise Oxford Dictionary of Linguistics*. Oxford : Oxford University Press.
- Neset, Tore (2005): Substansielle og kategorispesifikke ordningsprinsipp i kognitiv lingvistikk: Evidens fra genustilordning, *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 23:2, s. 177– 197.
- Neset, Tore (2006): Gender meets the Usage-Based Model: Four principles of rule interaction in gender assignment. I *Lingua* 116 (9),s.1369–1393.
- Nynorskordboka*. Elektronisk utgave på nettadressen: <http://www.nob-ordbok.uio.no/perl/ordbok.cgi?OPP=&nynorsk=+&ordbok=nynorsk>
Tilrettelagt av Institutt for lingvistikk ved Universitetet i Oslo og Språkrådet
- Omdal, Helge og Lars Vikør (2002): *Språknormer i Norge – normeringsproblematikken i bokmål og nynorsk*. Oslo: Cappelens Akademiske Forlag.
- Poplack, Shana; Alice Pousada og David Sankoff (1982): Competing influences on gender assignment: Variable process, stable outcome. *Lingua* 57: s.1–28.
- Rey, Alain (1995): *Essays on terminology*. Amsterdam: J. Benjamins.
- Rice, Curt (2006): Optimizing Gender i *Lingua* 116, s.1394–1417.
- Riksmålsgrammatikk (1986): med en sproghistorisk innledning og en rettskrivningslære/ Gorgus Coward. Oslo: Dreyer.

- Sandøy, Helge (2000): *Lånte fjører eller bunad? Om importord i norsk*. Oslo: Landslaget for norskundervisning Cappelen akademisk forlag.
- Saussure, Ferdinand de (1916): *Cours de linguistique générale*. Paris: Payot.
- Schmidt, Kari Anne Rand (1982): The adaptation of English loanwords in Norwegian i
- Filipović, Rudolf (1982): The English element in European languages, vol 2: Reports and studies. Zagreb: Institute of Linguistics, University of Zagreb.
- Siemund, Peter (red.) (2011): *Linguistic Universals and Language Variation*. Mouton de Gruyter. Part 2 Contact-induced variation.
- Siemund, Peter (2008): Pronominal gender in English: a study of English varieties from a cross-linguistic perspective. New York: Routledge.
- Sasse, Hans-Jürgen (1993): Syntactic categories and subcategories. In Joachim Jacobs et al. (red.), *Syntax. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung*. Berlin: de Gruyter, s.646–686.
- Språkrådet (2010): Språkstatus 2010 – kunnskap frå elleve språkpolitiske område. Tilgjengelig på <http://www.sprakradet.no/upload/Sprakstatus%202010.pdf>
- Steinmetz, Donald (2006): Gender shifts in Germanic and Slavic: semantic motivation for neuter? i *Lingua* 116.
- Svavarsdóttir Ásta (2007): Djúsið *eller* djúsinn? Om tilpasning af moderne importord i islandsk talesprog i Jarvad, Pia og Helge Sandøy (red.): *Stuntman og andre importord i Norden – om udtale og bøjning*. Oslo: Novus forlag.
- Thornton, Anna M. (2009): Constraining gender assignment rules i *Language Sciences* 31.
- Trask, R.L. (1997): A student's dictionary of language and linguistics. London: Arnold.
- Trosterud, Trond (2001): Genustilordning i norsk er regelstyrt i *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 19.
- Unterbeck, Barbara, Matti Rissanen (red.) (2000): *Gender in grammar and cognition*. Berlin: Mouton de Gruyter
- Vagstein, Anne (2009): Hvor mange genus har norsk? En diskusjon av genusinndelingskriterier. Masteroppgave. Universitetet i Oslo.
- Vinje, Finn-Erik (2005): Norsk grammatikk : det språklige byggverket. Oslo : Kunnskapsforlaget.
- Vikør, Lars S. (1992): Prinsipielle aspekt ved norsk språknormering. *Maal og Minne* s.173–184.
- Wierzbicka, Anna (2009): Mental lexicon i Tilman Berger, Karl Gutschmidt, Sebastian Kempgen and Peter Kosta (red.), *The Slavic Languages: An*

international handbook of their history, their structure and their investigation. Berlin: Mouton de Gruyter.

Yamamoto, Mutsumi (1999): *Animacy and reference: a cognitive approach to corpus linguistics.* Amsterdam: J. Benjamins.

Aasen, Ivar (1864): *Norsk grammatikk.* Kristiania: Malling.

Vedlegg

Nettforekomster av ord og fraser i materialet mitt

Internett-adresser for frisøk via Google på alle ord som jeg har brukt som materiale er oppført nedenfor. Jeg har skrevet antallet treff i parentes etter hvert substantiv. Det er viktig å merke seg at antallet forekomster ikke alltid vil være nøyaktig det samme for den som senere klikker seg inn på disse nettadressene fordi at informasjonen kan ha endret seg: noen innlegg kan ha blitt slettet og noe kan ha blitt lagt til.

Store avvik mellom antallet forekomster og antallet treff kan forklares med at jeg har til tider prøvd å fjerne feilkilder manuelt fra søkeresultatet (der det lar seg gjøre).

Ord som betegner mennesker av biologisk hunkjønn

Søkene er foretatt: 14. april 2011

Resultater for babe:

En babe (2900):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+babe%22&btnG=Søk

Ein babe (121):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+babe%22&btnG=Søk

Ei babe (292):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ei+babe%22&btnG=Søk

Baben (74 100):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22baben%22&btnG=Søk

Babea (ingen treff)

Resultater for bachelorette:

En bachelorette (326):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+bachelorette%22&aq=f&aqi=g-b8&aql=&oq=

Ein bachelorette:

Ingen treff

Ei bachelorette:

Ingen treff

Bacheloretten (9):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22bacheloretten%22&aq=f&aqi=g-c1g3g-c1g2g-c3&aql=&oq=

Bacheloretta:

Ingen treff

Resultater for ballerina:

En ballerina (4690):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+ballerina%22&btnG=Søk

Ein ballerina (61):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+ballerina%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei ballerina (158):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+ballerina%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ballerinaen (13 000):

http://www.google.no/search?as_q=ballerinaen&hl=nn&biw=1267&bih=593&num=10&btnG=Google-søk&as_epq=&as_oq=&as_eq=&lr=lang_no&cr=&as_ft=i&as_filetype=&as_qdr=all&as_occt=any&as_dt=i&as_sitesearch=&as_rights=&safe=images

Ballerinaa (200, men stort sett ingen relevante):

http://www.google.no/search?q=%22ballerinaa%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=eianTc7tIIBXsgblu8CWCA&start=0&sa=N

Resultater for barbie:

En barbie (13 100):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+barbie%22&aq=f&aqi=g3g-v7&aql=&oq=

Ein barbie (108):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+barbie%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei barbie (534, men mesteparten er sammensatt med –kake eller –dokke)

http://www.google.com/search?q=%22ei+barbie%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=7kanTdTgBc3dsgaK0p2TCA&start=30&sa=N

Barbien (7880):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22barbien%22&btnG=Søk

Barbia (219):

http://www.google.no/search?q=%22barbia%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=wCenTdaiAc7MswakrvyJCA&start=0&sa=N

Resultater for beib:

En beib (72):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+beib%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein beib (3):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&sa=X&ei=eAq0TZLvLp-J4Abdrc2zDg&ved=0CCsQvgUoAA&q=%22ein+beib%22&nfpr=1

Ei beib (6):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+beib%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Beiben (35 300):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22beiben%22&btnG=Søk

Beiba (112):

http://www.google.no/search?q=%22beiba%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=7SanTZXMJsP5sgaXmoCCBw&start=0&sa=N

Resultater for belladonna:

En belladonna (36):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+belladonna%22&aq=f&aqi=m1&aql=&oq=

Ein belladonna (1):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+belladonna%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei belladonna:

Ingen treff

Belladonnaen (61):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22belladonnaen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Belladonnaa:

(ingen treff)

Resultater for bimbo:

En bimbo (2450):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+bimbo%22&aq=f&aqi=g-b10&aql=&oq=

Ein bimbo (54):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+bimbo%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei bimbo (417):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ei+bimbo%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Bimboen (13 700):

http://www.google.no/search?as_q=bimboen&hl=nn&biw=1267&bih=593&num=10&btnG=Google-søk&as_epq=&as_oq=&as_eq=&lr=lang_no&cr=&as_ft=i&as_filetype=&as_qdr=all&as_occt=any&as_dt=i&as_sitesearch=&as_rights=&safe=images

Bimboa (444):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22bimboa%22&btnG=Søk

Resultater for bitch:

En bitch (10 100):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+bitch%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein bitch (56):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+bitch%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei bitch (7140):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+bitch%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Bitchen (8770):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22bitchen%22&btnG=Søk

Bitcha (8640, men inkluderer også verbformer):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22bitcha%22&btnG=Søk

Resultater for bitsj:

En bitsj (49):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+bitsj%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein bitsj (1):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+bitsj%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei bitsj (2):

http://www.google.com/search?q=%22ei+bitsj%22&btnG=Search&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&sa=2

Bitsjen (60):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22bitsjen%22&btnG=Søk

Bitsja (37):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22bitsja%22&btnG=Søk

Resultater for callgirl:

En callgirl (360):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+callgirl%22&aq=f&aqi=g-b1&aql=&oq=

Ein callgirl:

Ingen treff

Ei callgirl (3):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+callgirl%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Callgirken (221):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22callgirken%22&btnG=Søk

Callgira:

(ingen treff)

Resultater for diva:

En diva (14 800):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+diva%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Ein diva (193):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+diva%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei diva (2380)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+diva%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Divaen (175 000):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22divaen%22&btnG=Søk

Divaa (279):

http://www.google.no/search?q=%22divaa%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=fCmnTbefC4aWswbP_L2PCA&start=0&sa=N

Resultater for donna:

En donna (315):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+donna%22&aq=f&aqi=g-sx10&aql=&oq=

Ein donna:

Ingen treff

Ei donna:

Ingen treff

Donnaen (561):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22donnaen%22&btnG=Søk

Donnaa (92):

http://www.google.no/search?q=%22donnaa%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=1CmnTcGAC4zIswawysmJCA&start=0&sa=N

Resultater for doris:

En doris (109):

http://www.google.com/search?q=%22en+doris%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=GEunTZKoB8jKsga85uyJCA&start=20&sa=N

Ein doris:

Ingen treff

Ei doris:

Ingen treff

Dorisen (36):

http://www.google.no/search?q=%22dorisen%22&hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=ByqnTcWyNs_fsgaR_ZSaCA&start=0&sa=N

Dorisa:

(ingen treff)

Resultater for geisha:

En geisha (847):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+geisha%22&aq=f&aqi=g-l1g-b1&aql=&oq=

Ein geisha (5):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+geisha%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei geisha (91):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+geisha%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Geishaen (3230):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22geishaen%22&btnG=Søk

Geishaa:

(ingen treff)

Resultater for grupie:

En grupie (2190):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+grupie%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein grupie (312):

http://www.google.com/search?q=%22ein+grupie%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=hkynTfrUAovasgbE2NSMCA&start=10&sa=N

Ei grupie (3):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+grupie%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Groupien (1340):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22groupien%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Groupia:

Ingen treff

Resultater for guidette:

En guidette (7):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+guidette%22&aq=f&aqi=m1&aql=&oq=

Ein guidette:

Ingen treff

Ei guidette:

Ingen treff

Guidetten (2):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22guidetten%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Guidetta:

Ingen treff

Resultater for kokotte:

En kokotte (9):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&sa=X&ei=iU2nTZSNJM7ssgaN99iRCA&ved=0CHwQvgUoAA&q=%22en+kokotte%22&nfr=1

Ein kokotte:

Ingen treff

Ei kokotte:

Ingen treff

Kokotten (8):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22kokotten%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Kokotta:

Ingen treff

Resultater for lady:

En lady (4860):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+lady%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein lady (4):

http://www.google.com/search?q=%22ein+lady%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=PU-nTf_wGsrHswaBypnVDg&start=0&sa=N

Ei lady (16):

http://www.google.com/search?q=%22ei+lady%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivnsb&ei=z0-nTbGkDYjvsGbCmMGJCA&start=0&sa=N

Ladyen (30 500):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ladyen%22&aq=f&aqi=g-11g-ls1g-l2g-ls1g-l5&aql=&oq=

Ladya:

Ingen treff som virker relevante

Resultater for lesbe:

En lesbe (3000):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+lesbe%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ein lesbe (2):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+lesbe%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei lesbe (5160):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+lesbe%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Lesben (11 100):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22lesben%22&aq=f&aqi=g-l4&aql=&oq=

Lesba (6650):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22lesba%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Resultater for madam:

En madam (491):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+madam%22&aq=f&aqi=g-v5g-j4g-b1&aql=&oq=

Ein madam (2):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+madam%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei madam (1590):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+madam%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Madammen (59 700):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22madammen%22&aq=f&aqi=g1g-v1g-j1g-b4&aql=&oq=

Madamma (395):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22madamma%22&aq=f&aqi=g-s1g-sx9&aql=&oq=

Resultater for madonna:

En madonna (2790):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+madonna%22&aq=f&aqi=g-j2g-b8&aql=&oq=

Ein madonna (18):

http://www.google.com/search?q=%22ein+madonna%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=7VGnTeGxLMvEsgbszbScCA&start=40&sa=N

Ei madonna (129):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+madonna%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Madonnaen (6230):

http://www.google.com/search?q=%22madonnaen%22&btnG=Search&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&sa=2

Madonnaa (37):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22madonnaa%22&aq=f&aqi=g10&aql=&oq=

Resultater for matriark:

En matriark (173):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+matriark%22&aq=f&aqi=m1&aql=&oq=

Ein matriark (5):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+matriark%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei matriark:

Ingen treff

Matriarken (10 100):

http://www.google.com/search?q=%22matriarken%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=fDKnTazNK43IswbXOPiCBw&start=0&sa=N

Matriarkaa:

Ingen treff

Resultater for miss:

En miss (14 700):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+miss%22&aq=f&aqi=g-v5g-j4g-b1&aql=&oq=

Ein miss (334 *)

http://www.google.com/search?q=%22ein+miss%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivns&ei=R1SnTYmuHsPvsgazstGVCA&start=40&sa=N

Ei miss (239)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&sa=X&ei=elSnTdPIBYPWsgauyrmuCw&ved=0CCoQvgUoAA&q=%22ei+miss%22&nfpr=1

Missen (92 000):

http://www.google.com/search?q=%22missen%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivnsm&ei=zjKnTazAG8bSsgbq_aGABw&start=0&sa=N

Missa:

Ingen treff som virker relevante

Resultater for nanny:

En nanny (1960):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1262&bih=595&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+nanny%22&btnG=Søk

Ein nanny (4):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1262&bih=595&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+nanny%22&btnG=Søk

Ei nanny (49):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1262&bih=595&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ei+nanny%22&btnG=Søk

Nannyen (3410):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1262&bih=595&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nannyen%22&btnG=Søk

Nannya:

Ingen treff som virker relevante

Resultater for pinup:

En pinup (534):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22en+pinup%22&aq=f&aqi=m1&aql=&oq=

Ein pinup (55):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22ein+pinup%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Ei pinup:

Ingen treff

Pinupen (521):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22pinupen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Pinupa:

Ingen treff

Resultater for playgirl:

En playgirl (79):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+playgirl%22&btnG=Søk

Ein playgirl:

Ingen treff

Ei playgirl:

Ingen treff

Playgirlen (3):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22playgirlen%22&aq=f&aqi=m1&aql=&oq=

Playgirla:

Ingen treff

Resultater for primadonna:

En primadonna (1800):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+primadonna%22&btnG=Søk

Ein primadonna (28):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+primadonna%22&btnG=Søk

Ei primadonna (248):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ei+primadonna%22&btnG=Søk

Primadonnaen (4760):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22primadonnaen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Primadonnaa:

Ingen treff

Resultater for senorita:

En senorita (798):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+senorita%22&btnG=Søk

Ein senorita (1):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+senorita%22&btnG=Søk

Ei senorita (34):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ei+senorita%22&btnG=Søk

Senoritaen (200):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22senoritaen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Senoritaa:

Ingen treff

Resultater for supergirl:

En supergirl (131):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+supergirl%22&btnG=Søk

Ein supergirl:

Ingen treff

Ei supergirl (7):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ei+supergirl%22&btnG=Søk

Supergirlen (2):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22supergirlen%22&aq=f&aqi=g-l10&aql=&oq=

Supergirla:

Ingen treff

Resultater for vamp:

En vamp (2770):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22en+vamp%22&btnG=Søk

Ein vamp (145):

http://www.google.no/search?hl=nn&lr=lang_no&biw=1267&bih=593&as_qdr=all&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22ein+vamp%22&btnG=Søk

Ei vamp:

Ingen treff

Vampen (5160):

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3AAlang_1no&q=%22vampen%22&aq=f&aqi=g3g-s1g6&aql=&oq=

Ord for masser og stoffer som er normert som intetkjønn

Søkene er foretatt: 14. april 2011

Acetonen (574)

http://www.google.com/search?q=%22acetonen%22&hl=en&client=safari&rls=en&num=10&lr=lang_no&ft=i&cr=&safe=images&tbs=

Acetonet (151)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22acetonet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Amfetaminen (3670)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22amfetaminen%22&aq=f&aqi=g-sx10&aql=&oq=

Amfetaminet (1750)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22amfetaminet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Anilinen (115)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22anilinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Anilinet (3)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22anilinet%22&aq=f&aqi=g10&aql=&oq=

Meskalinen (52)

http://www.google.com/search?q=%22meskalinet%22&hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr:lang_1no&prmd=ivnsfd&source=lnms&tbm=vid&ei=GuaxTb6ULJO48gPO2qGWDA&sa=X&oi=mode_link&ct=mode&cd=3&ved=0CCEQ_AUoAg

Meskalinet (3)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22meskalinet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Nylonen (1720)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nylonen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Nylonet (357)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nylonet%22&aq=f&aqi=g-s2g-sx3g-s1g-sx4&aql=&oq=

Oktanen (944)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22oktanen%22&aq=f&aqi=g8g-s1g1&aql=&oq=

Oktanet (52)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22oktanet%22&aq=f&aqi=g-v1&aql=&oq=

Plasmaen (15 900)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22plasmaen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Plasmaet (1920)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22plasmaet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Silikonen (22 100)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22silikonen%22&aq=f&aqi=g-b2&aql=&oq=

Silikonet (2340)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22silikonet%22&aq=f&aqi=g3g-sv1g-v1g-sv4g-j1&aql=&oq=

Vanillinen (22)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22vanillinen%22&aq=f&aqi=g-sx10&aql=&oq=

Vanillinet 5

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22vanillinet%22&aq=f&aqi=g-sx10&aql=&oq=

Ord for masser og stoffer som er normert som hankjønn og intetkjønn

Akrylen (1860)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22akrylen%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Akrylet (101)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22akrylet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Aluminiumen (20 400)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22aluminiumen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Aluminiumet (5570)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22aluminiumet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Fluoren (6070) *obs! Også kjemisk forbindelse

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22fluoren%22&aq=f&aqi=g-v6g-sv2g-j1g-b1&aql=&oq=

Fluoret (111)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22fluoret%22&aq=f&aqi=g-j1g-bs2g-b6&aql=&oq=

Gelatinen (16 400)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22gelatinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Gelatinet (496)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22gelatinet%22&aq=f&aqi=g1g-s6g1g-s2&aql=&oq=

Heroinen (21 400)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22heroinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Heroinet (6410)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22heroinet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Joden (2960)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22joden%22&aq=f&aqi=g1g-s2g4g-s1g2&aql=&oq=

Jodet (2670)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22jodet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Kamferen (246)

http://www.google.com/search?q=%22kamferen%22&hl=en&client=safari&rls=en&num=10&lr=lang_no&ft=i&cr=&safe=images&tbs=

Kamferet (3)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22kamferet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Kobolten (414)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22kobolten%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Koboltet (7)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22koboltet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Kokainen (29 000)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22kokainen%22&aq=f&aqi=g-bs1&aql=&oq=

Kokainet (4730)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22kokainet%22&aq=f&aqi=g3g-v5g-sv1g-v1&aql=&oq=

Magnesiumen (2170)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22magnesiumen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Magnesiumet (1270)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22magnesiumet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Morfinen (6620)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22morfinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Morfinet (412)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22morfinet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Nikkelen (1500)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nikkelen%22&aq=f&aqi=g-v2g-b2&aql=&oq=

Nikkelet (360)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nikkelet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Nikotinen (17 200)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nikotinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Nikotinet (8980)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22nikotinet%22&aq=f&aqi=g-sx10&aql=&oq=

Opiumen (1190)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22opiumen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Opiumet (638)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22opiumet%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Propanen (1670)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22propanen%22&aq=f&aqi=g10&aql=&oq=

Propanet (73)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22propanet%22&aq=f&aqi=g10&aql=&oq=

Strykninen (154)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22strykninen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Strykninet

Ingen treff

Terpentinen (531)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22terpentinen%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Terpentinet (30)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22terpentinet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Valiumen (2240)

http://www.google.com/search?q=%22valiumen%22&hl=en&client=safari&rls=en&num=10&lr=lang_no&ft=i&cr=&safe=images&tbs=

Valiumet (131)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22valiumet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Andre tilfeller

Metadon er normert som hankjønn i bokmål, intetkjønn i nynorsk

Metadonen (1500)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22metadonen%22&aq=f&aqi=&aql=&oq=

Metadonet (557)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22metadonet%22&aq=f&aqi=g-110&aql=&oq=

Khat er ikke normert

Khaten (1870)

http://www.google.com/search?hl=en&lr=lang_no&client=safari&rls=en&biw=1267&bih=593&tbs=lr%3Alang_1no&q=%22khaten%22&aq=f&aqi=g-11g-v1g-b6&aql=&oq=

Khatet

Ingen treff

Eksemplene brukt i kapittel 5

Se resultatet for 'Større *bimboa* skal man leite lenge etter altså' på nettadressen (28.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Større+bimboa+skal+man+leite+lenge+etter+altså%22&oq=%22Større+bimboa+skal+man+leite+lenge+etter+altså%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=1075291108764101109076131310110101177131110.21210

Se resultatet for 'Vi sminka oss som noen *bimboa*' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Vi+sminka+oss+som+noen+bimboa%22&oq=%22Vi+sminka+oss+som+noen+bimboa%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=s&gs_upl=377816143101770512121010101114117711.11210

Se resultatet for 'Fins det årntlie *barbia*?' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Fins+det+årntlie+barbia%3F%22&oq=%22Fins+det+årntlie+barbia%3F%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=18670120179101211981313101110101274142110.1.11210

Se resultatet for 'Å da for vi på lofte å fant nån *barbia* som vi klippa håre til' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Å+da+for+vi+på+lofte+å+fant+nån+barbia+som+vi+klippa+håre+til%22&oq=%22Å+da+for+vi+på+lofte+å+fant+nån+barbia+som+vi+klippa+håre+til%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=s&gs_upl=21181126995101281441515101110101831255141410

Se resultatet for 'Hvis jeg var Linda ville jeg ikke kjefta og *bitcha*, jeg ville stikki' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Hvis+jeg+var+Linda+ville+jeg+ikke+kjefta+og+bitcha%2C+jeg+ville+stikki%22&oq=%22Hvis+jeg+var+Linda+ville+jeg+ikke+kjefta+og+bitcha%2C+jeg+ville+stikki%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=14906118056101184501313101110101214133810.1.11210

Eksemplene brukt i kapittel 7

Se resultatet for 'Kjolen har en skrå linje i kjolestoffet slik at *tyllen* under kommer frem' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Kjolen+har+en+skrå+linje+i+kjolestoffet+slik+at+tyllen+under+kommer+frem%22&oq=%22Kjolen+har+en+skrå+linje+i+kjolestoffet+slik+at+tyllen+under+kommer+frem%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=22749112303771012306671515101110101248163711.2.11410

Se resultatet for 'Sto mellom denne *tyllen* og ein med fleirfarga steinar i' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Sto+mellom+denne+tyll+en+og+ein+med+fleirfarga+steinar+i%22&oq=%22Sto+mellom+denne+tyllen+og+ein+med+fleirfarga+steinar+i%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=360713720101428712121010101136117211.11210

Se resultatet for 'Tenk å få tulle rundt i alt det *tyllet*' på nettadressen (29.9.2011)

http://www.google.com/search?hl=en&client=safari&rls=en&q=%22Tenk+å+få+tulle+rundt+i+alt+det+tyllet%22&oq=%22Tenk+å+få+tulle+rundt+i+alt+det+tyllet%22&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=1827512248110122715141410110101255144711.1.11310

Se resultatet for 'Vår eneste intensjon er å lage *godt TV*' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&site=&source=hp&q=%22Vår+eneste+intensjon+er+å+lage+godt+TV%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'berømmer de ansatte som har laget godt tv med små ressurser' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22berømmer+de+ansatte+som+har+laget+godt+tv+med+små+ressurser%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'Men det må handle om *godt TV*, gode historier' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Men+det+må+handle+om+godt+TV%2C+gode+historier%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'La oss likevel fortsette å se *godt tv*' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22La+oss+likevel+fortsette+å+se+godt+tv%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'Bygdefolk = *god tv*' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Bygdefolk+%3D+god+tv%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'Slik blir forskning *god tv*' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Slik+blir+forskning+god+tv+%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'en tv' på nettadressen (29.10.2011)

http://www.google.com/search?q=%22en+tv%22&hl=en&biw=1262&bih=595&num=10&lr=lang_no&ft=i&cr=&safe=images&tbs=

Se resultatet for 'et tv' på nettadressen (29.10.2011)

http://www.google.no/search?q=%22et+tv%22&hl=nn&biw=1262&bih=595&num=10&lr=lang_no&ft=i&cr=&safe=images

Se resultatet for 'Ikke glem at all *den kokainen* de hadde i tankene å smugle inn i landet' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Ikke+glem+at+all+den+kokainen+de+hadde+i+tankene+å+smugle+inn+i+landet+%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'smugling av *den kokainen* han selv hadde i magen' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22smugling+av+den+kokainen+han+selv+hadde+i+magen%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'Jeg tror at mer av *den amfetaminen* som blir smuglet inn i Norge er metamfetamin' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Jeg+tror+at+mer+av+den+amfetaminen+som+blir+smuglet+inn+i+Norge+er+metamfetamin%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for 'Men det er ingenting som tyder på at de to avdøde har fått i seg noe av *den amfetaminen*' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Men+det+er+ingenting+som+tyder+på+at+de+to+avdøde+har+fått+i+seg+noe+av+den+amfetaminen%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for '*Den amfetaminen* som politiet fant i hytta' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Den+amfetaminen+som+politiet+fant+i+hytta%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

Se resultatet for '*Denne silikonen* er fortsatt like fin og myk på tuben, og var *det silikonet* som endelig fikk mitt nyreparerte akvarium tett' på nettadressen (29.9.2011)

<http://www.google.no/#sclient=psy-ab&hl=nn&source=hp&q=%22Denne+silikon+er+fortsatt+like+fin+og+myk+på+tuben%2C+og+var+det+silikonet+som+endelig+fikk+mitt+nyreparerte+akvarium+tett%22&btnK=Google-søk&fp=37178c09e08ad640&biw=1262&bih=595>

